

JAARVERSLAG 2021

KONINKLIJKE
HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ
DER WETENSCHAPPEN

DOELSTELLING

De wetenschap bevorderen en een brug slaan tussen wetenschap en samenleving. Hiermee houdt de Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen zich al sinds 1752 bezig, in iedere periode op een eigentijdse manier. Prijzen vormen van oudsher de *core business* van de Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen. De Maatschappij levert onafhankelijke juryleden voor de beoordeling van wetenschappelijke prestaties. Prijzen en stipendia worden toegekend op allerlei niveaus, van profielwerkstukprijzen, via scriptieprijsen en promotieprijsen, tot oeuvreprijsen. De prijzen en stipendia worden financieel mogelijk gemaakt door donaties van bedrijven, stichtingen, fondsen, genootschappen en particulieren. Binnen de Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen vindt tevens uitwisseling van gedachten plaats door lezingen, seminars en informele onderlinge contacten. Lezingen worden gehouden door directeuren, leden en externe sprekers. Naast structurele, jaarlijks terugkerende bijeenkomsten worden incidentele lezingen en debatten georganiseerd, veelal in samenwerking met bevriende organisaties.

STRUCTUUR

De Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen kent vanouds een tweeledige structuur: enerzijds vertegenwoordigers van de samenleving die in de wetenschap geïnteresseerd zijn (directeuren genaamd, primo januari 2022: 413) en anderzijds wetenschappers (leden genaamd, primo januari 2021: 534 leden en 41 buitenlandse leden), die verantwoordelijk zijn voor de wetenschappelijke activiteiten van de Maatschappij.

Kaft voorzijde Hodshon huis: Beeld van Constantijn Huygens van wie de Hollandse Maatschappij tussen 1888 en 1950 de volledige werken publiceerde.

Kaft achterzijde Hodshon huis: Gipsafdruk van de Holtzhey medaille van de Hollandse Maatschappij met daarop de godsdienst en de waarheid.

Foto rechts Hodshon huis: zolder.

Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen

Jaarverslag 2021

Deze tweedeling is tot op de dag van vandaag gehandhaafd. Door de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen worden zeven Fondsen op Naam beheerd: het Pieter Langerhuizen Lambertuszoon Fonds, het Dr. W.J.E. Voet Fonds, het Van der Knaap Fonds, het Mr. J.C. Baak Fonds, het De Zeeuw-Van Dishoeck Fonds, het Wim Drees Fonds en het Schouhamer Immink Fonds. Daarnaast beheert zij drie zelfstandige Stichtingen: de Stichting Jan Brouwer Fonds, de Dr. Saal van Zwanenberg Stichting en de Stichting Eizenga-Van Oosten Fonds. Deze stichtingen worden bestuurd door het bestuur van de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen. De Fondsen en Stichtingen hebben specifieke doelstellingen die in alle gevallen verenigbaar en in lijn zijn met de doelstellingen van de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen.

GESCHIEDENIS

De Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen, het oudste geleerde genootschap in Nederland, werd als Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen op initiatief van een zevental vooraanstaande burgers van Haarlem opgericht in 1752. Aanvankelijk was de belangrijkste activiteit het uitschrijven en honoreren van prijsvragen inzake actuele wetenschappelijke vraagstukken. De Maatschappij is sinds 1841 gevestigd in het monumentale Hodshon huis, Spaarne 17 te Haarlem, tegenover haar goede buur Teylers Museum. Het predikaat Koninklijk werd verleend ter gelegenheid van het 250-jarig bestaan in 2002.

HET HODSHON HUIS

Het Hodshon huis aan het Spaarne is een prachtig monument. De stijlkamers van dit gebouw zijn juweeltjes van eind achttiende-eeuwse interieurarchitectuur. Zij vertegenwoordigen alle grote Europese interieurstijlen uit die tijd. De kamers zijn grotendeels schitterend gerestaureerd. Zij zijn beperkt te huur voor activiteiten, via Vereniging Hendrick de Keyser te Amsterdam.

Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen

Jaarverslag 2021

INHOUD

VOORWOORD 5

Louise Gunning-Schepers

ESSAY

Ik zie ik zie wat wij allemaal zien,
en het is.... kleur! 6

Judi Mesman

BIJEENKOMSTEN

Jan Brouwer Conferentie 10

Nicoline van Slingelandt

Winterlezing 12

Louise Gunning-Schepers

Algemene Vergadering 13

Haarlemse Voordracht 15

Ad IJzerman

Blauwe Kamer sessies 16

Louise Gunning-Schepers

Welkom terug diner 18

Spaarnelezing 20

Ad IJzerman

Wim Drees Seminar 22

Rudy Andeweg

Terugblik 23

René van Rijkevorsel

PRIJZEN EN STIPENDIA

Vertrouwensprijs 27

Nederlandse Prijs voor ICT-onderzoek 29

KHMW-Eizenga Beurzen 30

Irispenning 33

Boerhaave Biografie Prijs 34

Langerhuizen Bate 36

Langerhuizen Oeuvreprijs 37

Dr. Saal van Zwanenberg Ereprijs 40

Dr. Saal van Zwanenberg Onderzoeks-
prijzen 41

For Women In Science Rising Talent

Prizes 42

ET Outreach Award 44

Van der Knaap Prijs 45

Johannes Cornelis Ruigrok Prijs 46

Keetje Hodshon Prijs 47

Martinus van Marum Prijs 48

Jan Brouwer Scriptieprijs 52

J.C. Baak Prijs 56

Hollandsche Maatschappij Prijzen
voor Jong Talent 58

Profielwerkstukprijzen 66

Voet Stipendia 67

INTERVIEWS

De prijswinnaar – Herbert Prins 38

Het jurylid – Remieg Aerts 50

De sponsor – Nicole Hunfeld 64

STICHTING DE NATIONALE DENKTANK 68

Anne de Brouwer

FINANCIËEL OVERZICHT

Balans 72

Rekening van baten en lasten 73

Toelichting op de jaarcijfers 74

Rutger Schimmelpenninck

Prijzengelden toegekend in 2021 75

BIOGRAFISCHE SCHETS

Pieter Bleeker 76

Gerrit van Dijk

PERSONALIA

Nieuwe directeuren en leden 78

In Memoriam 82

Commissies 86

Bestuur en secretariaat 88

PRIJZEN

Brouwer Vertrouwensprijs Prijs voor hét maatschappelijke initiatief dat het onderling vertrouwen in de Nederlandse samenleving versterkt.

Langerhuizen Oeuvreprijs Oeuvreprijs voor een onderzoeker op het gebied van de natuurwetenschappen.

Dr. Saal van Zwanenberg Ereprijs Oeuvreprijs voor een onderzoeker op het gebied van de farmacotherapie.

Nederlandse Prijs voor ICT-onderzoek Aanmoedigingsprijs voor vernieuwend onderzoek op het gebied van de ICT.

Irispenning Prijs voor excellente wetenschapscommunicatie.

Boerhaave Biografie Prijs Prijs voor de auteur van een biografie over een wetenschapper of van de uitgave van de wetenschappelijke correspondentie van een wetenschapper.

Dirk Jacob Veegens Prijs Aanmoedigingsprijs voor onderzoekers in de economische, politieke en sociale geschiedenis van Nederland.

Van der Knaap Prijs Aanmoedigingsprijs voor onderzoekers in de economische en sociale geografie in brede zin.

Johannes Cornelis Ruigrok Prijs Aanmoedigingsprijs voor onderzoekers in de maatschappijwetenschappen.

Keetje Hodshon Prijs Aanmoedigingsprijs voor onderzoekers in de geesteswetenschappen.

Martinus van Marum Prijs Aanmoedigingsprijs voor onderzoekers in de natuurwetenschappen en techniek.

Kees Schouhamer Immink Prijs Aanmoedigingsprijs voor onderzoekers in de technische computerkunde en telecommunicatie in brede zin.

For Women In Science Rising Talent Prizes Aanmoedigingsprijzen voor jonge vrouwelijke wetenschappers in de Life Sciences of exacte wetenschappen.

Dr. Saal van Zwanenberg Onderzoeksprijzen Prijzen voor masterscripties of onderzoeksverslagen in de farmaceutische en/of medische wetenschappen waarbij het geneesmiddel centraal staat.

Jan Brouwer Scriptieprijs Prijzen voor masterscripties in de geestes- en maatschappijwetenschappen.

J.C. Baak Prijs Prijs voor masterscripties voor onderzoek dat met name relevant is voor het vreedzaam naast elkaar leven van verschillende volkeren.

Nederlandse Gasindustrie Prijzen Prijzen voor masterscripties over aan de gasindustrie gelieerde onderwerpen.

Hollandsche Maatschappij Prijzen voor Jong Talent Prijzen voor eerstejaarsstudenten en prijzen voor masterscripties in technische en exacte vakken.

ET Outreach Award Prijs voor een project dat tot doel heeft de sterrenkunde bij een breed publiek onder de aandacht te brengen.

Profielwerkstukprijzen Prijzen voor VWO- en HAVO-scholieren uit de regio Kennemerland.

STIPENDIA

KHMW-Eizenga Beurzen Beurzen voor een MBA of een studie economie op graduate niveau (zowel master als PhD studies) in de Verenigde Staten.

Langerhuizen Bate Onderzoeksbate te besteden ter bevordering van onderzoek in de natuurwetenschappen.

Voet Stipendia Beurzen voor masterstudenten ter financiering van een buitenlandse studie of stage.

VOORWOORD

LOUISE GUNNING-SCHEPERS

Terugkijkend moeten we constateren dat 2021 voor de Hollandsche Maatschappij toch nog wel een heel digitaal jaar was. Behalve de Saal van Zwanenberg Prijzen, de Boerhaave Biografie Prijs en de Irispenning, bij de Avond voor Wetenschap en Maatschappij, werden alle prijzen online uitgereikt. Gelukkig zijn we daar intussen bedreven in. En onze prijswinnaars ook, want de korte filmpjes die zij opnamen voor de prijsuitreiking, is een format dat wij ook in de toekomst willen behouden. Als je ze terugkijkt op de website, ben je weer helemaal bij op dat vakgebied! Ook de digitale toegankelijkheid van de prijsuitreiking en de voordrachten, is iets om te behouden. Dus wellicht zullen we bijeenkomsten blijven livestreamen.

In de lockdown van het voorjaar moesten ook de Jaarvergadering en de Haarlemse Voordracht voor een tweede keer digitaal. Prof. Ewine van Dishoeck hield een prachtige lezing, opgenomen in ons Hodshon huis. Naar haar luisterend begrijp je weer waarom zoveel studenten voor de astronomie kiezen en waarom het grote publiek er door gefascineerd blijft. Daarna vond de aspergemaaltijd in kleine groepjes van zes (het maximum dat tijdens de lockdown bij elkaar mocht komen) bij verschillende leden en directeuren thuis plaats. De toast op onze protector werd via Zoom uitgebracht.

Maar er was ook positief nieuws: dit jaar gingen studenten toch weer naar het buitenland en konden wij maar liefst zes Eizengabeurzen toekennen aan excellente studenten die naar de VS wilden voor een MBA of een master economie. En in het najaar kon er weer even iets fysieks. We verwelkomden alsnog de nieuwe directeuren en leden van 2021 in het Hodshon huis en twee weken later was er het welkom terug diner met bijna evenveel deelnemers als bij het Jaardiner. Zelden was een bijeenkomst van de Hollandsche Maatschappij zo vrolijk. Het Drees Seminar kon als vanouds doorgaan in Den Haag. En de Spaarnelezing met Jonathan Israel via Zoom en Beatrice de Graaf in levende lijve ging in beperkt gezelschap fysiek door in de St.-Bavokerk. Daarna begon de lockdown opnieuw.

Intussen zijn we weer in staat om de aula te vullen met prijswinnaars en hun familie en hopen we over een paar weken weer als vanouds de Jaarvergadering, de Haarlemse Voordracht en het Jaardiner te hebben. We zijn het niet verleerd, maar we waarderen het meer dan ooit.

Prof. dr. L.J. (Louise) Gunning-Schepers
voorzitter van de Koninklijke Hollandsche
Maatschappij der Wetenschappen

ESSAY

Ik zie ik zie wat wij allemaal zien, en het is.... kleur!

JUDI MESMAN

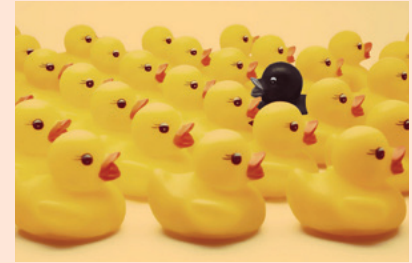

OP EEN DAG besluit de moeder van vijfjarige Jax dat zijn blonde haar te lang is en dat hij naar de kapper moet. ‘Mag ik dan hetzelfde kapsel als mijn vriendje Reddy?’ vraagt Jax hoopvol. ‘Dan kunnen we de juf voor de gek houden. Dan kan ze niet meer zien wie wie is!’ Een alledaags verhaal lijkt het. Behalve dat Jax wit en blond is en Reddy donkerbruin met zwart kroeshaar. Jax kreeg hetzelfde kapsel als Reddy en de jongetjes deden de volgende dag op school net alsof ze de ander waren. De juf speelde mee. Het was een groot succes.

Dit is een hartverwarmend, waargebeurd verhaal uit Amerika dat voor velen bewijst dat kinderen ‘kleurenblind’ zijn. Die zien helemaal niet dat een ander wit of bruin of zwart is. Of zijn in ieder geval helemaal niet bezig met dit soort hokjes. Veel ouders gaan uit van dit type ‘kleurenblindheid’ bij kinderen en (willen) geloven dat thema’s ‘kleur’ en racisme niet aangekaart hoeven te worden in de opvoeding. De wetenschap is helaas spelbreker in dit utopische beeld. Kinderen onderscheiden al in hun eerste levensjaar kenmerken van verschillende etnische groepen, en hebben vanaf de kleutertijd een voorkeur voor leeftijdgenoten uit hun eigen etnische groep. Sterker nog, jonge kinderen zijn kampioen in het denken in hokjes. Dat is ook niet zo gek, want als je nog moet leren hoe de wereld in elkaar zit, dan is het veel overzichtelijker om extra streng te zijn over grenzen tussen categorieën en groepen.

Ook volwassenen denken onvermijdelijk in etnische hokjes en hebben legio vooroordelen over de Ander, de medemens die bij een andere groep hoort die we vooral zien als abstracte eenheidsworst met gedeelde eigenschappen. “Zo zijn ‘ze’ nu eenmaal.” Niks nieuws onder de zon voor de sociaal psychologen onder ons. Toch wordt massaal gedaan alsof men ‘kleur’ helemaal niet ziet of belangrijk vindt. Deze voorgewende ‘kleurenblindheid’ is vaak geboren uit een hardnekkig misverstand dat het benoemen van kleur racisme in de hand werkt en dus maar beter vermeden kan worden. De wetenschap laat anders zien: een kleurbewuste aanpak waarin verschil wordt erkend en gewaardeerd is bevorderlijker voor de relaties tussen etnische groepen in organisaties dan ‘kleurenblindheid’. Niet in het minst omdat ongelijkheid en onrechtvaardigheid langs etnische lijnen in de samenleving niet kunnen worden bestreden als men te bang is om die lijnen bespreekbaar te maken. Het niet zien van ‘kleur’ is ook een luxe voorrecht van diegenen voor wie het geen enkele rol speelt in het dagelijks leven. Wie nooit op etnische gronden onrechtvaardig is behandeld voelt zich begrijpelijkerwijs ook niet snel genoodzaakt kleur, afkomst en cultuur te thematiseren.

Ook angst en ongemak over dit onderwerp spelen de ‘kleurenblinde’ medemens parten: wat als ik de verkeerde woorden gebruik en voor racist wordt aangezien? In een land waar tot voor kort nauwelijks ruimte was voor reflectie

op het koloniale verleden en de invloed daarvan op het heden, ontberen we een traditie om open te praten over de huidige multiculturele samenleving. Geen wonder dat we zoveel Amerikaanse termen gebruiken. Een Nederlandse woordenschat hierover ontbreekt simpelweg. Ook de focus op ‘kleur’ is een Amerikaanse gewoonte. Wit versus niet wit. Maar witheid gaat zeker in de Nederlandse multiculturele context niet alleen over huidskleur, maar over het vertegenwoordigen van de culturele norm, de meerderheid, de mensen die er vanzelfsprekend bij horen. De term ‘mensen van kleur’ wordt dan ook steeds vaker gebruikt voor iedereen die niet de dominante culturele norm vertegenwoordigt, ongeacht hun huidskleur.

Mensen die zich in de volwassen wereld liever niet wagen aan een kleurbewuste aanpak doen dat meestal ook niet in de opvoeding van hun kinderen. Net als in de Verenigde Staten is onder witte ouders in Nederland de ‘kleurenblinde’ aanpak dominant, zo blijkt uit recent onderzoek van mijn team. We gaven ouders van jonge kinderen een platenboek met tekeningen van kinderen met duidelijk verschillende etnische kenmerken van huidskleur, haarkleur, oogkleur- en vorm, en kleding. We filmde de gesprekken tussen ouders en kinderen terwijl ze het boek samen bekeken. Over de uiterlijke kenmerken van de personages van kleur werd maar weinig gesproken, de meeste ouders durfden alleen haarkleur nog wel eens aan. En kinderen van ouders die weinig

over de verschillen tussen de personages spraken waren negatiever over andere etnische groepen dan kinderen wiens ouders het boek meer kleurbewust bespraken. Dus ook in de opvoeding kan ‘kleurenblindheid’ onbedoeld negatieve effecten hebben.

Hoewel dit type onderzoek nog in de kinderschoenen staat, komen deze bevindingen overeen met die uit Amerikaanse studies. Onderzoekers speculeren over de onderliggende mechanismen. Als ouders in de opvoeding niet expliciet over ‘kleur’ praten varen kinderen vooral op de (onbewuste) impliciete boodschappen van ouders, zoals marginaliserend woordgebruik over bepaalde groepen, een geheel witte vriendenkring, of non-verbaal ongemak in gesprek met de Turkse moeder op het schoolplein. Zonder openlijke bespreking van verschillen, afkomst, vooroordelen en racisme, gaan ouders ‘per ongeluk’ opvoeden over deze thema’s. Dat kan niet de bedoeling zijn.

Of het nu gaat om kinderen opvoeden of een professioneel team aansturen, ik wens een ieder de moed toe om ‘kleur’ te zien en kleurbewust te handelen, de moed om openlijk te spreken over verschil, onrechtvaardigheid en racisme. Zoals Maya Angelou schreef (vrij vertaald): “Moed is de allerbelangrijkste der deugden, omdat men zonder moed geen enkele andere deugd consequent in de praktijk kan brengen”.

Prof. dr. J. (Judi) Mesman is hoogleraar interdisciplinaire bestudering van maatschappelijke vraagstukken aan de Universiteit Leiden en lid van de KHMW.

Enkele passages in dit essay komen uit het boek *Opgroeien in kleur* dat eind 2021 uitkwam.

BIJENKOMSTEN

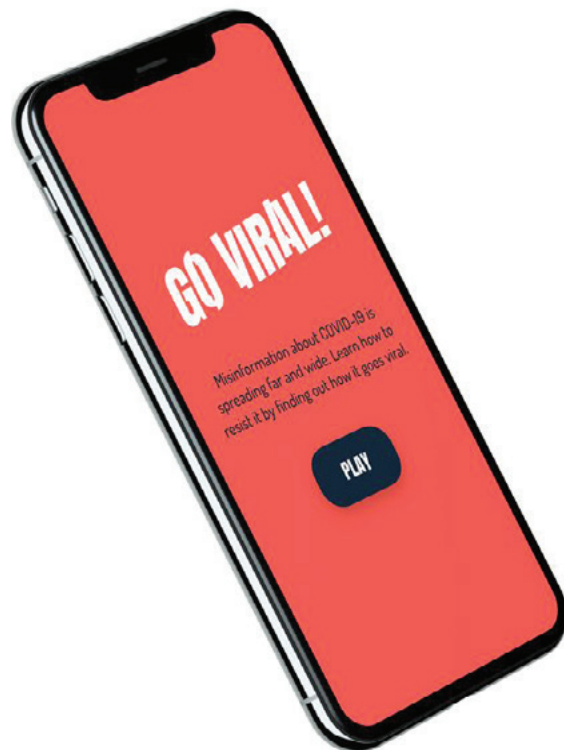
JAN BROUWER CONFERENTIE

Fake news

NICOLINE VAN SLINGELANDT

Hoewel de Trojanen ongeveer 3000 jaar geleden al te maken kregen met desinformatie in de vorm van een houten paard, is het vooral een actueel probleem. Dat erkent niet alleen minister Kajsa Ollongren, die dit voorbeeld aanhaalt, maar ook Richard Rogers, hoogleraar nieuwe media & digitale cultuur aan de Universiteit van Amsterdam, die stelt dat de huidige nepnieuws crisis ontstond rondom de Amerikaanse verkiezingen in 2016. In opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties deed hij onderzoek naar politiek en sociale media manipulatie. Hij bracht de politieke ruimte per sociaal platform in kaart en keek in hoeverre daar sprake was van ‘junk news’ in de aanloop naar de verkiezingen van 2019 in Nederland. Dat viel gelukkig mee. Toch beveelt hij aan om de verspreiding van nepnieuws blijvend te laten monitoren door een onafhankelijke instantie.

Dat nepnieuws onderdeel van ons leven is en dat dat snel, op grote schaal en goedkoop verspreid kan worden, mag geen verrassing heten. Voor Ruurd Oosterwoud van DROG was het wel verrassend dat het fictieve voorbeeld van het bestormen van het Binnenhof uit zijn prijswinnende game Slecht Nieuws later waarheid werd in het Amerikaanse Capitool. Oosterwoud wil de sociologische, psychologische en technologische achtergronden van desinformatie nu verder onderzoeken. Hoe kunnen we het gedrag, de sociale netwerk analyses en de rol die cybersecurity speelt in het hele debat rondom

desinformatie aanpakken, zonder mensen weg te zetten als gekkies? Met de geldprijs en het netwerk dat de Brouwer Vertrouwensprijs met zich meebrengt, kan DROG proberen een antwoord te vinden op die vraag.

Kun je mensen ook wapenen, of liever gezegd, vaccineren tegen *fake news*? Dat onderzocht Sander van der Linden, Associate Professor Social Psychology aan Cambridge University. Nepnieuws kun je achteraf proberen te corrigeren, maar het nadeel daarvan is dat je door het nepnieuws te herhalen de mythe juist benadrukt. In plaats van *debunking* (achteraf corrigeren) kun je kiezen voor *prebunking*. Door mensen bloot te stellen aan een verzwakt element van een nepnieuwsbericht (met een waarschuwing vooraf) kunnen ze intellectuele of cognitieve antigenen opbouwen die ze resistent maken voor nepnieuws. Met

innovatieve tools zoals *gamification* kun je in een simulatie veel mensen tegelijk blootstellen aan deze vaccinatie. Dat is wat Slecht Nieuws ook deed. De vervolgvraag is hoeveel mensen ‘ingeënt’ moeten zijn tegen nepnieuws om de maatschappij te beschermen.

“Onwaarheid vliegt en de waarheid strompelt er moeizaam achteraan”, schreef de Ierse satiricus Jonathan Swift in 1710. Met dat citaat waarschuwt minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en vicepremier Kajsa Ollongren in haar toespraak voor desinformatie als bedreiging van onze rechtsstaat. “Woorden doen ertoe”, aldus de minister, “want die creëren twijfel aan de instellingen.” Desinformatie kan polarisatie in de hand werken en oplossingen voor echte problemen komen daardoor niet dichterbij. Met technologie, wet- en regelgeving en weerbaarheid en bewustwording kunnen we

desinformatie bestrijden. Ollongren, ondanks alles toch optimistisch, gelooft dat dit een strijd is die de kracht van de democratie test, maar die we wel kunnen winnen. Mits iedereen in de samenleving zich daarvoor inzet.

De game Slecht Nieuws van DROG vindt u op www.slechtnieuws.nl. De Go Viral game op www.goviralgame.com

Jan Brouwer Conferentie op 18 januari 2021
MODERATOR Jhr. mr. A.A. (Albert) Röell, lid bestuur KHMW.

SPREKERS R. (Ruurd) Oosterwoud MA, eigenaar/initiatiefnemer DROG, winnaar Brouwer Vertrouwensprijs 2020, Prof. dr. S.L. (Sander) van der Linden, Associate Professor Social Psychology Cambridge University, Prof. dr. R.A. (Richard) Rogers, hoogleraar nieuwe media & digitale cultuur UvA, Jkvr. drs. K.H. (Kajsa) Ollongren, minister van BZK en vicepremier.

Lees meer over Jan Brouwer in het verhaal van zijn kleinzoon, Prof. dr. Adriaan Voors, directeur KHMW, bij de uitreiking van de Jan Brouwer Scriptieprijs.

Ir. L.E.J. Brouwer (1910-1983), president-directeur van de Koninklijke Nederlandsche Petroleum Maatschappij, kwam uit een geslacht van geleerden. Zijn vader was geoloog met internationale bekendheid, zijn oom, naar wie hij is genoemd, een wereldberoemde wiskundige. Zelf studeerde hij op 21-jarige leeftijd in Delft af als mijnbouwkundig ingenieur. In het begin van de 80er jaren heeft Jan Brouwer een deel van zijn vermogen bestemd voor een fonds ten behoeve van interdisciplinair wetenschappelijk onderzoek in Nederland. Het Jan Brouwer Fonds is begin 2003 aan de zorg van de KHMW toevertrouwd, met als doelstelling het stimuleren van multidisciplinair, maatschappij georiënteerd onderzoek dat inzicht geeft in concrete maatschappelijke problemen en in potentie moet bijdragen aan de oplossing daarvan.

WINTERLEZING

Hoe blijven we reizen?

LOUISE GUNNING-SCHEPERS

Gekluisterd aan huis hebben leden en directeuren digitaal mee kunnen discussiëren over mobiliteit tijdens de Winterlezing op 6 februari 2021. Roger van Boxtel liet zien hoe de NS zich ontwikkeld heeft tot een grote speler, niet alleen voor het dagelijkse woonwerkverkeer maar ook op de lange afstand, als alternatief voor de kortere vliegroutes binnen Europa. Dick Benschop schetste de toekomst van de luchtvaart in een wereld waarin duurzaamheid leidend wordt voor de keuzes van reizigers en van de samenleving. Daarin wordt het treinverkeer een partner in plaats van een concurrent en Schiphol een multimodaal mobiliteitsknooppunt.

Rationeel waren denk ik alle toehoorders het met beide sprekers eens, maar interessant was ook om tussen de regels het verlangen te horen van velen om weer even de grens over te kunnen gaan en nieuwe werelden te ontdekken. Reizen heeft de afgelopen jaren de wereld toegankelijker en daarmee kleiner gemaakt. Die vorm van globalisering zou je ook toekomstige generaties gunnen, en daarvoor moet ook reizen voldoen aan onze strenge klimaatdoelen. De Winterlezing gaf ons een glimp van die toekomst.

Winterlezing op 6 februari 2021

SPREKERS Drs. D.A. (Dick) Benschop, president & CEO van Royal Schiphol Group en Mr. R.H.L.M. (Roger) van Boxtel, tot oktober 2020 president-directeur van de Nederlandse Spoorwegen.
CO-REFERENT Ir. J.N.K. (Jaap) Bierman, algemeen directeur van de Haagsche Tramweg Maatschappij N.V.

ALGEMENE VERGADERING

De 269e jaarvergadering van de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen op 29 mei 2021 was vanwege de coronamaatregelen voor de tweede keer online. Bestuur, secretariaat en een veertigtal directeuren en leden namen deel aan de vergadering. Daarnaast gaven 117 directeuren en leden voorafgaand aan de vergadering een stemvolmacht af ten aanzien van de besluitvorming.

De besluitvorming betrof de goedkeuring van:

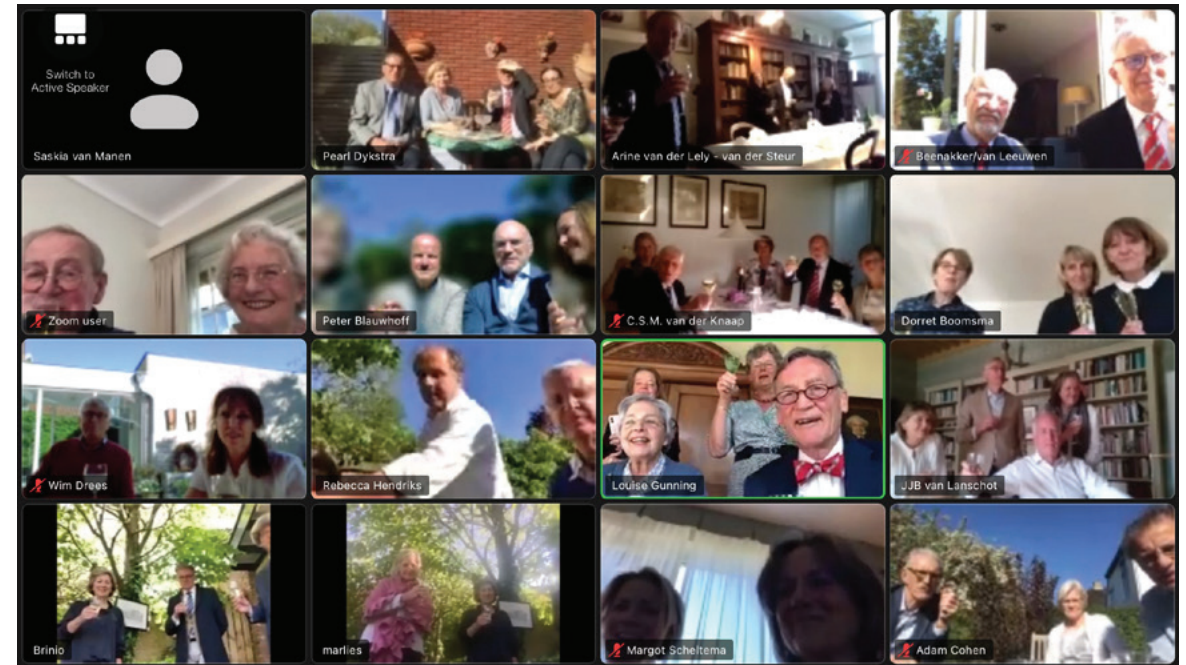
- Het jaarverslag inclusief de jaarrekening 2020.
- De décharge van het bestuur c.q. de penningmeester voor het gevoerde financiële beleid.
- De samenstelling van het bestuur, de financiële commissie, de adviescommissies benoemingen en de archiefcommissie, waarbij

Prof. dr. L.H. (Lex) Mr. R.E. (Roelf) Rogaar opvolgt als lid van de financiële commissie. Nieuwe leden in de adviescommissies benoemingen zijn Prof. dr. M.M.E. (Margriet) Schneider, Mr. B.B. (Bernt) Schneiders, Jkvr. D.E. (Dorothee) van Vredenburg en Mr. S.M. (Susi) Zijderveld.

De samenstelling van bestuur en commissies vindt u op de laatste pagina's van dit jaarverslag.

- De notulen van de vergadering op 6 februari 2021 voorafgaand aan de Winterlezing.

Ook dit jaar geen feestelijke aspergemaaltijd in het Hodshon huis, maar wel veel enthousiasme om, binnen de coronamaatregelen, met elkaar in kleine groepjes bij directeuren en leden thuis asperges te eten. Aan het begin van de avond hieven we via Zoom gezamenlijk het glas!

HAARLEMSE VOORDRACHT

Nieuwe Werelden, nieuwe perspectieven

AD IJZERMAN

Op 29 mei had Ewine van Dishoeck de twijfelachtige eer de Haarlemse Voordracht voor het eerst in de geschiedenis van de Hollandsche Maatschappij zonder publiek maar wel in het Hodshon huis te houden. Online konden vele directeuren en leden gelukkig meegenieten van haar boeiende voordracht.

Sinds 1902 verzorgt een lid van de Hollandsche Maatschappij een voordracht bij de jaarvergadering in mei. De eerste Haarlemse Voordracht werd gegeven door Hendrik Antoon Lorentz, misschien wel Nederlands grootste natuurkundige. Ewine van Dishoeck sprak op 29 mei 2021 de vergadering (online) toe. In haar rede, getiteld 'Nieuwe werelden, nieuwe perspectieven', stelde zij een aantal prangende

en intrigerende vragen aan de orde: waar komen we vandaan, is er leven mogelijk elders in het heelal, en lijken zulke 'nieuwe werelden' op ons eigen zonnestelsel? We krijgen antwoorden (en nieuwe vragen) als de onlangs gelanceerde James Webb-ruimtetelescoop ons gedetailleerde informatie gaat leveren. Hoe dan ook, deze duizelingwekkende vragen hadden niet gesteld kunnen worden als mensen, als wetenschappers niet intensief hadden samengewerkt, en Ewine van Dishoeck besloot dan ook met een overtuigend pleidooi hiervoor. De link geeft dit allemaal weer.

Haarlemse Voordracht op 29 mei 2021
SPREKER Prof. dr. E.F. (Ewine) van Dishoeck,
hoogleraar moleculaire astrofysica aan de
Universiteit Leiden.

BLAUWE KAMER SESSIES

LOUISE GUNNING-SCHEPERS

Na het succes van de maandelijkse Blauwe Kamer sessies in de tweede helft van 2020, hebben we deze serie voortgezet in het eerste half jaar van 2021. Weer waren de Covid-ervaringen de rode draad door de onderwerpen. Maar dit keer keken we wat breder maatschappelijk.

Solidariteit of polarisatie

Een onderwerp dat steeds prominenter werd was dat van de polarisatie in de samenleving waarbij de met gejuich onthaalde vaccinaties en later het coronapaspoort, ook grote tegenstellingen zichtbaar maakten. Prof. dr. Hans Boutellier, bijzonder hoogleraar Polarisatie & Veerkracht aan de VU Amsterdam en wetenschappelijk adviseur van het Verwey-Jonker Instituut, Prof. dr. Gabriele Jacobs, Professor of Organisational Behaviour and Culture aan de Erasmus School of Social and Behavioral Sciences (ESSB) and Dean van het Erasmus University College (EUC) en Drs. Hester Somsen, plv. Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid en directeur Cybersecurity en Staatelijke dreigingen lieten daar hun licht over schijnen onder voorzitterschap van KHMW-bestuurslid Drs. Inge Bryan.

Leiderschap en organisatie

De maand daarop keken we naar verschillende vormen van leiderschap die nodig waren in de onvoorspelbare coronaperiode. Sommige bedrijven groeiden enorm snel en moesten creatief op zoek naar mogelijkheden binnen de coronaregels, zoals bij Drs. Michel Muller met Picnic. Andere sectoren, met name de cultuursector, moesten zich helemaal opnieuw uitvinden om nog iets te kunnen bieden aan hun publiek. Drs. Cathelijne Broers, sinds november 2020 directeur van het Prins Bernhard Cultuurfonds en daarvoor directeur van De Nieuwe Kerk/Hermitage Amsterdam, nam ons mee naar de

digitale snelkookpan van de museumwereld. Prof. dr. Janka Stoker, hoogleraar leiderschap en organisatieverandering aan de Rijksuniversiteit Groningen en Prof. dr. Mark van Vugt, hoogleraar evolutionaire psychologie en arbeids- en organisatiepsychologie aan de Vrije Universiteit Amsterdam en University of Oxford, gaven de noodzakelijke wetenschappelijke ondergrond. Dit alles onder voorzitterschap van Drs. Linda Hovius MBA, ondervoorzitter van de KHMW.

Nederland post Covid-19

De laatste in de serie was tevens de afsluiting van een groot Covid-programma van de overheid waarbij met verschillende bijeenkomsten gekeken werd naar welke maatschappelijke aanpassingen in deze coronaperiode als zo positief worden gezien dat ze behouden zouden

moeten worden. De Hollandse Maatschappij heeft met een aantal leden en directeuren aan deze discussies meegedaan en in de laatste Blauwe Kamer sessie zijn de resultaten van deze discussies gepresenteerd door de programmadi-recteur-generaal Samenleving en Covid-19, Drs. Mark Roscam Abbing, gevolgd door reflecties van KHMW-leden Prof. dr. Valerie Frissen, directeur SIDN Fonds en bijzonder hoogleraar Digital Technologies and Social Change aan de Universiteit Leiden en Prof. dr. Beate Volker, hoogleraar stadsgeografie aan de Universiteit Utrecht.

We hebben met deze Blauwe Kamer sessies een voor de Hollandse Maatschappij nieuwe weg bewandeld. Hoewel we intussen zeker weten dat we elkaar veel liever fysiek treffen om naar

elkaar te luisteren en met elkaar in discussie te gaan, hebben we ook geleerd dat als het anders moet, het ook anders kan. Met de Blauwe Kamer sessies, zowel in 2020 als in 2021, hebben we kunnen putten uit de deskundigheid en de brede ervaring van onze leden en directeuren. We hebben geleerd om kort en bondig onderwerpen van verschillende kanten te belichten en ‘real time’ het maatschappelijk debat te voeren. Digitaal hebben ook vele leden en directeuren geparticipeerd. En velen daarvan waren gelukkig ook in levende lijve aanwezig bij ons prachtige ‘welkom terug diner’.

WELKOM TERUG DINER

In oktober lieten de coronaregels ons lang geplande en lang verwachte 'welkom terug diner' gelukkig nog toe. De honderdvijftig plaatsen aan het diner waren binnen de kortste keer vergeven. Wat was iedereen blij elkaar na anderhalf jaar weer in het Hodshon huis te zien! Aanwezigen zullen zich de uitgelaten sfeer op deze avond blijvend herinneren, zeker omdat Nederland kort daarna helaas weer in lockdown ging.

SPAARNELEZING

De Verlichting

AD IJZERMAN

Op 17 november vond in de (steenkoude) Grote of St.-Bavokerk de tweejaarlijkse Spaarnelezing plaats, in samenwerking met Teylers Museum. In zijn algemeenheid beoogt dit initiatief wetenschappelijke kennis van beide instituten te delen met een breed publiek. Dit jaar was er een voor de hand liggend thema: De Verlichting, als opmaat voor de opening van het volledig gerenoveerde Fundatiehuis, ooit het onderkomen van Pieter Teyler zelf. We waren trots op onze twee gerenommeerde sprekers Jonathan Israel en Beatrice de Graaf.

Jonathan Israel belichtte de wording van musea in 18e-eeuws Europa, als niet vanzelfsprekende voorlopers van onze huidige museumcultuur. Voor die tijd waren er natuurlijk ook grote en bijzondere verzamelingen, maar die waren in het bezit van adellijke families, en werden niet publiek tentoongesteld. Gaandeweg ontstonden er toch publiek toegankelijke collecties, zowel in Europa als in Amerika. Nu, twee- of driehonderd jaar later, kunnen we vaststellen dat deze, zich ontwikkelende musea de geschiedenis van de Verlichting in sterke mate bepaald hebben.

Beatrice de Graaf ging in op de gelijktijdige overgang van vorstenstaten naar eenheidsstaat, waarbij zij het nieuwe machinedenken gestalte gaf. Een minder relevant wordende hofcultuur, een afbrokkelend regentendom werden ingewisseld voor de intrede van de nieuwe eenheidsstaat in Europa. Blijkbaar bracht De Verlichting ons ook een drastische reorganisatie van bestuur en overheid. “Maar”, zo stelde De Graaf aan de orde met ‘de machine’ als metafoor, “wat merkte de betrokken burger van deze transformatie, en welke zelfbeelden brachten de vertegenwoordigers van die nieuwe eenheidsstaat?”

Dat alles kunt u opnieuw horen als u onderstaande QR-code scant.

Spaarnelezing op 17 november 2021
MODERATOR Z. (Ziggy) Klazes.
SPREKERS Prof. dr. J. (Jonathan) Israel, emeritus-hoogleraar Modern European History in Princeton en Prof. dr. B.A. (Beatrice) de Graaf, hoogleraar History of International Relations & Global Governance aan de Universiteit Utrecht.

WIM DREES SEMINAR

Fundamenteel herontwerp toeslagensysteem

RUDY ANDEWEG

Het drama van de kindertoeslagenaffaire heeft de tekortkomingen van het Nederlandse toeslagensysteem pijnlijk duidelijk gemaakt. Een te groot aantal huishoudens is nu op één of meerdere toeslagen aangewezen. De Belastingdienst kan het toeslagensysteem niet meer goed uitvoeren. Er zijn inmiddels vele kleine wijzigingen voorgesteld, maar een fundamenteel herontwerp lijkt nodig. Daarbij kan het toeslagensysteem niet los worden gezien van het belastingstelsel. Op 12 oktober 2021 wijdde het Wim Drees Fonds in Den Haag daarom een seminar aan een fundamenteel herontwerp van het toeslagensysteem.

Alex Brenninkmeijer benaderde de problematiek vanuit het perspectief van de democratische rechtsstaat. Die zou niet slagen voor een hoognodige stresstest. De toeslagenaffaire staat daarbij niet alleen: ook op andere beleidsterreinen zijn talloze burgers gekwetst door het openbaar systeem. De gemeenschappelijke noemer is dat het ontbreekt aan een adequate terugkoppeling. Bas Jacobs wees er onder meer op dat de overheid de inkomensherverdeling vormgeeft via allerlei systemen zoals huur, zorg, kinderopvang, waarbij elk ministerie een eigen systematiek hanteert. Aan de hand van variabelen als individueel en partnerinkomen, vermogen, kinderen en leeftijd zou het mogelijk zijn om één uitkeerbare heffingskorting te construeren, met

minder schade voor de economie en minder uitvoeringsfouten. Ook Koen Caminada benadrukte de noodzaak om inkomensherverdeling vorm te geven aan de hand van een beperkt aantal makkelijk objectiveerbare zaken. Daarbij wees hij erop dat er in ons huidige stelsel grote verschillen in belastingdruk ontstaan op dezelfde inkomenshoogte door zaken die niet met inkomen te maken hebben, zoals een woning kopen of huren, en het wel of niet nemen van kinderen. De inleidingen vormden de opmaat tot een geanimeerde discussie tijdens deze drukbezochte bijeenkomst.

Wim Drees Seminar op 12 oktober 2021 in Sociëteit De Witte in Den Haag

MODERATOR Drs. P.M. (Michiel) Sweers, directeur innovatie en kennis bij het ministerie van EZK.

SPREKERS Dr. A.F.M. (Alex) Brenninkmeijer († april 2022), vml. Ombudsman, lid van de Europese Rekenkamer en faculteitshoogleraar institutionele aspecten van de rechtstaat aan de Universiteit Utrecht, Prof. dr. B. (Bas) Jacobs, hoogleraar economie en overheidsfinanciën aan de Erasmus Universiteit en Prof. dr. C.L.J. (Koen) Caminada, hoogleraar empirische analyse van sociale en fiscale regelgeving aan de Universiteit Leiden.

TERUGBLIK

RENÉ VAN RIJCKEVORSEL

Diri-gère! Ik hoor het nog luid opklinken in de propvolle aula. En daarna het instemmende gemompel van iedereen die het kennelijk beter wist dan ik. Oei, een fout, en dat in deze hooggeleerde en hoogmogende entourage!

In 2006 was ik benoemd tot directeur van de Hollandsche Maatschappij. Ik kan me niet anders herinneren dan dat dit per post gebeurde. Een even onverwachte als eervolle aankondiging die als feit werd gepresenteerd. Nee zeggen was duidelijk geen optie.

Ik wist, als inwoner van Haarlem, van het bestaan van de KHMW. Een deftige club die huisde in en een nogal streng ogend pand aan Het Spaarne. Daarmee was alles wel gezegd.

Na de verrassing van het directeurschap, viel mij de eer te beurt om namens de intredende

directeuren een woordje te spreken tijdens het jaarlijkse aspergediner. Ook hier was nee zeggen duidelijk niet de bedoeling.

Dus ik bereidde een geestig bedoelde speech voor over het zijn van directeur, een eer die mij in het gewone leven nooit te beurt zou vallen (in mijn vak is hoofdredacteur het hoogst haalbare). En daarbij greep ik terug op de etymologie: ‘directeur komt van diri-gère’ zei ik, waarbij ik de derde lettergreep lang maakte, in plaats van kort. Oei.

Gelukkig was de hoon van korte duur en had ik nog een vermakelijke avond. De kapitale fout was me kennelijk vergeven.

Sterker, x jaar na mijn entree, kreeg ik het verzoek om toe te treden tot het bestuur van de KHMW. Ik had dit keer wel ‘nee’ kunnen

zeggen, maar deed dat niet. Het leek me veel te leuk en interessant.

Nu is 'lid' zijn van het bestuur een rare functie. Bij de voorzitter en de penningmeester zijn de taken duidelijk. Bij een lid, althans bij mij, zijn de taken zeer gevarieerd. Ook doordat wanneer een ander bestuurslid vertrok, diens of diens taken vrij vielen en je die overnam.

In de zes jaar dat ik de KHMW mocht dienen, hield ik mij onder meer bezig met het wel en wee van het personeel, met het zoeken naar nieuwe directeuren non-profit, met het jureren van de fictieverhalen over Keetje Hodshon, met het Huygens-beeld in de tuin van het Hodshon huis, met de internetscriptie-prijzen, de profielwerkstukprijzen, met het maken van provocatieve stellingen voor de heidagen van het bestuur en laatstelijk de relaties met de Nationale Denktank. Allemaal dankbaar werk.

Ik kreeg er veel voor terug. Zo herinner ik mij een diner begin 2016 met het bestuur van de KNAW in het Trippenhuis in Amsterdam. Aan mijn tafeltje sprak een KNAW-bestuurslid enthousiast over nanomoleculaire motoren die medicijnen op de juiste plek in het lichaam afleveren. Nu ben ik geen scheikundige maar ik begreep wel dat dit een fantastisch verhaal was. Ik tipte een redacteur van *Elsevier Weekblad*, waarvoor ik werk. Twee maanden later hadden we een groot interview met hem. En een half jaar later kreeg Ben Feringa, want die was het, de Nobelprijs. Een mooie 'scoop' dankzij mijn bestuurslidmaatschap. Alle kranten gebruikten 'onze' foto's.

Helaas moet ik eerder afscheid nemen van het bestuur dan gepland, nu ik - vrijwillig - de hoofdredactie van *EW* heb verlaten en correspondent in Brussel ben geworden. Een vorm van vrijwillige demotie ja. Maar wel in de wetenschap dat ik in Haarlem gewoon directeur blijf.

Jhr. drs. R.M.M. (René) van Rijckevorsel
was KHMW-bestuurslid van 2016-2021.

SPONSORS VAN DE UITGEREIKTE PRIJZEN 2021

STICHTING JAN BROUWER FONDS	TATA STEEL
NEDERLANDSE ORGANISATIE VOOR WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK (NWO)	PFIZER KONINKLIJKE VAN WIJHE VERF
ICT-ONDERZOEK PLATFORM NEDERLAND (IPN)	PHILIPS EAST-WEST SEED
STICHTING DE AVOND VAN WETENSCHAP & MAATSCHAPPIJ	ASML
UNIVERSITEITEN VAN NEDERLAND	SHELL
STICHTING EIZENGA- VAN OOSTEN FONDS	LORENTZFONDS ENZA ZADEN
PIETER LANGERHUIZEN LAMBERTUSZOOM FONDS	ORTEC
RIJKSMUSEUM BOERHAAVE	STICHTING PHYSICA
DR. SAAL VAN ZWANENBERG STICHTING	KONINKLIJKE VERENIGING VAN DE NEDERLANDSE CHEMISCHE INDUSTRIE (VNCI)
L'ORÉAL	CANON
DE ZEEUW-VAN DISHOECK FONDS	VADERLANDSCH FONDS
VAN DER KNAAP FONDS	DORUS RIJKERS FONDS
J.C. RUIGROK STICHTING	KONINKLIJKE NEDERLANDSE MAATSCHAPPIJ TER BEVORDERING DER PHARMACIE (KNMP)
MR. J.C. BAAK FONDS	DR. W.J.E. VOET FONDS
KONINKLIJKE NEDERLANDSE VERENIGING VAN INFORMATIE- PROFESSIONALS (KNVI)	KONINKLIJKE HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ DER WETENSCHAPPEN (KHMW)
KONINKLIJK INSTITUUT VAN INGENIEURS (KIVI)	

PRIJZEN EN STIPENDIA

VERTROUWENSPRIJS

De Brouwer Vertrouwensprijs is bestemd voor een project dat binnen Nederland de samenhang en het onderling vertrouwen in de samenleving bevordert. Hierbij wordt gedacht aan een initiatief dat daadwerkelijk wordt toegepast en de mogelijkheid tot opschaling in zich draagt.

Vertrouwensprijs 2021 voor Stichting G1000.nu

Uit het juryrapport: De jury is onder de indruk van de vele uiteenlopende manieren waarop mensen zich inzetten om onze samenleving te verrijken. Na intensief en zorgvuldig beraad

Juryleden en juryvoorzitters

De KHMW kent jaarlijks vele wetenschappelijke prijzen toe. Leden (en in een enkel geval directeuren) van de Maatschappij treden hierbij op als jurylid. Zij staan vermeld bij het verslag van de prijzen hieronder. Om ook directeuren direct te betrekken bij de prijzenactiviteiten van de KHMW, wordt een aantal van hen sinds 2017 een paar keer per jaar ingezet bij juryvergaderingen als (technisch) voorzitter, zo mogelijk bij een vergadering waarvan het onderwerp aansluit bij hun vakgebied of interesse. In 2021 namen deel aan dit succesvolle initiatief: Dr. ir. P.M.M. (Peter) Blauwhoff, M. (Michiel) Buchel, Dr. F.J.H. (Henk) Don, Ir. R.H. (Amito) Haarhuis, Drs. M.C.E. (Marielle) Hendriks, Mr. A.J.M. (Anita) Nijboer, Ir. J.R. (Ronald) Prins, Drs. G. (Garance) Reus-Deelder, Mr. drs. T.S.M. (Thérèse) van Schie, Drs. M.L.L.E. (Marlies) Veldhuijzen van Zanten-Hyllner, Ir. G.M. (Geert) van de Wouw, Mr. M. (Mieke) Zaanen.

heeft de jury met overtuiging besloten om de Stichting G1000.nu voor te dragen voor de Brouwer Vertrouwensprijs 2021. Sinds 2014 worden door middel van de Stichting G1000 mensen bij elkaar gebracht die elkaar anders niet zouden hebben ontmoet. Dit is een van de fundamentele doelen van de Brouwer Vertrouwensprijs. Een G1000 is een burgerinitiatief dat een brug slaat naar de overheid door persoonlijke ontmoetingen. Door loting geselecteerde inwoners, functionarissen van de overheid, politici, werkgemers en professionals veranderen binnen een G1000 in burgers die naar elkaar luisteren en elkaar proberen te begrijpen. De ervaring leert dat in deze open gesprekken mensen bereid raken het gedeelde belang te wegen naast het individuele belang en dat zij van tegenstelling naar overeenstemming komen. De debat arena wordt een dialoogruimte. De waarde van deze vorm van ontmoeting in het kader van actuele maatschappelijke vraagstukken past in een wereldwijde ontwikkeling van de deliberatieve democratie als aanvulling op de bestaande democratische structuren.

Er hebben inmiddels 26 G1000 processen plaatsgevonden met een grote diversiteit van vraagstellingen. Sommige hebben concrete resultaten opgeleverd, voorstellen die door overheden zijn overgenomen, andere minder en soms gingen deelnemers met elkaar verder in richtingen die van tevoren helemaal niet bedacht waren. Daarmee brengt een G1000 een onderwerp tot leven op een innovatieve manier die een aanvulling is op bestaande structuren in onze samenleving.

LAUREAAT Stichting G1000.nu
SPONSOR Stichting Jan Brouwer Fonds
PRIJS € 100.000 en KHMW-medaille, jaarlijks
JURY Drs. M.L.L.E. (Marlies) Veldhuijzen van Zanten-Hyllner (vz), Prof. dr. R.B. (Rudy) Andeweg, Prof. dr. D.D. (Douwe) Breimer, Prof. dr. P.A. (Pearl) Dykstra, Drs. W.J. (Pim) van der Feltz, Prof. dr. I. (Ineke) Sluiter, Prof. dr. A.A. (Adriaan) Voors, Prof. dr. ir. M.P.C. (Margot) Weijnen

De prijs werd op 24 januari bij de online Jan Brouwer Conferentie uitgereikt door Louise Gunning-Schepers, voorzitter KHMW.

De Brouwer Vertrouwensprijs is voor een periode van twintig jaar mogelijk gemaakt door een familieschenking aan het Jan Brouwer Fonds. Het fonds is genoemd naar Ir. L.E.J. Brouwer, oud-president-directeur van de Koninklijke Nederlandsche Petroleum Maatschappij.

NEDERLANDSE PRIJS VOOR ICT-ONDERZOEK

Felienne Hermans ontwikkelt programmeertaal voor kinderen

Uit het juryrapport: Het onderzoek van Felienne Hermans richt zich op het leren van programmeren, met name door jongeren. Zij doet dat onderzoek niet in een ivoren toren, maar in de praktijk, aan lagere en middelbare scholen. Daar heeft ze systematisch bestudeerd hoe kinderen gewone talen leren. Als informaticus ben je zo gewend aan de vorm van programmeertalen dat het niet meer opvalt hoe raar die talen eigenlijk zijn en hoe lastig ze zijn om te leren, voor beginnende buitenstaanders. Er komen vaak rare tekens en constructies in voor, die heel nauw komen, want iedere onbenullige typefout, zoals een punt in plaats van een punt-komma, zorgt ervoor dat je programma niet meer werkt. Op basis van haar ervaringen heeft Felienne speciaal voor kinderen een eigen programmeertaal genaamd Hedy ontwikkeld. De taal is in maart 2020 gelanceerd en een half jaar later waren er al meer dan honderdduizend programma's in geschreven. Met Hedy leer je stapje-voor-stapje hoe programmeren in zijn werk gaat. Felienne legt in verschillende online video's uit hoe je er zelf mee aan de slag kunt gaan en creatieve dingen kunt maken. Haar enthousiasme werkt

aanstekelijk en is ongetwijfeld onderdeel van het succes. De jury ziet in het werk van Felienne hoe goed software engineering onderzoek de basis kan vormen voor goed onderwijs en voor brede impact, buiten de academische wereld. Ze heeft een heel eigen, originele multidisciplinaire onderzoekslijn uitgedacht en opgezet. Haar pionierende rol, durf en leiderschap, ook in het begeleiden van vele promovendi, heeft geleid tot het vestigen van een geheel nieuwe richting die het Nederlandse ICT onderzoek en onderwijs tot voor kort nog niet eerder omvatte.

LAUREAAT Dr. ir. F.F.J. (Felienne) Hermans UL
SPONSOR ICT-onderzoek Platform Nederland (IPN) en NWO
PRIJS € 50.000, jaarlijks
JURY Prof. dr. J.C.M. (Jos) Baeten, Prof. dr. B.P.F. (Bart) Jacobs, Prof. dr. ir. R.L. (Inald) Lagendijk

De prijs werd door Louise Gunning-Schepers online uitgereikt op 11 februari bij ICT.OPEN 2021. Meer weten over het werk van Felienne Hermans? Een korte presentatie van haar werk is te vinden op de website van de KHMW.

KHMW-EIZENGA BEURZEN

Jaarlijks worden maximaal vijf beurzen van 50.000 USD verstrekt. Het beurzenprogramma wordt namens de KHMW uitgevoerd door het Fulbright Center te Amsterdam. Op de website van Fulbright wordt informatie verstrekt over het selectieproces (aanmeldtermijn, vereisten voor aanvragen). Waar in 2020 onder andere vanwege corona de aanvragen achterbleven, werden in 2021 in een inhaalslag maar liefst zes beurzen toegekend.

BURSALEN Jan Willem Gerth van Wijk - MBA University of Chicago, Claire Hurkmans - MBA University of California, Charlotte Meerstadt - MBA Stanford University, Saskia van Rheenen - MBA New York University, Bas Sanders - PhD Economie Harvard University, Danny Wagemans - MBA Columbia University
SPONSOR Stichting Eizenga-Van Oosten Fonds
PRIJS maximaal vijf beurzen van \$ 50.000, jaarlijks
JURY Drs. D.S. (Dirk Simon) Buytendorp, Prof. dr. P.L.C. (Paul) Hilbers, Drs. A.P.H.M. (Linda) Hovius MBA

Danny Wagemans – MBA Columbia University

Wat ben ik blij dat ik de kans heb gekregen om de afgelopen maanden mijn MBA op Columbia Business School te starten. Mede dankzij de KHMW en Eizengabeurs kan ik deze tijd gebruiken om mezelf maximaal te kunnen ontwikkelen, zowel professioneel als persoonlijk. Er zijn veel manieren waarop ik dat kan doen: Zo volg ik bijvoorbeeld nu een vak over hoe Amerikanen met de energietransitie omgaan op de *public policy school* van Columbia. Ook leer ik veel door het uitwisselen van perspectieven (bijvoorbeeld over de oorlog in Oekraïne) met een diverse set mensen. Maar het beste is misschien wel New York zelf: een inspirerende omgeving die me blootstelt aan nieuwe ervaringen!

Boven: Saskia van Rheenen
Onder: Claire Hurkmans

Jan Willem Gerth van Wijk – MBA University of Chicago

Vijf jaar geleden liep ik toevallig als bezoeker over de campus van de University of Chicago en dacht ik bij mezelf wat voor ervaring het moest zijn om daar te studeren. Sinds september mag ik dat mede dankzij een KHMW-Eizengabeurs aan den lijve ondervinden als MBA-kandidaat aan de Booth School of Business. In een ware smeltkroes van nationaliteiten, culturen en achtergronden volg ik vakken die al even afwisselend zijn: van inclusief leiderschap tot *machine learning*. Mijn focus ligt op innovatie, wat hier ook buiten de collegebanken zeer sterk gefaciliteerd wordt. Zo ben ik met medestudenten betrokken bij een start-up, en leer ik in een zogeheten *Lab Course*, een samenwerking tussen Booth en toonaangevende bedrijven, tegelijk de theorie en praktijk van productinnovatie.

Bas Sanders – PhD Economics Harvard University

In augustus ben ik begonnen met een PhD in economie aan Harvard University, waar ik me specialiseer in econometrie en ontwikkelingseconomie. Het was best een grote stap om deze zomer de Atlantische Oceaan over te steken. Ik was nog nooit in de VS geweest en wist niet wat ik ervan kon verwachten, maar tot nu toe heb ik het erg naar mijn zin! Ik heb al erg veel geleerd van de vakken die ik volg, die door vooraanstaande professoren worden gegeven. Naast de kwaliteit van de colleges is mijn ervaring met mijn medestudenten tot nu toe ook erg positief. We werken allemaal hard, maar er worden ook allerlei sociale activiteiten georganiseerd. Kortom: ik ben erg dankbaar dat ik de kans heb gekregen om aan deze PhD te beginnen en kijk er naar uit om samen met inspirerende medestudenten en professoren baanbrekend onderzoek te verrichten!

Charlotte Meerstadt – MBA Stanford University

Afgelopen najaar ben ik begonnen aan een MBA opleiding aan Stanford University, gesteund door de KHMW Eizenga beurs. Hiervoor heb ik gewerkt als ingenieur, dus alle business vakken zijn helemaal nieuw voor mij. Tot nu toe is de MBA een hele rijke ervaring geweest; hier in Silicon Valley liggen de kansen echt voor het oprapen. Het moeilijkste is om te kiezen waar je je tijd aan besteedt! Op dit moment werk ik aan de organisatie van een klimaatconferentie, ben ik net gestart met een leiderschapsprogramma binnen de opleiding, volg ik vakken op Computer Science en staat er over een maandje een bezoek aan de Tesla gigafactory op de planning. Daarnaast hebben we iedere week geweldige gastsprekers in de klas en heb ik veel plezier in de vakken. Tot slot heb ik veel bijzondere mensen ontmoet; wat voorbeelden van mijn vrienden zijn een bankier uit Venezuela, een *intelligence officer* uit het Israelische leger en een Braziliaanse auteur en investeerder die alles weet van de Amazone. Al met al, een intensieve, vormende en bovenal mooie tijd!

De Stichting Eizenga-Van Oosten Fonds is erfgenaam van de nalatenschap van Prof. dr. Wietze Eizenga (1922-2017), hoogleraar staathuishoudkunde en statistiek in Leiden. Prof. Eizenga verbleef eind jaren vijftig met een Fulbright-beurs in de VS aan de University of Maryland. Daar ontwikkelde hij een grote belangstelling voor de VS en keerde diverse keren terug voor gastdocentschappen. Zijn voorliefde voor de VS, zijn grote belangstelling voor de economie en zijn bereidheid jonge mensen te stimuleren komen samen in zijn testament. Hierin heeft hij bepaald dat zijn nalatenschap dient te worden gebruikt voor studiebeurzen voor veelbelovende en verdienstelijke Nederlandse recent afgestudeerden, voor het volgen van een MBA of een studie economie en/of business administration op graduate niveau (zowel master als PhD) aan Amerikaanse universiteiten.

IRISPENNING

Marion Koopmans winnaar Irispenning voor Excellente Wetenschapscommunicatie

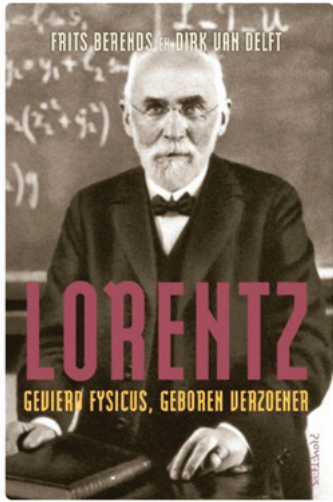
Uit het juryrapport: Spreken de feiten voor zich? Nee, zo werkt het niet in de wetenschap en in de maatschappij. Alles wat wij weten is aangeleerd en verteld. Wetenschap vertelt zichzelf niet, maar moet gecommuniceerd worden. De Irispenning is in het leven geroepen om excellente vormen van wetenschapscommunicatie te bekronen. Marion Koopmans belichaamt deze essentie met voortdurende gedrevenheid en enthousiasme. Als viroloog heeft Koopmans haar sporen al lang en breed verdiend. Gespecialiseerd in voedselvirussen en de verspreiding van virussen tussen dieren en de overdracht ervan van dieren op mensen, heeft zij al vroeg gewaarschuwd voor de uitbraak van een pandemie. In 2014 speelde zij een belangrijke rol bij het indammen van de verspreiding van het ebolavirus in Sierra Leone en Liberia met de inzet van mobiele laboratoria. In de communicatie rondom de coronapandemie heeft Koopmans schijnbaar onvermoeibaar telkens weer ingewikkelde kwesties zodanig verwoord dat het brede publiek daar echt informatie aan

kon ontlenu. Zonder heikele punten te schuwen heeft zij eenduidig, geduldig en met veel kennis dit lastige onderwerp weten te duiden. Als vaste talkshowgast zat zij telkens weer aan tafel om duidelijke uitleg te geven. De veelzijdigheid van Marion Koopmans blijkt uit de bijzondere rol die zij in het OMT heeft weten te spelen. Dat zij een van de weinige onderzoekers is die namens de Wereldgezondheidsorganisatie naar China uitgezonden werd om onderzoek te doen naar de oorsprong van de virusuitbraak, illustreert haar exceptionele status.

LAUREAAT Prof. dr. M.P.G. (Marion) Koopmans
SPONSOR KHMW, Stichting De Avond van Wetenschap & Maatschappij, Universiteiten van Nederland

PRIJS € 10.000 en Irispenning, jaarlijks
JURY Prof. dr. L.J. (Louise) Gunning-Schepers (vz), E. (Ellen) de Bruin, M. (Michiel) Buchel, Drs. P.J. (Pieter) Duisenberg, Ir. R.H. (Amito) Haarhuis MSc MEd, Drs. M. (Marjan) Scharloo

De prijs werd aan Marion Koopmans uitgereikt op 4 oktober door demissionair minister Ingrid van Engelshoven op de Avond van Wetenschap & Maatschappij in de Nieuwe Kerk in Den Haag.

BOERHAAVE BIOGRAFIE PRIJS

Frits Berends en Dirk van Delft: 'Lorentz, gevierd fysicus, geboren verzoener', Prometheus 2019

Uit het juryrapport: 'Thorbecke wil het' van Remieg Aerts is een waardig monument voor Nederlands grootste staatsman van de negentiende eeuw. Zijn vorming door de Duitse romantiek, gecombineerd met zijn enorme dadendrang en volstrekte onbuigzaamheid, maakten hem een uitzonderlijke figuur in het Nederlandse politieke landschap. 'De Hersenverzamelaar' van Theo Mulder is geestig en filmisch geschreven. Je ziet Gall voor je terwijl hij zijn reizen maakt en zijn waarheden verspreidt. Het maakt de lezers bewust van drogredenen en geeft op luchtige wijze inzicht in wetenschapsfilosofisch en wetenschapssociologisch gedachtengoed. Johan Snel koos in zijn portret van Abraham Kuyper als ongrijpbaar staatsman voor een originele invalshoek door uit te gaan van een kladdig papier waarop Kuyper zichzelf uiteenlopende rollen toebedeelde zoals die van reiziger, wetenschapper, activist, journalist en staatsman.

Aerts, Snel en Mulder hebben sympathie voor hun hoofdpersonen maar ontzien hen zeker niet. Ze zetten hun hoofdpersonen alle drie als onverbetterlijke betweters neer (zodat je gaat denken dat je vooral daarmee een biografie kunt krijgen), en hun boeken leren zowel veel over die hoofdpersoon als over de tijden waarin deze leefden. Voor de drie biografen van Thorbecke, Gall en Kuyper was de Boerhaave Biografie Prijs 2021 toch een ongelijke strijd, want zij moesten het opnemen tegen twee biografieën over Lorentz door drie biografen: Anne Kox; en Frits Berends en Dirk van Delft. Bovendien was Lorentz nauw verbonden met het Haarlemse, hij had zijn laboratorium in Teylers Museum, was Teylers hoogleraar en secretaris van de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen, hield de eerste Haarlemse lezing, de huldiging van Lorentz bij het gouden (50-jarig) jubileum van zijn academische promotie op 11 december 1925 vond plaats in het Hodshon huis, na zijn overlijden in 1928 stonden tienduizenden Haarlemmers langs de route naar zijn laatste rustplaats aan de Kleverlaan. Wie was deze man en waarom is hij zo'n belang-

rijke figuur geweest? Het beantwoorden van deze vraag heeft Anne Kox vele tientallen jaren van onderzoek gekost, met als resultaat een tweedelige uitgave van Lorentz' wetenschappelijke correspondentie, van belang voor wetenschapshistorici, plus een biografie. Het beeld dat van Lorentz ontstaat, is dat van een volstrekt evenwichtige gesereerde persoonlijkheid, 'een levend kunstwerk' volgens Einstein, waarin Kox wat nuances aanbrengt. "Wie was Lorentz?", is ook de vraag die Frits Berends en Dirk van Delft beantwoorden, maar zij stellen nog veel meer vragen en beantwoorden die ook: Was zijn Arnhemse jeugd bepalend? Wat kenmerkt Lorentz' stijl? Heeft Lorentz school gemaakt? Wat betekent familie voor Lorentz? Heeft Kamerlingh Onnes Lorentz gedwarsboomd? Was Lorentz de eerste deeltjesfysicus? Kan Teylers tevreden zijn? Was Lorentz te goed voor deze wereld? Legde Lorentz het af tegen Einstein? Had Lorentz zielenroerselen? Kon Lorentz de quantumwereld aan? Kreeg Lorentz een hekel aan Duitsland? Zat Lorentz in een ivoren toren? Vanwaar die mensenmassa's bij Lorentz' uitvaart?

Frits Berends de wetenschappelijke onderzoeker en Dirk van Delft de wetenschapscommunicator staan borg voor betrouwbare research en originaliteit, stilistisch veelzijdig en boeiend gepresenteerd, zodat ook niet-ingewijden genieten van het monumentale beeld dat de auteurs scheppen van de fysicus Hendrik Antoon Lorentz, die zijn kennis en kunde met gezag ten dienste stelde van het algemeen belang in de Nederlandse samenleving en de internationale wetenschap in het begin van de vorige eeuw.

SHORTLIST

Remieg Aerts, *Thorbecke wil het. Biografie van een staatsman* (Prometheus, 2018)
 Theo Mulder, *De hersenverzamelaar. Het veelbewogen leven van Franz Joseph Gall (1758-1828)* (Balans, 2019)
 Johan Snel, *De zeven levens van Abraham Kuyper. Portret van een ongrijpbaar staatsman* (Prometheus, 2020)
 Anne Kox, *Hendrik Antoon Lorentz, natuurkundige 1853-1928. 'Een levend kunstwerk'* (Balans, 2019)
 Frits Berends en Dirk van Delft, *Lorentz, gevierd fysicus, geboren verzoener* (Prometheus, 2019).

LAUREAAT Frits Berends en Dirk van Delft: *Lorentz, gevierd fysicus, geboren verzoener*, (Prometheus, 2019)
 SPONSOR Rijksmuseum Boerhaave
 PRIJS € 2.500 en Boerhaave medaille, 3-jaarlijks
 JURY Prof. dr. G.C.G. (Trudy) Dehue, Prof. dr. F.H. (Frans) van Lunteren, Prof. dr. F.W. (Frans) Saris

De prijs werd op 5 november uitgereikt in het Hodshon huis door Amito Haarhuis, directeur van Rijksmuseum Boerhaave en Ad IJzerman, secretaris natuurwetenschappen KHMW.

Vlnr Amito Haarhuis, Dirk van Delft, Frits Berends en Ad IJzerman

LANGERHUIZEN BATE

Gebruik het DNA van virussen om de populatie van hun gastheren te bestuderen

Het voorgestelde project *Using viruses to assess their hosts population spatio-temporal dynamics* van **Sébastien Lequime** van de Rijksuniversiteit Groningen beoogt om strikt verticaal overervende RNA-virussen te gaan inschakelen als populatiegenetische merkers. Het grote voordeel hiervan is dat er vele van dergelijke merkers in het genoom beschikbaar zijn en dat de genetische variabiliteit hoger is dan die van microsattelieten en mtDNA, wat tot nu toe de meeste gebruikte intrapopulatie-merkers zijn. Dit is een nieuwe en inventieve aanpak die brede implicaties kan hebben voor de verdere

ontwikkeling van de populatie-genetica bij multicellulaire organismen. Niettemin is het project geen puur technologisch georiënteerde studie, want het populatiegenetisch gedrag van deze RNA-virusmerkers zelf is tot nu toe ook nog grotendeels onbekend en het bestuderen daarvan kan bijdragen aan populatiegenetische theorievorming.

LAUREAAT Dr. S.J.J. (Sébastien) Lequime RUG
SPONSOR Pieter Langerhuizen Lambertuszoon Fonds
PRIJS € 25.000 en KHMW-medaille, jaarlijks
JURY Prof. dr. A.M. Dogterom, Prof. dr. M. Schilthuizen

Pieter Langerhuizen Lambertuszoon (1839-1918), directeur van de Hollandsche Maatschappij, burgemeester van Huizen en Bussum en kunstverzamelaar, stelde aan onze Maatschappij een legaat ter beschikking voor de bevordering van natuurwetenschappelijk onderzoek. Het legaat is ondergebracht in het Langerhuizen Fonds waaruit sinds 1969 jaarlijks een onderzoeksbate wordt uitgekeerd en met ingang van 2020 ook jaarlijks een oeuverprijs, beide van € 25.000 en beide in een terugkerende cyclus van vakgebieden (2021: Biologie, inclusief landbouwwetenschappen). De oeuverprijs is bedoeld als eerbetoon aan een wetenschapper die zich verdienstelijk heeft gemaakt op het gebied van de natuurwetenschappen.

LANGERHUIZEN OEUVREPRIJS

Kroon op het werk van dierecoloog Prof. dr. Herbert Prins uit Wageningen

Uit het juryrapport: Herbert Prins is een vooraanstaand bioloog die met name belangrijk onderzoek heeft gedaan in de dierecologie en een grote bijdrage heeft geleverd aan de toepassing van die kennis in het natuurbeheer. Als dierecoloog bestudeert hij de ecologie van met name tropische en subtropische systemen, maar ook dat onderdeel van de landbouwwetenschappen dat zich richt op de extensieve veehouderij in savannes. Sinds zijn promotieonderzoek naar de Afrikaanse buffel in Tanzania is hij uitgegroeid tot een wereldautoriteit. Zijn huidige oeuvre, dat overigens nog steeds groeit, bestaat niet alleen uit een grote hoeveelheid wetenschappelijke kennis vastgelegd in honderden publicaties die samen meer dan ééneentwintigduizend keer geciteerd zijn, maar omvat ook een grote hoeveelheid door hem opgeleide en geïnspireerde wetenschappers, actief in vele landen, die op hun beurt bijdragen aan het verkrijgen van meer kennis op het gebied van de dierecologie en het natuurbeheer. Ook vermeldenswaardig is dat Prof. dr. Herbert Prins een begaafd spreker, een gewaardeerd docent en een inspirerend collega en begeleider is.

Veel van de gegeneerde kennis is en wordt gebruikt voor de verduurzaming van het natuurbeheer op de verschillende continenten. Hij ontwikkelde de *principles of the ecosystem approach for the convention on biological diversity*, onderschreven door alle landen ter wereld behalve Noord-Korea, die leidend zijn voor duizenden projecten op het gebied van het natuurbeheer.

Lees verder in het interview met de laureaat op de volgende pagina's.

LAUREAAT Prof. dr. H.H.T. (Herbert) Prins WUR
SPONSOR Pieter Langerhuizen Lambertuszoon Fonds
PRIJS € 25.000 en KHMW-medaille, jaarlijks
JURY Prof. dr. J. (Johan) Memelink, Prof. dr. T. (Titia) de Lange, Prof. dr. M.J. (Martin) Kropff

De prijs en bate werden online uitgereikt op 18 juni door Louise Gunning-Schepers, in een gezamenlijke prijsuitreiking waar ook de J.C. Ruigrok, Keetje Hodshon, Martinus van Marum en Van der Knaap prijzen werden uitgereikt. Kijk de livestream waarin de winnaars hun bekroonde werk presenteren hier na.

INTERVIEW

De prijswinnaar — Herbert Prins

Keep it simple, keep it small, een wijsheid die emeritus-hoogleraar Resource Ecology Herbert Prins studenten meegaf die zich zorgen maakten over natuurbeheer en klimaatverandering. Met andere woorden: draag bij aan wat binnen je controle ligt. Prins zijn oeuvre is daarentegen verre van simpel of klein. Wereldwijd deed hij onderzoek in de dierecologie en natuurbeheer (plant-dierinteracties). Voor zijn wetenschappelijke levenswerk ontving Prins in juni afgelopen jaar de Langerhuizen oeuverprijs voor de biologie, inclusief landbouwwetenschappen.

Schat aan kennis

Een kleine greep uit Prins zijn oeuvre: promotieonderzoek naar gedrag en ecologie van de Afrikaanse buffel, ontwikkeling van een methode om met vliegende sensoren voederkwaliteit in te schatten, onderzoek naar ziekte-

verspreiding in dierpopulaties via DNA-analyses van uitwerpselen. Hij bracht duizenden dagen door in het veld, onder meer in Afrika, Azië, Noord- en Zuid-Amerika. In al zijn onderzoek werkte Prins samen met collega-wetenschappers en in het veld met zijn even zo gewaardeerde ‘mannen in de bush’, de wildbeheerders. Hij leidde zo’n honderd promovendi op uit verschillende landen. Uit zijn onderzoek kwamen bijna vijfhonderd publicaties voort. Die schat aan kennis blijven zijn promovendi wereldwijd benutten en aanvullen.

Jong geleerd

Zijn passie voor het vakgebied kwam al vroeg tot uiting. Op zesjarige leeftijd deelde Prins met zijn broer een album met werelddelen. Beiden kozen een aantal werelddelen naar interesse uit. De basis voor twee vooraanstaande inter-

nationale carrières was gelegd. Bij Prins groeide de interesse voor dieren en de wisselwerking met hun natuurlijke omgeving. Een interesse die later van enorme toegevoegde waarde blijkt te zijn, onder meer bij de Universiteit Wageningen in zijn rol als hoogleraar Resource Ecology. Zijn broer ging zich focussen op de mens en werd hoogleraar antropologie in de Verenigde Staten.

Circle of life

Een belangrijk inzicht dat Prins is bijgebleven is de grote rol van (on)bewuste facilitatie in de natuur. Dat geldt volgens hem zowel voor mens als dier. Een bedrijf kan bijvoorbeeld een bepaald product leveren, omdat een ander het basisproduct aanlevert. Mensen faciliteren elkaar en dieren ook. Soms bewust, vaak ook onbewust. “Op de savannes laten buffels zo’n tien centimeter gras achter van een betere kwaliteit voor de *wildebeest*, die daardoor beter kan (over)leven. Vervolgens laat de *wildebeest* op zijn beurt voor een ander dier gras achter dat een hogere kwaliteit heeft door hergroei.” Het is de *circle of life*. “Het effect van elkaars aanwezigheid zorgt voor (over)leven.”

Wetenschap is continuïteit

Wat maakt de wetenschap zo aantrekkelijk? “Het gaat om de continuïteit die het zo leuk maakt. Dat je als het ware bent opgenomen in een kralensnoer en dat jouw kraaltje daaraan vast zit. Op een gegeven moment ben je zelf op

het toppunt van kennis, waar iemand anders jaren later weer wat uitpikt en op voortborduurt. Kennis vermeerdert zich het beste als wetenschappers elkaar faciliteren - net als die planteneters in de wildernis.”

Overdreven heldenstatus

Ben je een held als je bij wilde dieren durft te komen, op de savanne of bijvoorbeeld in de bush? “De meeste mensen overdrijven hun heldenstatus”, vindt Prins. Hij heeft ervaren dat de meeste dieren een mens geen kwaad willen doen. “Ze zijn enorm voorzichtig.” De mensen van wie Prins naar eigen zeggen het meest leerde, zijn ‘mannen in de bush’, lopen meestal zelfs zonder geweer rond. Prins doet voor hoe je met twee bescheiden klappen in je handen al een leeuw kunt verdrijven.

Toekomst

Prins kan zeker nog geen afscheid nemen van zijn vak. In Zuid-Afrika staan grote natuurexperimenten op zijn agenda. Een van de projecten vindt plaats in een privé-reservaat met neushoorns. Samen met de beheerders daar onderzoekt Prins hoe de moederneushoorns voldoende kwaliteit gras kunnen krijgen, zodat zij melk produceren voor hun kalveren. Reden van onderzoek is dat de zuigelingensterfte groot is. Met recht weer een waardevolle bijdrage aan de *circle of life* en de continuïteit van de wetenschap.

Prof. dr. H.H.T. (Herbert) Prins (1953) is emeritus-hoogleraar Resource Ecology in Wageningen. Hij was gasthoogleraar bij verschillende instituten: Princeton University (VS), Commonwealth Scientific and Industrial Research Organization, (Australië), University of Natal (Zuid-Afrika), Foundation Fellow and Visiting Professor of the Royal Melbourne Institute of Technology (Australië). Tevens was hij buitengewoon hoogleraar in Computational Ecology aan de University of KwaZulu-Natal (Zuid-Afrika). Zijn oeuvre werd meerdere malen geprezen. Zo werd hij in 2001 benoemd tot officier in de Orde van de Gouden Ark en in 2002 tot officier in de Orde van Oranje-Nassau. In 2010 ontving hij de Aldo Leopold Award. In 2021 ontving hij de KHMW Langerhuizen Oeuverprijs.

Adam Cohen (rechts) en jurylid Bert Leufkens

DR. SAAL VAN ZWANENBERG EREPRIJS

Sinds 1964 wordt eenmaal in de twee jaar de Dr. Saal van Zwanenberg Ereprijs van € 25.000 uitgereikt aan een wetenschapper die zich verdienstelijk heeft gemaakt op het gebied van onderzoek dat direct of indirect heeft geleid tot de ontwikkeling van nieuwe geneesmiddelen of de processen die daar omheen plaatsvinden. Het betreft hier de volle breedte van het geneesmiddelenonderzoeksveld: ‘van molecuul tot klinische toepassing’.

Prof. dr. A.F. (Adam) Cohen, ‘meer dan een wetenschapper’

De Dr. Saal van Zwanenberg Ereprijs 2021 werd toegekend aan Prof. dr. A.F. (Adam) Cohen, consultant DDCD Consulting, emeritus-hoogleraar klinische farmacologie LUMC en tot 2018 directeur/bestuurder van het Centre for Human Drug Research (CHDR).

In 2014 is de Dr. Saal van Zwanenberg Stichting ondergebracht bij de KHMW. Deze stichting heeft door de jaren heen het wetenschappelijk onderzoek naar nieuwe geneesmiddelen gestimuleerd door middel van het uitloven van prijzen en het verlenen van stipendia aan wetenschappers en studenten. De stichting is vernoemd naar één van de grondleggers van het Nederlandse bedrijfsleven, de oprichter van Organon en de voorvader van het latere AKZO, Salomon van Zwanenberg. Onder de KHMW worden vanuit de Stichting tweejaarlijks een oeuvreprijs en jaarlijks drie onderzoeksprijzen toegekend.

Uit het juryrapport: Adam Cohen is een uitmuntende wetenschapper en is daar bovenop ook in staat geweest om langs de lijnen van slimme combinaties van private en publieke inbreng een onafhankelijk, internationaal hoog aangeschreven instituut op te bouwen, het Centre for Human Drug Research (CHDR) in Leiden. Een unieke prestatie. Het CHDR heeft, en doet dat nog steeds, altijd een innovatieve rol gespeeld in klinisch geneesmiddelenonderzoek, met name in zogenaamde *first in man* studies. Het centrum is toonaangevend als het gaat om nieuwe onderzoeksopzetten, integratie tussen de verschillende fasen van klinisch onderzoek, ontwikkeling van innovatieve klinische eindpunten, maar ook het verankeren van een sterk mechanistische, moleculaire basis in het ontwerp en de interpretatie van klinische studies, zowel met gezonde vrijwilligers als patiënten. De wetenschappelijke vraag waar een antwoord op moet komen, moet leidend zijn. Cohen heeft meer dan 30 jaar leidinggegeven aan het CHDR en heeft het opgebouwd tot een niet meer weg te denken onderdeel van het Leiden BioSciencePark, en het meer brede ecosysteem van geneesmiddelenonderzoek in Nederland en daarbuiten.

LAUREAAT Prof. dr. A.F. (Adam) Cohen, DDCD Consulting, LUMC en CHDR
SPONSOR Dr. Saal van Zwanenberg Stichting
PRIJS € 25.000 en de SvZ-medaille, 2-jaarlijks
JURY Prof. dr. M. (Marianne) Joëls, Prof. dr. H.G.M. (Bert) Leufkens, Prof. dr. A.H.E.M. (Angela) Maas

DR. SAAL VAN ZWANENBERG ONDERZOEKSPRIJZEN

De Dr. Saal van Zwanenberg Onderzoeksprijzen worden jaarlijks toegekend aan masterstudenten die een onderzoeksverslag of scriptie hebben geschreven op het terrein van de farmaceutische en/of medische wetenschappen waarbij het geneesmiddel centraal staat.

- 1e prijs Kelvin Groot** (Biomedical Sciences UL): *Improving the clinical use of indisulam: in search of biomarkers and novel drug combinations*
- 2e prijs Jonne Terstappen** (Selective Utrecht Medical Master, UU): *Characterization and stability of palivizumab delivered via nasal spray: The next step in affordable RSV prevention?*
- 3e prijs Julia Alberts** (Farmacie RUG): *The assessment of the dynamics of cAMP hydrolysis. Changes in cAMP and cGMP in the presence of mutant PDE3A*

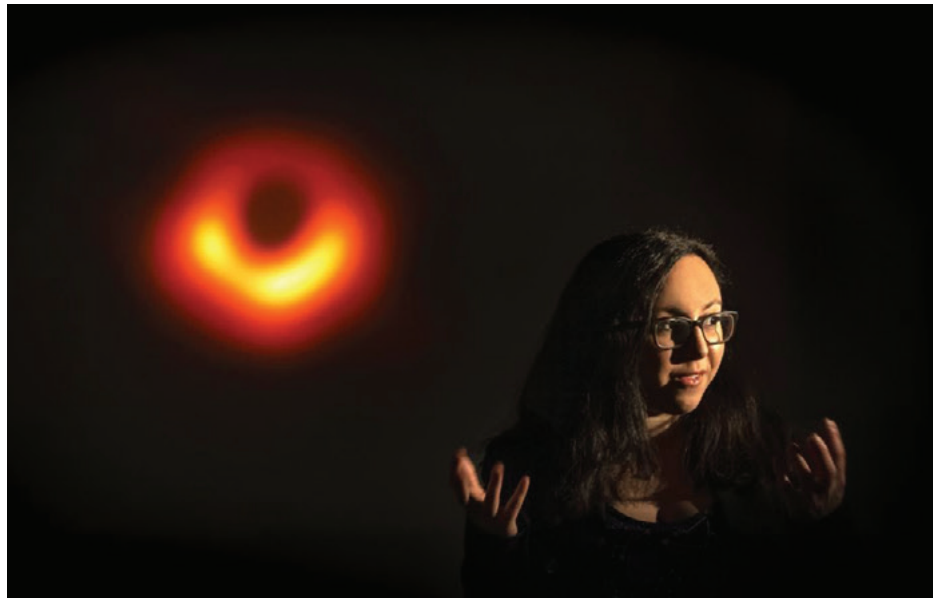
Kelvin Groot – 1e prijswinnaar

Uit het juryrapport: Kelvin Groot is een masterstudent aan de Universiteit Leiden, die een van zijn stages heeft uitgevoerd aan het Nederlands Kanker Instituut in de groep van Prof. René Bernards. Zijn project was gericht op het bestuderen van indisulam, een bestaand medicijn tegen kanker, waarvan recentelijk nieuwe inzichten zijn ontstaan over het werkingsmechanisme. Kelvin wilde dieper inzicht krijgen in de mechanismen van gevoeligheid en resistentie

tegen indisulam, omdat dit kan helpen bij de selectie van toekomstige patiënten. Hij werkte aan een project met CRISPR/Cas9-gebaseerde genetische screening om genen te vinden waarvan de inactivatie ofwel de effecten van indisulam versterkt ofwel resistentie tegen dit geneesmiddel oplevert. Zijn werk heeft bijgedragen aan het begrijpen van de factoren die leiden tot resistentie tegen indisulam, wat kan helpen bij het selecteren van patiënten voor de behandeling. Daarnaast genereerde Kelvin meerdere indisulam-resistente cellijnen, waarmee hij het proces van verworven resistentie bij patiënten nabootste. Deze bevinding heeft tot een mechanistisch begrip van resistentie geleid en biedt een unieke behandelingsmogelijkheid om resistentie te voorkomen.

SPONSOR Dr. Saal van Zwanenberg Stichting
PRIJS 1e prijs € 3.000, 2e prijs € 2.000, 3e prijs € 1.000, jaarlijks
JURY Prof. dr. H.W. (Erik) Frijlink, Prof. dr. F.P.J.T. (Floris) Rutjes, Prof. dr. Ph. (Philip) Scheltens

De Dr. Saal van Zwanenberg Ere- en Onderzoeksprijzen werden op 12 november in het Hodshon huis uitgereikt door Ad IJzerman, secretaris natuurwetenschappen KHMW.

FOR WOMEN IN SCIENCE RISING TALENT PRIZES

First prize - Sara Issaoun, Astrophysics, Radboud University

The mysteries of supermassive black holes

Uit het juryrapport: The first prize is for Ms. Sara Issaoun, PhD candidate at Radboud University, observational astronomer and member of the Event Horizon Telescope (EHT) Collaboration. Her research focuses on the mysteries of supermassive black holes at the center of our galaxy and other galaxies.

In an incredibly short time, she mastered the subtleties of the complex data processing and analysis procedures of the Event Horizon Telescope collaboration. Already in the very early stage of her PhD research, Sara single-handedly improved calibration procedures to the extent of establishing new standards for the entire EHT collaboration team. She is described

as the person with all the answers about the EHT data, being on the pulse of every aspect of the project, from details of anomalies during the observations to the calibration procedures. For a young graduate student, just joining the project, to manage that level of disparate information and command that level of respect from her colleagues speaks to her incredible aptitude and authority.

Sara is described as a fearless leader and rising star within the astrophysical community as well as a constant force for fairness, diversity, and inclusion within the EHT Collaboration team. Moreover, Sara is a passionate science communicator, feeling a great responsibility to share knowledge and experiences beyond her immediate scientific community.

Het FWIS-programma is een samenwerking tussen L'Oréal Nederland, de Nederlandse Unesco Commissie, het Netherlands Institute for Advanced Study (NIAS), het Landelijk Netwerk Vrouwelijke Hoogleraren (LNVH), en de Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen (KHMW).

Second prize - Ymkje Anna de Vries, Psychiatric Epidemiology, University of Groningen

Another remarkable female researcher receives the second prize: Ms. Ymkje Anna de Vries from Groningen University. Ymkje's expertise lies in psychiatric epidemiology, with a particular focus on depression and anxiety. The focus of her thesis, which she defended in 2018 cum laude after only 3 years, was to describe the evidence base of several of the most commonly used interventions for anxiety and depression, and the biasing role of the scientific journals in this. Her message is clear: we need to take a broader perspective in psychiatry and employ a transdiagnostic and lifespan-oriented approach, as the internalizing vulnerability underlying depression and anxiety likely changes expression and severity during the lifespan and may respond less well to treatment than existing literature makes us presume.

Third prize - Ziena Abdulrahman, Cancer Immunology and Immunotherapy, Leiden UMC

The jury awarded the third prize for Women in Science Rising Talent to a scientist in the field

of cancer immunology and immunotherapy: Ms Ziena Abdulrahman from Leiden University Medical Center. Ziena studies the tumor immune microenvironment in human papillomavirus (HPV) induced cancers for its potential as a prognostic and predictive biomarker for response to immunotherapy. This is a highly relevant topic, since less than 50% of the patients with HPV-induced cancers respond to immunotherapy.

Honorable mention - Lonneke IJsseldijk, Marine Biology, Utrecht University

The jury was convinced that Lonneke IJsseldijk deserves this special prize because of her tremendous ambition, drive and dedication to use her scientific talents and a variety of skills to understand and protect the health and wellbeing of marine mammals, in particular the harbor porpoise (bruinvis in Dutch). She masters the combination of performing high-level research with research management, and public and political engagement and as such is the perfect role model for bringing science to society.

LAUREATEN S. (Sara) Issaoun MSc RU, Dr. Y.A. (Ymkje Anna) de Vries RUG, Z. (Ziena) Abdulrahman MD MSc LUMC, L.L. (Lonneke) IJsseldijk MSc UU

SPONSOR L'Oréal
PRIJS 1e prijs € 3.500, 2e prijs € 2.000, 3e prijs € 1.000, jaarlijks

JURY Prof. dr. C.V.C. (Carlijn) Bouten, Prof. dr. R. (Roberta) Croce, Prof. dr. B. (Barbara) Franke, Prof. dr. M. (Monique) Laurent, Prof. dr. ir. M.P.C. (Margot) Weijnen

De prijzen werden online uitgereikt door Louise Gunning-Schepers, voorzitter KHMW op 21 april.

ET OUTREACH AWARD

De ET Outreach Award van €5.000 bestaat uit een prijs (€1.500) en een bijdrage aan de projectkosten (€3.500). De Award heeft tot doel om *outreach* te bevorderen als één van de huidige verantwoordelijkheden van sterrenkundigen. Onder *outreach* wordt bijvoorbeeld verstaan: communicatie en *engagement* met het algemene publiek; het gebruik van astronomie voor educatie bij primair en voortgezet onderwijs; en de inzet van sterrenkunde om maatschappelijke ontwikkelingen te bevorderen. In aanmerking komen *early career* astronomen, te weten masterstudenten, promovendi en post docs (tot maximaal vier jaar na promotie) met een in Nederland uit te voeren project.

Climate and Astronomy - Design Your Own Alien

Sterrenkundigen kunnen mensen helpen om na te denken over de leefomstandigheden op andere planeten en manen. Daarmee laten ze zien dat leven op aarde alles behalve vanzelfsprekend is en dat we zuinig moeten zijn op

Uit het De Zeeuw-Van Dishoeck Fonds, in 2014 ingesteld door KHMW-leden Prof. dr. E.F. (Ewine) van Dishoeck, hoogleraar moleculaire astrofysica aan de Universiteit Leiden en Prof. dr. P.T. (Tim) de Zeeuw, hoogleraar theoretische sterrenkunde aan de Universiteit Leiden, beiden lid van de KHMW, wordt met ingang van 2020, naast de Jong Talent Afstudeerprijs voor Sterrenkunde jaarlijks de ET Outreach Award ter beschikking gesteld, voor een project dat tot doel heeft de sterrenkunde bij een breder publiek onder de aandacht te brengen.

onze planeet. Zo kan sterrenkunde bijdragen aan onderwijs over de klimaatcrisis, één van de urgente Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. Het project 'Ontwerp je eigen alien' van Anniek Gloudemans en haar team doet het voorgaande op uitstekende wijze. In een vijfdaags programma krijgen kinderen eerst een lezing van een sterrenkundige over de kosmos. Daarna gaan ze met hun eigen docent aan de slag om een *alien* te bedenken én te bouwen en een ruimtepak voor zichzelf te ontwerpen waarmee ze hun nieuwe alien-vriend kunnen bezoeken. Op de vijfde dag presenteren de kinderen hun werk en komt een sterrenkundige op school kijken of de *aliens* echt op andere planeten zouden kunnen leven, gevolgd door een afsluitende lezing over de schoonheid en diversiteit van het heelal en een discussie over wat kinderen kunnen doen om onze aarde te beschermen. De jury heeft er alle vertrouwen in dat dit ambitieuze project een blijvende impact zal hebben op de honderden leerlingen uit alle lagen van de samenleving die zo een nieuwe kijk krijgen op het heelal en onze aarde.

LAUREATEN Anniek Gloudemans, Sharon Diamant, Sanne van Gammeren, Katharina Immer, Violette Impellizzeri, Amy Louca, Frank Rensen, Martijn Wilhelm, Michelle Willebrands (UL)
SPONSOR De Zeeuw-Van Dishoeck Fonds
PRIJS € 5.000, jaarlijks
JURY Prof. dr. ir. I. (Ionica) Smeets, Prof. dr. ir. J.A.M. (Johan) Bleeker

De prijs werd tegelijk met de Jong Talent Prijzen online uitgereikt op 29 november door Tim de Zeeuw en Louise Gunning-Schepers.

VAN DER KNAAP PRIJS

De Van der Knaap Prijs is in 2009 ingesteld door de Maatschappij uit de baten van het Fonds Van der Knaap, ontstaan uit een schenking aan de Maatschappij van Prof. dr. G.A. (Bert) van der Knaap, emeritus-hoogleraar economische en sociale geografie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en lid van de KHMW. De prijs is bedoeld als aanmoedigingsprijs voor onderzoekers die in het jaar van toekenning niet langer dan vier jaar geleden zijn gepromoveerd, ter bekroning van oorspronkelijk onderzoek op het terrein van de economische en sociale geografie in brede zin, alsmede op het terrein van de stedelijke en regionale economie.

Dr. Matthijs Korevaar: 'Financial Lessons from the Long History of Housing Markets' (Universiteit Maastricht, juni 2021)

Uit het juryrapport: Een competente en ethische onderzoeker doet geen voorspellingen. Korevaar constateert ontwikkelingen en verheldert deze. Zijn proefschrift is een uitmuntend staaltje van nauwgezet historisch onderzoek. Korevaar bracht data bijeen om relevante en prangende vragen over het heden en de toekomst van stedelijke huisvesting te kunnen beantwoorden. Gegevens met betrekking tot de lange geschiedenis van woningmarkten worden gefilterd aan de hand van gedegen financiële en stedelijk-economische theorieën. Het laatste substantiële hoofdstuk van het proefschrift

is het meest exemplarisch voor de belofte die Korevaar in zich heeft als opkomend talent in de wetenschap: bij het uitbreken van de coronapandemie verzamelde hij unieke transactie- en sterftegegevens op buurtniveau in Amsterdam en Parijs in tijden van eerdere gezondheidscrisissen. Met behulp van deze gegevens stelde hij vast dat er een scherpe, korte termijn, causale daling van huizenprijzen plaatsvindt, met een daaropvolgende terugkeer naar pre-epidemische niveaus. Dit onderzoek werd uitgevoerd, geschreven, ingediend, geaccepteerd en gepubliceerd in een toptijdschrift voordat de meesten van ons hun vaccinatie hadden ontvangen.

LAUREAAT Dr. M. (Matthijs) Korevaar UM
SPONSOR Van der Knaap Fonds
PRIJS € 10.000 en KHMW-medaille, 3-jaarlijks
JURY Prof. dr. E.J. (Eric) Bartelsman, Prof. dr. R.A. (Ron) Boschma, Prof. dr. G.A. (Bert) van der Knaap

De prijs werd op vrijdag 11 juni online uitgereikt door Bert van der Knaap en Louise Gunning-Schepers, in een gezamenlijke sessie met de prijzen van de Ruigrok Stichting en uit het Langerhuizen Fonds. Livestream met presentatie door de winnaar van zijn bekroonde werk nakijken:

JOHANNES CORNELIS RUIGROK PRIJS

De Haarlemse J.C. Ruigrok Stichting is in 1977 opgericht en beheert een fonds dat in het leven is geroepen door de heer J.C. Ruigrok uit Noordwijkerhout. De stichting ondersteunt initiatieven op het gebied van cultuur, sport & bewegen, natuur & milieu, levensbeschouwing en sociaal-maatschappelijke projecten. De stichting financiert ieder jaar bij de KHMW drie prijzen voor oorspronkelijk wetenschappelijk onderzoek. De J.C. Ruigrok Prijs, ingesteld in 1984 ter bekroning van promotieonderzoek op het gebied van de maatschappijwetenschappen, is in 2021 bestemd voor onderzoek in de Economische wetenschappen.

Dr. Rogier Quaedvlieg: 'Risk and Uncertainty' (Universiteit Maastricht, mei 2016)

Uit het juryrapport: Het onderzoek van Quaedvlieg richtte zich op schommelingen in de rendementen van aandelen en de mate waarin die kunnen worden voorspeld. Zijn werk draagt bij tot een beter begrip van de schommelingen op aandelenmarkten en maakt het ook mogelijk risico's beter af te dekken. Quaedvlieg heeft, ten eerste, methoden ontwikkeld om onzekerheid beter te kwantificeren. Vervolgens heeft hij laten zien hoe onzekerheid kan worden teruggedrongen zodat uitspraken kunnen worden gedaan die vroeger, met minder precieze

schaters, niet mogelijk waren. Tenslotte heeft hij onderzocht hoe die grotere precisie kan worden ingezet om de betrouwbaarheid van data te beoordelen zodat beter kan worden ingespeeld op nieuwe informatie. Deze driedelige bijdrage is voor de wetenschap een forse stap vooruit. Zij is ook in de praktijk van belang. De *systemic risk* van financiële instellingen, een grote zorg voor toezichthouders zoals de Nederlandsche Bank, kan met zijn methode beter worden ingeschat. Het risico van lange-termijn verplichtingen - zoals bijvoorbeeld die van pensioenfondsen - kan beter worden afgedekt met de methode die in dit proefschrift is ontwikkeld om rekening te houden met veranderingen in rentevoeten. Tenslotte: de betere methode om de volatiliteit van aandelenrendementen te voorspellen kan worden ingezet om beter gespreide portfolio's in te richten. Het werk van Rogier Quaedvlieg is dan ook niet alleen van zeer hoog wetenschappelijk niveau, het belooft ook toepassingen bij het oplossen van belangrijke problemen. Het komt niet vaak voor dat een wetenschappelijke prijs met zo veel glans wordt gewonnen.

LAUREAAT Dr. R. (Rogier) Quaedvlieg UM
SPONSOR J.C. Ruigrok Stichting
PRIJS € 12.500 en KHMW-medaille, jaarlijks
JURY Prof. dr. E. (Els) Gijsbrechts, Prof. dr. J.W. (Jan Willem) Gunning, Prof. dr. R. (Rick) van der Ploeg

KEETJE HODSHON PRIJS

De Keetje Hodshon Prijs, ingesteld ter bekroning van promotieonderzoek op het gebied van de geesteswetenschappen, is in 2021 bestemd voor onderzoek in de Taalwetenschappen. De Keetje Hodshon Prijs is een voortzetting van de Prins Bernhard Fonds Prijs (1981-1993) en de C.C. Hodshon Prijs (1994). De prijs is vernoemd naar Cornelia Catharina (Keetje) Hodshon, die in 1794 het huidige gebouw van de KHMW liet bouwen en tot 1829 de eerste bewoonster ervan was.

Dr. Evelyn Bosma: 'Bilingualism and cognition: the acquisition of Frisian and Dutch' (Universiteit van Amsterdam, okt. 2017)

Uit het juryrapport: Evelyn Bosma onderzocht voor haar proefschrift drie jaar lang de taal- en cognitieve ontwikkeling van een groep van 120 tweetalige Fries-Nederlandse kinderen. Daarmee heeft zij een belangrijke bijdrage geleverd aan enerzijds de wetenschappelijke kennis over taalverwerving van tweetalige kinderen en anderzijds het wetenschappelijke debat over of tweetalig opgroeien cognitieve voor- en/of nadelen biedt ten opzichte van eentalig opgroeien. Dit debat heeft directe maatschappelijke impact en mogelijk consequenties voor het beleid in Nederland. Niet alleen veel Fries-Nederlandse kinderen groeien immers tweetalig op, maar ook veel Limburgs-, Turks- en Marokkaans-Nederlandse en nog vele andere kinderen. Hoe

ontwikkelen de twee talen van deze kinderen zich, waar moeten de leerkrachten op school rekening mee houden en zijn er cognitieve voordelen van tweetaligheid op de lange(re) termijn? Wat dat laatste betreft, blijft Bosma, die zelf ook in Friesland opgroeide, nuchter. Ze weet de niet altijd wetenschappelijk onderbouwde jubelstemming over de cognitieve voordelen van tweetaligheid enigszins te temperen en te nuanceren met gedegen wetenschappelijke resultaten. Een van de opmerkelijke uitkomsten van haar onderzoek is dat het voor de verwerving van de Nederlandse woordenschat en grammatica onbelangrijk is of het Nederlands al vanaf de eerste dag na de geboorte of pas op vierjarige leeftijd, wanneer de kinderen naar school gaan, wordt aangeboden. Dat laatste lijkt zelfs een beetje beter uit te pakken. Het spreekt voor zich dat deze resultaten niet alleen regionaal, voor de Friese taalgemeenschap, maar ook nationaal én internationaal van groot belang zijn.

LAUREAAT Dr. E. (Evelyn) Bosma UvA
SPONSOR J.C. Ruigrok Stichting
PRIJS € 12.500 en KHMW-medaille, jaarlijks
JURY Prof. dr. L.L.S. (Lisa) Cheng, Prof. dr. H. (Helen) de Hoop, Prof. dr. A.G.B. (Alice) ter Meulen

MARTINUS VAN MARUM PRIJS

De Martinus van Marum Prijs, in 2008 ingesteld ter bekroning van promotieonderzoek op het gebied van de natuurwetenschappen en techniek, is in 2021 bestemd voor onderzoek in de Milieuwetenschappen. De prijs is vernoemd naar Martinus van Marum, die als tweede secretaris van 1794 tot 1837 een stempel heeft gedrukt op de werkzaamheden van de Maatschappij. Hij heeft in Haarlem en ver daarbuiten grote bekendheid gekregen, vooral op het gebied van de natuurwetenschappen.

Dr. Philip Kraaijenbrink: 'High-resolution insights into the dynamics of Himalayan debris-covered glaciers' (Universiteit Utrecht, sept. 2018)

Weinig milieuproblemen staan zo hoog op de agenda van de politiek als klimaatverandering. Niettemin is er grote behoefte aan betere inschatting van de gevolgen als basis voor gerichte maatregelen. Het proefschrift van Philip Kraaijenbrink levert hieraan een belangrijke bijdrage. Het laat zien dat de hoeveelheid en de warmte eigenschappen van puin op gletsjers de snelheid van smelten sterk beïnvloedt. Dat heeft weer gevolgen voor het tempo waarmee gletsjers zich terugtrekken en dus voor de duur en hoeveelheid van het wateraanbod in het laagland. Aan deze conclusie ligt vernieuwend onderzoek ten grondslag, waarin Kraaijenbrink een door hem zelf ontwikkeld model combi-

neert met originele drone-metingen aan puin-gletsjers in de Himalaya die voor grote delen van Azië essentieel zijn voor de watervoorziening. Zijn werk is wetenschappelijk van zeer hoog niveau en de maatschappelijke betekenis ervan erkend. Het is een van de fundamenteën van de belangrijkste conclusies van de 'Hindu Kush Himalaya Assessment' uit 2019, dat te beschouwen is als regionaal IPCC-rapport. Dit rapport concludeert dat de temperatuur in deze regio sneller stijgt dan de gemiddelde temperatuur op aarde. Kraaijenbrinks werk ligt ten grondslag aan de conclusie dat, zelfs als de wereld de gemiddelde temperatuurstijging weet te beperken tot 1,5°, naar verwachting nog 36% van al het ijs in Azië zal smelten voor het eind van deze eeuw. Dit is van enorm belang voor de 240 miljoen mensen die in het berggebied wonen en voor de 1.65 miljard mensen benedenstrooms die er voor hun watervoorziening van afhankelijk zijn. Kraaijenbrinks werk wordt inmiddels ook gebruikt voor inschatting van de sociaaleconomische gevolgen van klimaatverandering.

LAUREAAT Dr. P.D.A. (Philip) Kraaijenbrink UU
SPONSOR J.C. Ruigrok Stichting
PRIJS € 12.500 en KHMW-medaille, jaarlijks
JURY Prof. dr. L. (Lijbert) Brussaard, Prof. dr. ir. C.J.N. (Cees) Buisman, Prof. dr. P.W. (Pedro) Crous

De drie proefschriftprijzen werden op vrijdag 11 juni online uitgereikt door Louise Gunning-Schepers, voorzitter KHMW en Ton Tekstra, voorzitter van de J.C. Ruigrok Stichting in een gezamenlijke sessie met de prijzen uit het Langerhuizen Fonds en het Van der Knaap Fonds. Bekijk hier de livestream met presentaties door de winnaars van hun bekroonde werk.

INTERVIEW

Het jurylid – Remieg Aerts

“Het fascinerende aan mijn vakgebied is dat ieder individu telkens een stuk geschiedenis - in de vorm van herinneringen - met zich meedraagt.” Hoogleraar Nederlandse en politieke geschiedenis Remieg Aerts licht toe dat onze mentale ‘schijf’ voor zo’n zestig procent uit geschiedenis bestaat. Wat betreft het heden zegt Aerts dat mensen altijd de neiging hebben de bijzonderheid ervan te overschatten. Iets dat hij als historicus en schrijver goed in (tijds)perspectief kan plaatsen. Dat wetenschappelijke perspectief vertaalt hij graag naar maatschappelijk toegankelijke kennis. Hetzelfde doel dat Aerts zo waardevol vindt aan de KHMW, waar hij sinds 2003 lid is en geregeld deel uitmaakt van jury’s.

‘Geschiedenis is een relativerend vak’

Het heeft iets geruststellends hoe Aerts de wereld en zijn geschiedenis in perspectief ziet. “Mensen denken altijd dat de tijd waarin zij zelf leven, de meest buitengewone is van alle tijden. Als iedereen dat denkt in alle tijden, dan kan dat niet waar zijn” stelt Aerts. De een beweert dat er tegenwoordig meer criminaliteit is, een ander vindt dat we minder tolerant zijn geworden in de samenleving. “Natuurlijk is er veel nieuw en anders, maar vaak zie je ook een herhaling van zetten, is een advies dat je als historicus kunt meegeven. Geschiedenis is een relativerend vak.”

De invloed van Thorbecke

Er bestaan taaie individuele opvattingen, maar ook “de taaieheid van de politieke tradities is behoorlijk groot” volgens Aerts. “Hoe de Nederlandse bestuurscultuur werkt, dat ligt verankerd in een hele lange traditie”. Een goed ijkpunt is de invloed van staatsman Thorbecke. Aerts schreef het boek ‘Thorbecke wil het.

Biografie van een staatsman’ en won daarmee in 2020 de Nederlandse Biografieprijs. “Thorbecke was een van de weinige gezagsfiguren in de 19e eeuw, maar dat was wel in een tijd dat er nog geen democratie was.” Die democratie is er juist door hem gekomen: hij wordt niet voor niks ‘architect van de parlementaire democratie’ genoemd. Ook ontwierp hij de Grondwet van 1848 en staat hij bekend als de grondlegger van de Nederlandse staatsinrichting. We hebben veel aan hem te danken zoals de rechtsstaat, de meritocratie, openbaarheid van bestuur en de vrijheid van vereniging, pers en godsdienst. “Thorbecke gebruikte zijn autoriteit om een in principe open en vrij bestel mogelijk te maken” licht Aerts toe. Hij was een oprichter van de gedecentraliseerde eenheidsstaat. Die decentralisatie is ingebed in de hedendaagse Nederlandse politiek. “De Nederlandse bestuurscultuur wordt al lang getypeerd door veel overleggen, heen en weer schuiven en weinig slagvaardigheid. De Nederlandse regering heeft wel behoefte om regels te maken, maar niet om ze te handhaven. Dat heeft een prijs: je smeert verantwoordelijkheden uit, niemand is uiteindelijk verantwoordelijk of afrekenbaar.”

Prof. dr. R.A.M. (Remieg) Aerts (1957) is hoogleraar Nederlandse geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam. Voorheen was hij hoogleraar Politieke geschiedenis aan de Radboud Universiteit. Zijn magistrale biografie ‘Thorbecke wil het’ werd bekroond met de Prinsjesboekenprijs (‘beste politieke boek’ 2018) en de Nederlandse Biografieprijs (2020) en stond op de shortlist van de Boerhaave Biografie Prijs. Remieg Aerts houdt zich in zijn onderwijs en onderzoek bezig met Nederlandse en algemene geschiedenis sinds 1750, in het bijzonder van de negentiende eeuw.

Wetenschappelijke prijzen als ‘carrière-voorspellers’

Naast de Nederlandse Biografieprijs won Aerts meerdere prijzen, waaronder de D.J. Veegensprijs in 2000. “Ik had het gevoel dat dit een goede carrièrestap was. Ook gezien het niveau van de andere winnaars”. Als jurylid van de D.J. Veegensprijs en de Keetje Hodshonprijs kijkt hij zo later ook tegen die kandidaten en winnaars aan. “Die prijzen waren voor hen ook echt carrièrevoorspellers. Hun niveau is buitengewoon hoog. Veel winnaars zijn hoogleraar geworden. Ik weet nog dat ik voor de jury van de Keetje Hodshonprijs 2011 een hele doos boeken kreeg toegestuurd, met daarin de proefschriften van de onderzoekers. Allemaal binnen een breed spectrum: van onderzoek naar de samenleving in de vijfde eeuw voor Christus tot aan de stedenbouw in de Middeleeuwen en genocide in de twintigste eeuw. Een heel hoog niveau van proefschriften in de geesteswetenschappen. Wat het als jurylid ook lastig maakt om kwaliteiten af te wegen.” Gelukkig is er volgens Aerts uiteindelijk altijd wel consensus over “de bijzondere kwaliteit van het boek dat uiteindelijk winnaar wordt. Die kwaliteit herkent en erkent ieder jurylid.”

JAN BROUWER SCRIPTIEPRIJZEN

Vanuit het Jan Brouwer Fonds worden jaarlijks acht scriptieprijsen van elk € 2.000 uitgekeerd in verschillende disciplines binnen de geestes- en maatschappijwetenschappen.

FILOSOFIE

Ruth Kleczewski (Research Master Filosofie RUG): *Tolerant or Racist? Using Epistemology of Ignorance to make sense of Dutch Racism*

JURY Prof. dr. J.W. (James) McAllister, Prof. dr. F.A. (Frank) Hindriks

RELIGIEWETENSCHAPPEN EN THEOLOGIE

Jip Lensink (Religious Studies UU): *Traditional Tunes Transformed: Resonances and Dissonances between Theology and Lived Religion in the Protestant Church on the Central Moluccas*

JURY Prof. dr. H.L. (Herman) Beck, Prof. dr. M. (Mladen) Popović

TAAL- EN LITERATUUR- WETENSCHAPPEN

Niels Mulder (Letterkunde RU): *Literair ramptoerisme en redactionele bekentenissen. Over metafiction en balkanisme in De Spelers (2009) van Manon Uphoff en Darko's lessen (2017) van Michelle van Dijk*

JURY Prof. dr. J.P.M. (Paula) Fikkert, Prof. dr. J.W.H. (Jan) Konst, Prof. dr. E.J. (Liesbeth) Korthals Altes

GESCHIEDENIS

Teddy Delwiche (Classical, Medieval and Early Modern Studies RUG): *Masters of the Manuscript, Makers of Knowledge: Colonial New England Students and their Shorthand Notes*

JURY Prof. dr. R.A. (Ruud) Koole, Prof. dr. I.B. (Inger) Leemans

RECHTSWETENSCHAPPEN

Bas van Zanten (Privaatrecht UU): *Fiducia in de financieringspraktijk. Covered bonds getoetst aan artikel 3:84 lid 3 BW*

JURY Prof. dr. R.A. (Rick) Lawson, Prof. dr. mr. H.F.M.W. (Marleen) van Rijswijk, Prof. mr. A. (Arend) Soeteman

ECONOMISCHE WETENSCHAPPEN

Jeroen van der Vaart (Economics and Business Research RUG): *Health inequalities and the progressivity of retirement programs*

JURY Prof. dr. B.E. (Barbara) Baarsma, Prof. dr. K.P. (Kees) Goudswaard, Prof. dr. M. (Maarten) Lindeboom

Interview prijswinnaar Jeroen van der Vaart – 'Herverdeling van welvaart'

Een stuk erkenning en houvast, dat is voor Jeroen de toegevoegde waarde van zijn Jan Brouwer Scriptieprijs. “Wanneer ik even vastloop met mijn PhD-onderzoek, denk ik regelmatig terug aan die mooie prijs.” Jeroens afstudeeronderzoek bestudeert de gevolgen van sociaaleconomische verschillen in langdurig zorggebruik en sterfte voor de herverdeling van de welvaart in Nederland. Herverdeling van inkomen en inherente welvaart vindt plaats binnen pensioenen en de volksverzekering voor langdurige zorg. “Mensen uit hogere economische klassen verblijven gemiddeld korter in een verpleeghuis dan mensen uit lagere economische klassen, maar leven langer. Eerstgenoemden betalen daardoor korter een eigen bijdrage voor zorg, maar ontvangen tegelijkertijd langer pensioen. De duurverschillen veroorzaken dus het stukje herverdeling van lage naar hoge inkomens.” Uit het spaarmodel dat Jeroen ontwikkelt, en welke welvaart meet, blijkt dat erfenissen een belangrijke rol in de herverdeling spelen. De jury spreekt van een ‘formidabele klus’: “Slechts enkele onderzoekers hebben voldoende kennis van theoretisch-dynamische modellen én toegepaste econometrie om dit soort uitdagende projecten tot een goed einde te brengen.”

MAATSCHAPPIJWETENSCHAPPEN

Mila Bammens (Social Policy and Public Health UU): *The reasoning of the politically incorrect: Negative attitudes towards immigrants expressed on the online platform of 4chan*

JURY Prof. dr. C.J.I.M. (Kène) Henkens, Prof. dr. S. (Sandra) van Thiel, Prof. dr. D.R. (René) Veenstra

GEDRAGSWETENSCHAPPEN

Rüya Akdäg (Cognitive Neuroscience UL): *Emotion processing in social anxiety: an impairment in emotion recognition or self-evaluation?*

JURY Prof. dr. M.Ph. (Marise) Born, Prof. dr. A.W.M. (Andrea) Evers, Prof. dr. P.J. (Peter) van Koppen

De Jan Brouwer Scriptieprijsen werden online uitgereikt op 11 februari 2021 door Louise Gunning-Schepers, tegelijk met de J.C. Baak Prijs. De livestream van de prijsuitreikingen, met korte presentaties door alle afstudeerprijswinnaars, is na te kijken op de website van de KHMW.

Wie was Jan Brouwer?

Het is voor mij een enorm genoegen om hier te mogen spreken. Dat is ten eerste vanwege het intellectuele gezelschap, maar vooral ook om mijn grootvader te mogen vertegenwoordigen.

Mijn grootvader wilde altijd graag dat ik hem aansprak met grootpapa en niet met opa, dus vandaar dat ik het hier ook steeds over mijn grootvader zal hebben.

Mijn grootvader werd geboren in 1910 in Amsterdam. Zijn vader was een mijnbouwingenieur en was ook hoogleraar/directeur van het geologisch instituut van de gemeentelijke Universiteit van Amsterdam. Zijn naam zal onder de wiskundigen wel een belletje hebben doen rinkelen: Luitzen Egbertus Jan, want mijn grootvader was vernoemd naar zijn oom Professor Luitzen Egbertus Jan Brouwer, een bekende wiskundige en de grondlegger van de intuïtionistische wiskunde en de moderne topologie. Mijn grootvader leerde gemakkelijk, had een goed brein en deed vier jaar over zijn gymnasium. Hij deed daarna twee studies in Delft. Ten eerste studeerde hij mijnbouwkunde en tegelijkertijd ook geologie, bij zijn eigen vader overigens. Al op zijn 21e rondde hij beide studies af. Na zijn studies werkte hij als geoloog bij de Bataafse Petroleum Maatschappij in o.a. Indonesië en Egypte. Tijdens de oorlog was hij als officier betrokken

bij de herovering van Hollandia en andere delen van Nederlands-Indië. Na de oorlog, in de vijftiger jaren, was hij een aantal jaar hoofd van een zogeheten Consortium Oil Agreement, dat was een Memorandum of Understanding tussen Iran en de westerse oliemaatschappijen en hij woonde daardoor een aantal jaar in Perzië. Hij heeft op heel veel plekken gewoond, daar kom ik later nog even op terug. Daarna kwam hij weer terug naar Nederland en werd toen president-directeur van Shell. Dat heeft een tijd geduurd en na zijn pensioen ging hij filosofie studeren en dat is precies zoals zijn oom, naar wie hij vernoemd was, ook deed.

Persoonlijk, als ik terugdenk aan mijn herinneringen aan mijn grootvader, dan zijn dat met name herinneringen als kind, of eigenlijk alleen maar, want hij overleed toen ik dertien jaar oud was. Wat ik mij herinner is iemand waarvoor ik altijd erg veel ontzag had. Hij was mij en mijn broertje altijd aan het uitproberen met ingewikkelde raadseltjes. Mijn broertje was helaas altijd sneller en slimmer dan ik in het oplossen daarvan, dat was een lichte frustratie, maar aan de andere kant ook wel rustig dat in ieder geval iemand van ons de raadseltjes wist op te lossen. Hij speelde graag spelletjes en wat mij altijd bijbleef was het spelletje van de plaatsnamen. Bij iedere plaatsnaam begon hij een verhaal te vertellen, meestal omdat hij

er zelf geweest was of gewoon had, maar hij wist overal, over de meest onmogelijke plaatsen, wat te vertellen. Die zochten we dan gewoon in de atlas op. Ik denk altijd nog steeds dat hij ook veel verzonnen heeft, maar later heb ik begrepen dat veel toch wel klopte. Ook een verhaal wat ik mij herinner is dat ik toen op mijn beurt hem eens een raadseltje wilde stellen, ik hem die kubus van Rubik, die ik net had, door elkaar gemengd heb toegestuurd. Toen kreeg ik niet alleen per omgaande de opgeloste kubus terug, maar tevens de formules om hem op te lossen. We spreken nu van de jaren '70/'80, dus dat was nog niet de tijd dat je dat eventjes op internet kon opzoeken. Wij hebben ook heel veel wandelingen met hem gemaakt door de bossen met de honden. Dan ging hij over de 52 plekken waar hij gewoond had allemaal verhalen vertellen. Opvallend was altijd dat als we onderweg een bord tegenkwamen waar 'Verboden toegang' op stond, de route omgelegd moest worden, want dan moest per se die weg ingeslagen worden omdat hij toch wel nieuwsgierig was waarom ons toch de toegang ontzegd was. Verder hield hij erg van knutselen en frutselen en dingen maken. Zijn meest legendarische knutselwerk, voor mij in ieder geval, was de poepketting voor mijn zus. Dat was een koord met daaraan vast geregen gedroogde keutels van allerlei dieren, in allerlei maten en kleuren.

Dit is zo'n beetje mijn herinnering aan mijn grootvader. Vandaag heb ik de eer over hem te spreken bij deze prijsuitreiking, maar moet ik eigenlijk eerst uitleggen hoe hij bij de Hollandsche Maatschappij terecht is gekomen. Het was zo dat hij een zakenman was, bij Shell, maar hij heeft altijd een hele grote drang gehad naar de wetenschap. Al in de jaren '80 zocht hij contact met het oudste geleerde gezelschap van Nederland. Die

uitgebreide correspondentie heb ik allemaal mogen lezen en die was heel mooi. Hij gaf in die correspondentie eigenlijk al aan dat hij een deel van zijn vermogen wilde afstaan aan de Maatschappij, ten behoeve van de wetenschap en dan met name voor interdisciplinaire projecten in de sociale wetenschappen, omdat hij vond dat daar nog weinig subsidies voor waren. Met name de technische vakken hadden veel subsidies, maar deze sociale wetenschappen nog niet. Enige jaren na zijn plotselinge overlijden heeft mijn grootmoeder zijn ideeën weer opgepakt, en heeft ze met een aantal mensen waaronder mijzelf nieuw leven ingeblazen. Na enige omzwervingen zijn we toen alsnog bij de Hollandsche Maatschappij terechtgekomen.

Het zal u duidelijk zijn dat mijn grootvader genoten zou hebben van een prijsuitreiking als deze, met getalenteerde jonge intellectuele wetenschappers en daarom wil ik de Hollandsche Maatschappij hartelijk danken voor de wijze waarop zij zijn wens werkelijkheid hebben gemaakt en wil ik alvast de winnaars feliciteren met hun prijs. Dank u wel.

Inleiding bij de uitreiking van de Jan Brouwer Scriptieprijs 2021 door Prof. dr. A.A. (Adriaan) Voors, directeur KHMW, hoogleraar cardiologie RUG en cardioloog UMCG, en kleinzoon van Ir. L.E.J. Brouwer.

J.C. BAAK PRIJS

Het leven van Jan Carel Baak (1897-1945) stond in het teken van een vreedzaam samenleven van volkeren. De prijs staat dan ook in het teken daarvan. De J.C. Baak Stichting (en de prijs) werd eind jaren '70 opgericht met het testament van Baaks weduwe. Op initiatief van de toenmalige voorzitter Peter Kooijmans, ook lid van onze maatschappij, is zij in 2011 ondergebracht bij de KHMW als J.C. Baak Fonds. De doelstelling bleef daarbij ongewijzigd: het stimuleren van scripties en ander wetenschappelijk werk zoals dat vandaag beloond wordt.

1e prijs Eline van Slijpe (Filosofie en Staats- en Bestuursrecht UL): *Coercion Theory and Intergenerational Justice. An Inquiry into the implications of coercion as the ground of justice for the intergenerational realm*

2e prijs Talha Günay (Globalization and Law, UM): *Borders of (Ir)Responsibility - A Comprehensive Study on the International Responsibility of the EU in the Context of FRONTX's Joint Operations*

SPONSOR J.C. Baak Fonds

PRIJS € 2.000. In 2021 werd 1-malig ook een 2e prijs van € 1.000 toegekend

JURY Prof. dr. A.E. (Aafke) Komter, Prof. dr. L.A.C.J. (Leo) Lucassen, Prof. dr. A.J.J. (Ton) Nijhuis, Prof. dr. N.J. (Nico) Schrijver

De J.C. Baak Prijs werd online uitgereikt op 11 februari 2021 door Louise Gunning-Schepers, tegelijk met de Jan Brouwer Scriptieprijs. De livestream van de prijsuitreikingen, met korte presentaties door alle afstudeerprijswinnaars, is na te kijken op de website van de KHMW.

Interview prijswinnaar Eline van Slijpe – 'Intergenerational justice'

Eline heeft een grenzeloos solidariteitsgevoel voor de medemens. "We moeten voor mijn gevoel wereldwijd recht doen aan toekomstige generaties." Dat gevoel bracht haar tot een diepgaand afstudeeronderzoek op het gebied van 'intergenerational justice', verwant aan zowel de filosofie als de rechtsgeleerdheid. Twee vakgebieden waarin Eline is afgestudeerd. "Ik vond het interessant om te kijken of ik theoretische argumenten kon vinden voor onze (inter)nationale juridische en filosofische verplichtingen tegenover toekomstige generaties." Die verplichtingen toetste Eline aan de hand van de theorie over rechtvaardigheid van filosofen Blake en Nagel op drie hoofdonderwerpen: de constitutie, de staatsschuld en het klimaat. Wat zijn we bijvoorbeeld verplicht tegenover toekomstige generaties als het gaat om armoede, ongelijkheid, klimaatverandering en vervuiling? Eline concludeert in haar onderzoek dat het mogelijk is om de theorie van Blake en Nagel zo te interpreteren dat we verre gaande verplichtingen hebben tegenover toekomstige internationale generaties en dat die verder reiken dan alleen de staat met wetgevende en bestuurlijke instituties.

Wie was Jan Carel Baak?

De J.C. Baak Prijs wordt ter beschikking gesteld uit het vermogen van de Baak Stichting. Dat vermogen stamt uit een legaat van mevrouw Assia Baak-Kogane. Assia Kogane was gehuwd met Mr. dr. Jan Carel Baak, die leefde van 1897 tot 1945. Assia was geboren in Odessa en van Joodse afkomst, zoals haar achternaam ook aangeeft, want Kogane is de Russische versie van Cohen. Kort voor haar vlucht naar Parijs uit Rusland, ten tijde van de Bolsjewistische revolutie, trad Assia toe tot de Russisch-orthodoxe kerk. In Parijs ontmoette ze in de jaren twintig Carel Baak. Carel Baak werkte daar voor het Internationale Rode Kruis en mede door zijn werk verkeerde hij tussen de twee wereldoorlogen in kringen van vluchtelingen. Carel Baak was een jurist die in Leiden bij Willem van Eysinga promoveerde op een Duitstalig proefschrift dat handelde over de aard van het volkenrecht en over het geweldverbod in het Volkenbondpact. Een proefschrift op de grens van rechtsfilosofie en internationaal publiek recht. Hij schreef het grotendeels in zijn Parijse tijd. Hij keerde, inmiddels getrouwd met Assia, in ongeveer 1926 terug naar Amsterdam. Hij publiceerde over een heel breed spectrum aan onderwerpen. Het waren vaak opstellen in allerlei culturele en politiek georiënteerde tijdschriften die soms lijken op wat wij tegenwoordig columns

noemen. Ze gingen over internationale politieke ontwikkelingen, over cultuurstudies, maar ook over het christendom en oecumene. Sinds in elk geval de jaren dertig, vooral eind jaren dertig, verkeerde hij meer en meer in een vriendenkring van intellectuelen. Tijdens de oorlog bezochten die elkaar thuis en tot die kring van intellectuelen behoorden personen wier naam op een enkeling na, zoals misschien Paul Scholten, nu alleen nog bij de echt wat ouderen bekend zijn. Bijvoorbeeld Gerard Langemeijer, de latere procureur-generaal bij de Hoge Raad en hoogleraar rechtsfilosofie in Leiden. Figuren als Herman Dooyeweerd, de calvinistische wijsgeer en rechtsfilosoof, maar ook de katholieke politicus en rechtsfilosoof Ferdinand Sassen, een cultuurhistoricus en slavist als Bruno Oscar Becker, de socioloog en latere hoogleraar Amerikanistiek in Amsterdam Den Hollander en zelfs een invloedrijke katholieke theoloog als Wim Nolle. Baak stierf onverwacht, vlak na de oorlog, net op het moment dat hij in beeld was voor een leerstoel volkenrecht aan de Vrije Universiteit. Naar hem werden begin jaren tachtig ingestelde prijzen vernoemd, prijzen die vandaag worden uitgereikt.

Inleiding bij de uitreiking van de J.C. Baak Prijs door Prof. dr. L.F.M. (Leonard) Besselink, lid KHMW en penningmeester/secretaris van de voormalige J.C. Baak Stichting.

HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ PRIJZEN VOOR JONG TALENT

De Hollandsche Maatschappij Prijzen voor Jong Talent hebben als doel het wetenschappelijk onderwijs in de technische en exacte vakken te bevorderen.

KNVI/KIVI SCRIPTIEPRIJZEN INFORMATICA EN INFORMATIEKUNDE

- 1e prijs Zhaiyu Chen** (Geomatics TU Delft): *Learning to Reconstruct Compact Building Models from Point Clouds*
- 2e prijs Maaïke Los** (Artificial Intelligence RUG): *Choosing Fair Committees and Budgets: Proportionality in Multi-Winner Elections and Participatory Budgeting*
- 2e prijs Dominik Wehr** (Logic UvA): *An Abstract Framework for the Analysis of Cyclic Derivations*

SPONSOR KNVI/KIVI & KHMW

PRIJS 1e prijs € 3.000, twee 2e prijzen van elk € 1.000, jaarlijks
JURY Prof. dr. ir. dr. h.c. J.-P. (Joost-Pieter) Katoen, Prof. dr. ir. H.J. (Henk) Sips, Prof. dr. ir. M.R. (Maarten) van Steen

TATA STEEL AFSTUDEERPRIJS WERKTUIGBOUWKUNDE EN MATERIAALKUNDE

Asif Hasan (Mechanical Engineering TUD): *Thermal Turbulence in Variable Property Channel Flows: DNS and RAN*

SPONSOR Tata Steel

PRIJS € 5.000, jaarlijks
JURY Prof. dr. ir. J. (Han) Huétink, Prof. dr. ir. S. (Sybrand) van der Zwaag

Interview prijswinnaar Asif Hasan – 'Thermal turbulence'

Heat transfer over high speed vehicles, like aeroplanes or rockets, is a vivid example Asif Hasan gives of heat transfer with mixing. This form of thermal turbulence is the main subject of his thesis. More specifically, Asif studied the thermal turbulence in variable property duct flows. "By variable property I mean flows in which properties (eg: density, viscosity etc.) vary a lot", he explains. Even though modeling techniques (RANS) for constant property thermal turbulence is widely developed over the years, modeling for variable property flows still remains an unexplored subject. 'In my thesis I used semi-local scaling framework to model thermal turbulence in low-speed variable property flows (flow of water in a pipe for instance) and the results were promising for duct flows.' In the second part of his thesis Asif also analysed high speed flows. 'I found that friction heating near the wall makes thermal turbulence in these flows different than in low speed flows. The modeling technique using semi-local scaling framework which successfully worked for low-speed flows, needs some modifications to be used for high speed flows. One such modification was successfully proposed and demonstrated in my thesis, however, the model is still not complete and needs future research. In the final part of my thesis, I commented on conditions in which semi-local scaling framework can fail.'

PFIZER PRIJZEN LIFE SCIENCES

- 1e prijs Sabine Straathof** (Biomedical Sciences UvA): *Lysozyme peptide fingerprinting by engineered Aerolysin nanopore*
- 2e prijs Marius Messemaker** (Cancer, Stem Cells & Developmental Biology UU): *Mapping cell states in response to immunotherapy in cancer patients and tumour-bearing mouse models using single-cell analysis*
- 3e prijs Sophie Mastenbroek** (Biomedical Sciences UvA): *The contribution of neurodegenerative, glial-related, and inflammatory CSF biomarkers to brain and cognitive resilience against tau pathology in Alzheimer's disease*

SPONSOR Pfizer

PRIJS 1e prijs € 3.000, 2e prijs € 2.000, 3e prijs € 1.000, jaarlijks
JURY Prof. dr. P.C.W. (Pancras) Hogendoorn, Prof. dr. H.A.J. (Harry) Struijker-Boudier, Prof. dr. W.J. (Wim) Quax

KONINKLIJKE VAN WIJHE VERF AFSTUDEERPRIJS CHEMIE EN PROCESTECHNOLOGIE

Max Schelling (Chemical Engineering TUE): *The effect of depletion interactions on the phase behavior of colloidal dispersions. Theoretical and experimental investigations*

SPONSOR Koninklijke Van Wijhe Verf

PRIJS € 3.000, jaarlijks
JURY Prof. dr. F.M. (Matthias) Bickelhaupt FRSC, Prof. dr. M.A. (Martien) Cohen Stuart, Prof. dr. ir. J.C.M. (Jan) van Hest

Afstudeerprijzen

Scriptieprijsen voor masterstudenten ter bekroning van uitzonderlijke studieresultaten aan een Nederlandse instelling voor wetenschappelijk onderwijs.

**PHILIPS AFSTUDEERPRIJS
TECHNOLOGY FOR HEALTHCARE
SOLUTIONS**

Vera Kortman (Werktuigbouwkunde TUD):
*A Suction Based Tissue Gripper for Minimal Invasive
Surgery. An explorative design study*

SPONSOR Philips
PRIJS € 3.000, jaarlijks
JURY Prof. dr. A.N.M. (Ton) Schumacher, Prof.
dr. V. (Vinod) Subramaniam

**PHILIPS AFSTUDEERPRIJS DATA
SCIENCE AND ARTIFICIAL
INTELLIGENCE IN HEALTHCARE**

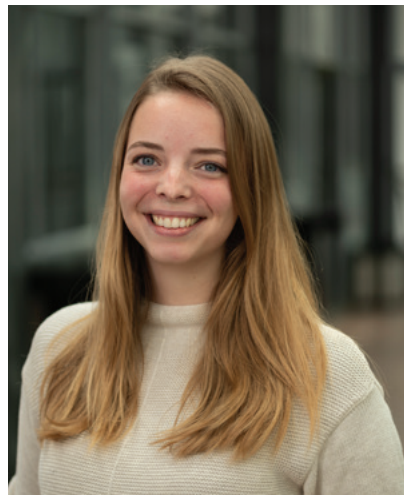
Mick van der Spoel (Data Science & Society
TU): *Conditional Generative Deep Learning Models
for Image-to-Image Translation in Magnetic Resonance
Neuroimaging*

SPONSOR Philips
PRIJS € 3.000, jaarlijks
JURY Prof. dr. H. (Ed) Brinksma, Prof. dr.
R.A.J.O. (Rudi) Dierckx

**EAST-WEST SEED AFSTUDEERPRIJS
PLANTENWETENSCHAPPEN**

Max Stassen (Environmental Biology UU):
*Coumarin communication along the microbiome-root-shoot
axis*

SPONSOR East-West Seed
PRIJS € 5.000, jaarlijks
JURY Prof. dr. J.C.J.M. (Hans) de Kroon, Prof.
dr. E.F. (Erik) Smets

*Interview prijswinnaar
Vera Kortman –
'Inktvis als inspiratiebron'*

Hoe werken de zuignappen van (inkt)vissen?
Wat geeft zuignappen van (inkt)vissen zo'n
kracht en grip, ondanks een natte ondergrond?
Hoe kunnen sommige vissen in een waterval
omhoog 'klimmen'? Inspirerende vragen waar
Vera Kortman zich in verdiepte tijdens haar
afstudeeronderzoek naar de ontwikkeling van
een nieuw verfijnd chirurgisch instrument,
de *suction based tissue gripper for minimal invasive
surgery*. Met dit instrument kan een chirurg
zacht weefsel door een kleine incisie vastgrijpen
en vindt er nauwelijks of geen beschadiging
plaats. Mede dankzij de morfologie van (inkt)
vissen kon Vera de vertaalslag maken naar
een uniek ontwerp van het instrument.
Uniek omdat 'de zuignap van het instrument
uitvouwbaar is, zodat deze door een incisie van 1
centimeter past' beargumenteert Vera. Daarbij
is het vernieuwend dat het zachte weefsel niet
of nauwelijks beschadigt bij gebruik van de
suction based tissue gripper. De jury is lovend: 'Het
onderzoeksproject blinkt uit door de creativiteit
en volledigheid waarmee Vera de stappen
richting de ontwikkeling van een prototype
tissue gripper doorloopt.'

ASML AFSTUDEERPRIJS WISKUNDE

Mark van den Bosch (Biomedical Sciences UL):
*Delay Differential Equations Driven by Levy Processes
of Finite Intensity: on the Existence of Invariant
Measures for Mackey-Glass Type Equations. Including
a comprehensive discussion on Stochastic Integration
Theory for rightcontinuous Semimartingales*

SPONSOR ASML
PRIJS € 5.000, jaarlijks
JURY Prof. dr. H.W. (Hendrik) Lenstra, Prof. dr.
ir. C. (Kees) Vuik

**SHELL AFSTUDEERPRIJZEN
NATUURKUNDE**

1e prijs Tim de Wild (Theoretische natuur-
kunde RUG): *Secondary Non-Gaussianities in the
21-Centimeter Signal during the Dark Ages*
2e prijs Karlijn Kruiswijk (Natuurkunde UL):
*Effective action, Particle Production and Backreaction in
Cosmology*
3e prijs Marnix Wiechers (Natuurkunde
RUG): *Investigating the Efficiency Losses in Cs2AgBiBr6
Perovskite Solar Cells. Simulated and Experimental Device
Architecture Optimisation*

SPONSOR Shell
PRIJS 1e prijs € 3.000, 2e prijs € 2.000,
3e prijs € 1.000, jaarlijks
JURY Prof. dr. J.F.J. (Johannes) van den Brand,
Prof. dr. ir. T.H. (Tjerk) Oosterkamp

**LORENTZ AFSTUDEERPRIJS
THEORETISCHE NATUURKUNDE**

Jordi Weggemans (Toegepaste wiskunde &
toegepaste natuurkunde UT): *Solving Correlation
Clustering with the Quantum Approximate Optimisation
Algorithm*

SPONSOR Lorentzfonds
PRIJS € 3.000, jaarlijks
JURY Prof. dr. E.A. (Eric) Bergshoeff, Prof. dr.
ir. W. (Wim) van Saarloos

**DE ZEEUW-VAN DISHOECK
AFSTUDEERPRIJS STERRENKUNDE**

Ewoud Wempe (Sterrenkunde RUG):
*High-precision localisation of gravitationally lensed
gravitational waves*
SPONSOR De Zeeuw-Van Dishoeck Fonds
PRIJS € 3.000, jaarlijks
JURY Prof. dr. S.B. (Sera) Markoff, Prof. dr. S.F.
(Simon) Portegies Zwart

**ENZA ZADEN AFSTUDEERPRIJS
BIOLOGIE**

Loes Verkuil (Environmental Biology UU):
*The potential for soil restoration and carbon storage on
degraded land in Colombia through implementation of
coffee agroforestry systems*
SPONSOR Enza Zaden
PRIJS € 3.000, jaarlijks
JURY Prof. dr. M. (Marileen) Dogterom, Prof.
dr. N. (Niels) Geijsen

Aanmoedigingsprijzen

Jaarlijkse prijzen van € 500 voor de beste studieresultaten in het eerste studiejaar aan een Nederlandse instelling voor wetenschappelijk onderwijs, in de volgende studierichtingen:

- Wiskunde en technische wiskunde (9 prijzen)
- Natuurkunde en technische natuurkunde (8 prijzen)
- Scheikunde (6 prijzen)
- Informatica en technische informatica (9 prijzen)
- Technology for Healthcare Solutions - Biomedische technologie (3 prijzen)
- Chemische technologie (3 prijzen)
- Werktuigbouwkunde en materiaalkunde (3 prijzen)
- Civiele en maritieme techniek (3 prijzen)
- Lucht- en ruimtevaarttechniek (2 prijzen)
- Farmacie of (bio)farmaceutische wetenschappen (4 prijzen)
- Biologie (7 prijzen).

Uit het juryrapport: Het studiejaar 2020-2021 zal herinnerd blijven als het jaar waarin, vanwege de coronamaatregelen, het merendeel van het onderwijs aan universiteiten en hogescholen nog altijd online gegeven werd. Alleen onderwijs in kleine groepen en practica mochten beperkt op locatie plaatsvinden. Thuiswerken bleef de norm, voor zowel docenten als studenten. Pas vanaf het voorjaar van 2021 werden geleidelijk wat meer onderwijsactiviteiten op locatie mogelijk. Vooral voor de eerstejaars studenten was dit een ander begin van de studie dan velen zich hadden voorgesteld. Motivatie en doorzettingsvermogen werden daarmee in het academisch jaar 2020-2021 meer dan anders weer op de proef gesteld. De bijzondere omstandigheden geven dit jaar een extra dimensie aan de Jong Talent Aanmoedigingsprijzen. De jury was zeer onder de indruk van het vele talent dat uit de nominaties naar voren komt. Het gemiddelde cijfer dat de genomineerden in hun eerste studiejaar voor een vak behaalden was ongeveer 9,15 wat, ondanks de coronacrisis, zelfs iets hoger was dan het vorige jaar. Het viel op dat veel genomineerden, ondanks alles, toch omvangrijker studieprogramma's hadden

kunnen volgen dan een hoofdvak alleen. Daarnaast bleken meerdere genomineerden ook te hebben bijgedragen in commissies of andere extra activiteiten in hun opleiding.

SPONSOR ORTEC, Stichting Physica, Shell, KNVI, KIVI, Philips, VNCI, Canon, Vaderlandsch Fonds, Dorus Rijker Fonds, KNMP, Enza Zaden, KHMW
PRIJS 57 prijzen € 500
JURY Prof. dr. J. (Jan) van Leeuwen, Prof. dr. C.J.M. (Kareljan) Schoutens

In drie Zoom-sessies werden op 29 november 18 Afstudeerprijzen en 57 Aanmoedigingsprijzen en de ET Outreach Award uitgereikt, door Sandra de Waart (KNVI), Robert ten Hoor (KIVI), Jeroen van Beeck (Tata Steel), Marc Kaptein (Pfizer), Ron Hulst (Kon. Van Wijhe Verf), Michel van Bruggen en Milan Petkovic (Philips), Ard Groot (East West Seed), Sjoerd Verduyn Lunel (ASML), Paul Mak (Shell), Carlo Beenakker (Lorentzfonds), Tim de Zeeuw (De Zeeuw-Van Dishoeck Fonds), Jeroen Rouppe van der Voort (Enza Zaden), Gerrit Timmer (ORTEC), Piet Mulders (St. Physica), Erik Verbrugge (VNCI), Lars Idema (Canon), Annette Schneemann (Samenwerkende Maritieme Fondsen), Nicole Hunfeld (KNMP) en Louise Gunning-Schepers, Linda Hovius en Ad IJzerman, resp. voorzitter, ondervoorzitter en secretaris natuurwetenschappen KHMW. De livestream werd gevolgd door 444 belangstellenden (unieke kijkers!) uit Nederland, België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Zwitserland, Spanje, het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Zweden, Hongarije, Bulgarije, Roemenië, de Verenigde Staten, Japan, India, Sri Lanka, Taiwan, Australië en Zimbabwe.

De prijsuitreikingen, met presentaties door alle afstudeerprijswinnaars, zijn na te kijken op de website van de KHMW.

INTERVIEW

De sponsor — Nicole Hunfeld

Als bestuurslid van de KNMP, de beroeps- en brancheorganisatie voor apothekers en apotheken, reikt IC-apotheker Dr. Nicole Hunfeld jaarlijks vier KHMW Jong Talent Aanmoedigingsprijzen uit. De organisatie sponsort deze prijzen sinds 2016. Zelf valt Hunfeld ook in de prijzen: in september 2021 ontving zij de Sustainability Award van de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR). Een kroon op haar werk voor 'The Green Intensive Care', een project om de Intensive Care (IC) te verduurzamen. Alsof Hunfeld het nog niet druk genoeg heeft in deze pandemie, vergt haar dagelijkse werk ook extra aandacht. Intensieve samenwerking tussen apothekers en artsen is nu belangrijker dan ooit.

IC-apotheker in een pandemie

Hunfeld investeert voortdurend in haar vak: in jong farmacietalent, in een duurzame IC, maar bovenal ook in haar contact met het IC-personeel in haar ziekenhuis. Zo ging zij in het eerste jaar van de pandemie samen met haar collega van het Erasmus MC, intensivist Diederik Gommers, één voor één verpleegkundigen van de IC langs om vragen over coronavaccins persoonlijk te beantwoorden. Hunfeld bezocht met hetzelfde doel ook de gehele Covid-afdeling en de Eerste Hulp.

Goed luisteren als beste 'medicijn'

Hoe wint Hunfeld vertrouwen bij mensen die twijfelen over een medicijn of coronavaccin? 'Dat staat of valt met goed luisteren', vindt Hunfeld. Mensen overtuigen is niet haar stijl. 'Geduld hebben, aardig zijn en goed luisteren naar wat iemand precies wil weten. Verder kunnen mensen prima hun eigen afweging maken in de keuze voor een medicijn of vaccin.'

Ik ga een ander niet veroordelen op zijn of haar keuze.' Die benadering blijkt toevallig het beste 'medicijn': uiteindelijk heeft zo'n 97 procent van de medewerkers in het Erasmus MC zich laten vaccineren in januari 2021.

Samenwerken en veranderen

De samenwerking tussen medici zoals apothekers, artsen en verpleegkundigen is volgens Hunfeld intensiever geworden in deze pandemie. Dat is hard nodig gezien de ontwikkelingen die elkaar snel opvolgen: 'Je leert veranderen en iedereen moet mee in de veranderingen. We zitten als academisch ziekenhuis uiteraard bovenop de nieuwste ontwikkelingen in de wetenschap. Dit brengt medische vraagstukken met zich mee, waar ook artsen en apothekers niet altijd meteen een antwoord op hebben.' Hoe gaan zij daarmee om? 'Soms komen we uit overleg met meer vragen dan antwoorden. Dan laten we het even rusten. Het antwoord komt vaak wat later, bijvoorbeeld doordat iemand tussendoor nog spreekt met een collega uit Engeland. Samen komen we uiteindelijk wel tot een antwoord.'

Student en talent

Naast haar intensieve contact met huidige collega's, vindt Hunfeld contact met toekomstige collega's ook zeer waardevol. Samen met de

KNMP wil zij het nieuwe talent stimuleren en in het zonnetje zetten. Zij reikt de Jong Talent Aanmoedigingsprijzen jaarlijks dan ook met enthousiasme uit aan studenten Farmacie of (Bio)Farmaceutische Wetenschappen met de beste studieresultaten in het eerste jaar. Zij geeft hen ook graag wijze raad mee: 'Zet je prijs op je cv en kijk of je het prijzengeld van 500 euro kunt besteden aan iets waarvan je kunt leren. Bijvoorbeeld een coach of cursus. Investeer verder in je talent.'

Groen: juist nu!

Handschoenen, kompressen, naalden, spuiten, allemaal wegwerpartikelen waar een IC mee te maken heeft. Uiteraard zeer milieuvriendelijk en daarom is het project 'The Green Intensive Care' in het leven geroepen. Wat is er tot op heden bereikt met dit duurzaamheidsproject? 'De IC heeft een duurzame oplossing voor naaldencontainers, en we zijn bezig met de overgang naar wasbare schorten. Verder zijn er drie studenten van de Technische Universiteit Delft bezig met duurzame innovatie van handschoenen, spuiten en intubatie.' Onze ambitie? In 2030 de eerste IC zijn die 100% circulair werkt.

Meer weten? Bekijk via knmp.nl het KNMP Jaarplan 2022: www.knmp.nl/media/1035

De Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Pharmacie (KNMP) is de beroeps- en brancheorganisatie voor apothekers en apotheken. Al sinds haar oprichting in 1842 behartigt de KNMP zowel de belangen van haar leden als die van de farmacie.

De KNMP bevordert een optimale, wetenschappelijk gefundeerde, innovatieve, farmaceutische patiëntenzorg door apothekers. Vanuit deze ambitie behartigt de KNMP de belangen van alle apothekers en apotheken. Via de KNMP Studentenprijs sponsort de KNMP jaarlijks vier Jong Talent Aanmoedigingsprijzen van de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen. De KNMP Studentenprijs wordt ieder jaar toegekend aan excellente studenten farmacie of (bio)farmaceutische wetenschappen van de Universiteit Leiden, Universiteit Utrecht, Rijksuniversiteit Groningen en Vrije Universiteit Amsterdam.

PROFIELWERKSTUKPRIJZEN

Sinds 2002 reikt de KHMW jaarlijks profielwerkstukprijzen uit aan leerlingen in de hoogste klassen HAVO en VWO van scholen in Haarlem en omgeving.

Winnaar HAVO Britt Molenaar (Daaf Gelukschool): *Help! Stop de verdrinkingen. Hoe kunnen we samen met de Zandvoortse Reddingsbrigade, middels publieke communicatie, het aantal verdrinkingen terugbrengen tot 0?*

Winnaar VWO Nieka van Lieshout (Coornhert Lyceum): *Mens en machine. Een verdediging van de morele status van intelligente AGI.*

Eervolle vermeldingen voor **Eva de Graaff**, **Valerie Plas** en **Marit van den Bos** (HAVO, Kennemer College): *Het onbehagen bij de vrouw, de Tweede Feministische Golf* en **Joke Smit** en **Lisa Ravoo** en **Zarah Brassier** (VWO, Eerste Christelijk Lyceum): *De onzichtbare plastic soep. De filtering van microplastics door het langzame zandfilter van Waternet.*

Britt Molenaar – winnaar HAVO ‘Help! Stop de verdrinkingen’. Deze titel van het HAVO-profielwerkstuk van lifeguard Britt Molenaar vraagt om een veelbelovende oplossing en krijgt die ook. Daartoe zette Britt enquêtes uit onder verschillende reddingsbrigades en strandbezoekers door heel Nederland. Ook maakte zij een analyse van de huidige situatie, communicatie en maatregelen. Op die manier zocht Britt een antwoord op haar onderzoeksvraag: ‘Hoe kunnen we samen met de Zandvoortse Reddingsbrigade, middels publieke communicatie, het aantal verdrinkingen terugbrengen tot nul?’ Met de enquêtes kreeg Britt inzicht in de wensen op het gebied van communicatie en veiligheidsmaatregelen en inzicht in kennis van de strandbezoekers over de gevaren van de zee. Maar liefst 520 strandbezoekers en 85 mensen van verschillende reddingsbrigades namen deel aan de enquête. De uitkomsten wezen erop dat er behoefte is aan actuele informatie over de situatie

Britt Molenaar

aan de kust. Een app blijkt hiervoor het geschikte middel. Een veelbelovende uitkomst, goed voor de HAVO-profielwerkstukprijs en realisatie van de app door de Nederlandse reddingsbrigade. Britt kreeg bovendien veel publiciteit, waaronder een gesprek met Humberto Tan bij NPO Radio 1, een artikel in de ANWB-gids en een filmpje bij NH-nieuws. ‘Daar ben ik de KHMW dankbaar voor!’ aldus Britt.

PRIJS 2 prijzen van € 500, 2 eervolle vermeldingen van € 50, jaarlijks

JURY Jkvr. mr. P. (Pauline) van Lennep, Prof. dr. A.J.J. (Ton) Nijhuis, Drs. C.S.M. (Rina) van Opstal, Dr. J. (Jan) Spoelder

De Profielwerkstukprijzen werden online uitgereikt door René van Rijckevorsel, juryvoorzitter en lid bestuur KHMW, op 16 april. Jesse Evers, strategic officer van DROG, winnaar van de Brouwer Vertrouwensprijs 2020, demonstreerde de online game van DROG die als doel heeft mensen weerbaarder te maken tegen nepnieuws.

VOET STIPENDIA

In 2021 zijn vanuit het Dr. W.J.E. Voet Fonds de volgende beurzen aan masterstudenten toegekend:

Jacqueline van Vierbergen € 825 voor haar stage aan het Nuffield department of Clinical Neurosciences van het John Radcliffe Hospital in Oxford. Deze stage is onderdeel van haar master Neurosciences aan de Vrije Universiteit, Amsterdam. Zij doet in Oxford onderzoek naar de gevoeligheid van pijnneuronen van migraine-patiënten met behulp van de Multielectrode Array techniek.

Sophie Martens € 1.500 ten behoeve van haar master Criminological Research aan de Universiteit van Cambridge in vervolg op haar BA Social Sciences aan het University College Utrecht.

Kyo-K-Lyan Gerrits € 2.500 ten behoeve van haar master Griekse en Latijnse taal en cultuur met specialisatie receptie-studies aan de Universiteit van Oxford. Zij ronde hiervoor twee bachelors cum laude af aan de Universiteit van Amsterdam.

Scheikundige Dr. Willem Joseph Elias Voet (1930-2009), werkzaam bij Unilever, liet de KHMW, wier activiteiten hij een warm hart toedroeg, een aanzienlijk legaat na. Deze gelden zijn ondergebracht in het Dr. W.J.E. Voet Fonds, waaruit conform de wens van de erflater financiële bijdragen kunnen worden verstrekt aan studenten die niet in staat zijn de kosten van hun universitaire studie zelf volledig te dragen. Teneinde de selectie van studenten die in aanmerking komen voor een bijdrage uit het Fonds te faciliteren is de KHMW een samenwerking aangegaan met de Schuurman Schimmel-van Outeren Stichting te Haarlem. Uit het Fonds worden jaarlijks bijdragen verstrekt voor universitaire stages of studie in het buitenland.

Stan Koobs € 3.500 ten behoeve van zijn master Statistical Science aan de Universiteit van Oxford. Hiervoor behaalde Stan aan de Rijksuniversiteit Groningen twee BA's, Econometrics and Operations Research en Philosophy of a Specific Discipline.

Jan Willem Langenbach € 1.000 voor het volgen van een stage aan The Scripps Research Institute in San Diego waar hij onderzoek doet op het gebied van de glycobioïe/glycoimmunologie onder leiding van Dr. Paulson.

Halit Cetin € 1.400 voor zijn stage aan het Massachusetts Institute of Technology en Harvard Medical School (Brighams and Women's Hospital) in het kader van zijn studie Robotics and Medicine. Het onderwerp van zijn onderzoek is 'Robotics in de the gut, controller and sensor design of an ingestible robot (pill)'.

STICHTING DE NATIONALE DENKTANK

ANNE DE BROUWER

Introductie Stichting de Nationale DenkTank

Stichting de Nationale DenkTank (NDT) kraakt samen met jonge denkers taaië maatschappelijke vraagstukken. De NDT slaat sinds 2006 een brug tussen de overheid, de wetenschap en het bedrijfsleven - met als doel de Nederlandse samenleving met vernieuwende ideeën vooruit te helpen. Jaarlijks gaan twintig jonge denkers en doeners met verschillende studie- en culturele achtergronden een maatschappelijk probleem te lijf. Het actieve alumni-netwerk telt inmiddels 330 maatschappelijk betrokken en talentvolle alumni. Met en door het netwerk worden verschillende activiteiten georganiseerd.

De KHMW streeft overeenkomstige doelen als de NDT na en is tegelijkertijd in haar leden- en directeurenbestand en haar activiteiten complementair. Daarom bestaat er al sinds het begin een hechte en vruchtbare samenwerking tussen beide organisaties, zowel op het terrein van de jaarlijkse thematiek als dat van het alumninetwerk.

Jaarthema 2021: Kwaliteit van het onderwijs

De Nationale DenkTank 2021 boog zich van augustus tot en met december over het vraagstuk 'Hoe dragen we bij aan een duurzame verbetering van de kwaliteit van en de kansengelijkheid binnen het primair en voortgezet onderwijs?' De 20 deelnemers stortten zich vier maanden vol op het onderwijsveld. Ze spraken zo'n 400 mensen - van docent tot schooldirecteur en leerlingen -, analyseerden de problemen en presenteerden met frisse energie zes oplossingen voor 'Onderwijsheid': een route naar betere onderwijskwaliteit. Ook gedurende deze editie van 2021 had de groep te maken met

Oplossingslancering theater Zuidplein Victor Claerbout NDT21 en Yannick Voogd bureau NDT

de uitdagingen die de coronacrisis met zich meebracht. De groep kon niet altijd voltallig met elkaar samenwerken en voorzichtigheid was geboden in de privésfeer - maar ze lieten zich niet kisten. Binnen de werkruimtes van de Vrije Universiteit Amsterdam hebben de deelnemers in kleinere groepjes hun onderzoek kunnen uitvoeren en zijn zes oplossingen geboren.

De zes oplossingen

De oplossingen, terug te vinden via ndt21.nl/oplossingen, hebben als centrale thema's het lerarentekort, kansengelijkheid en kwaliteitsverschillen tussen scholen en stellen de leraar centraal. Aan één van de oplossingen, de campagne 'Kansen te Koop (maar alleen voor rijke ouders)' kunt u direct bijdragen door de petitie

Oplossingslancering theater Zuidplein presentator Manon Peek

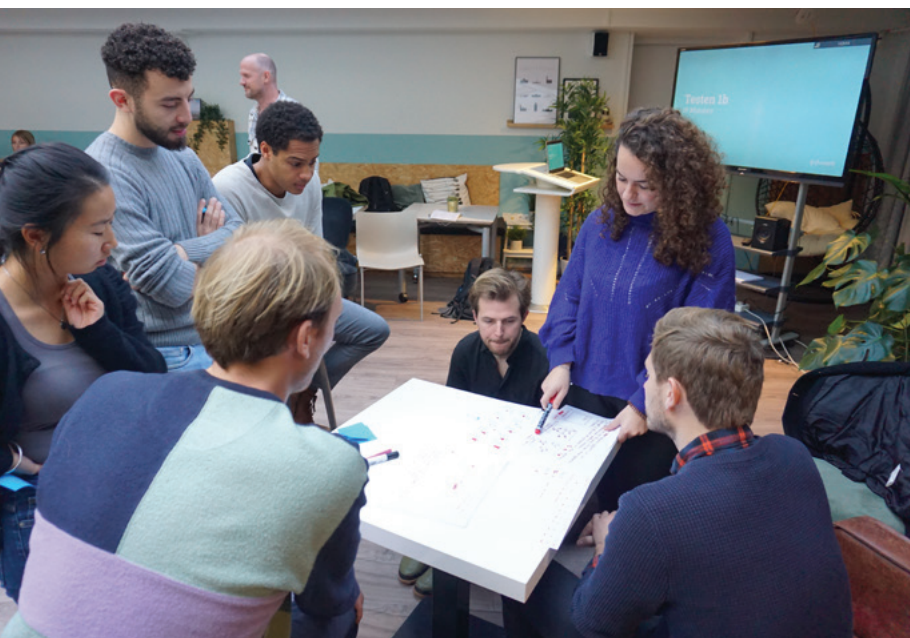
te ondertekenen! De campagne werd gelanceerd in samenwerking met DeGoedeZaak en beoogt de Tweede Kamer concrete stappen onder de neus te schuiven die kansengelijkheid in het onderwijs tegen moeten gaan.

Op 14 december vond de Oplossingslancering plaats, het event waarbij de oplossingen werden gepresenteerd in een mooi divers programma. Zo deelde wethouder Said Kasmi van de Gemeente Rotterdam een persoonlijk verhaal over kansengelijkheid, sprak Jaap Versfelt van stichting leerKRACHT over de problematiek rondom het schoolleiderstekort (wist u dat er in 2019 ruim 75.000 leerlingen zonder schooldirecteur zaten?), en waren Gijs Krimp van The Learning Network en Frank

Schildkamp van BMC aanwezig om hun licht te laten schijnen op de oplossingen en de samenwerking van de afgelopen maanden. Inge Vossenaar, DG op het ministerie van OCW, belde in om het belang van een optimale werksituatie voor docenten te benadrukken: "De oplossing WisselKracht laat heel mooi zien hoe belangrijk het is dat je als docent zo optimaal mogelijk tot je recht komt, maar ook dat je het niet allemaal alleen hoeft te doen en te weten."

Aan de oplossingen wordt momenteel hard gewerkt. 'Wisselkracht', de oplossing waarbij leraren elkaars baan overnemen voor hun eigen ontwikkeling, wordt werkelijkheid in de vorm van een pilot met hulp van NDT-partners The Learning

Nationale DenkTank aan het werk bij partner Motivaction

Network en Gemeente Rotterdam. Uit een analyse van de NDT bleek namelijk dat 54% van de recent gestopte leraren dat deden omdat ze beperkte mogelijkheden voor doorontwikkeling zagen.

In het Parool en De Volkskrant zijn opinieartikelen verschenen over de oplossing om bijles voor ieder kind mogelijk te maken via een stadspas. Ook verscheen een artikel van zes (!) pagina's in Trouw over de oplossing om student-examentrainers op te leiden tot docent als oplossing voor het lerarentekort.

Verdere informatie over de Nationale DenkTank 2021

Op <http://www.ndt21.nl> vindt u uitgebreide informatie en filmpjes met de visie, analyses

en oplossingen en het eindrapport van de Nationale DenkTank 2021.

Vooruitblik naar de Nationale DenkTank 2022

De NDT 2022 daagt 20 jonge denkers en doeners uit om de biodiversiteitscrisis op de kaart te zetten én om de crisis aan te pakken. De subthema's worden op moment van schrijven nog ontwikkeld. Wilt u hierbij betrokken zijn, of heeft u suggesties voor interessante sprekers, partners of anderszins, kunt u contact opnemen met Dorine van Haselen, hoofd partnerschappen en impact van de NDT, via d.vanhaselen@nationale-denktank.nl.

A. de Brouwer MSc is directeur van Stichting de Nationale DenkTank.

FINANCIËEL OVERZICHT

SAMENGEVOEGDE BALANS PER 31-12-2021

(alle bedragen in €)

	31-12-2021	31-12-2020
ACTIVA		
Vaste activa		
Vaste activa en overige duurzame activa	I	I
Vlottende activa		
Lopende rente en dividendbelasting	28.055	16.126
Overige vorderingen	38.063	45.177
	66.118	61.303
Beleggingen	19.273.418	14.732.437
Liquide middelen	2.785.056	4.857.974
TOTAAL ACTIVAZIJDE	22.124.593	19.651.715
PASSIVA		
Eigen vermogen KHMW	5.559.771	4.880.138
Bestemmingsfondsen op Naam		
Langerhuizen Fonds	3.240.448	2.867.743
Dr. W.J.E. Voet Fonds	659.639	581.517
Van der Knaap Fonds	149.921	140.053
Mr. J.C. Baak Fonds	36.131	34.073
De Zeeuw-Van Dishoeck Fonds	276.048	222.526
Wim Drees Fonds	828.652	737.100
Schouhamer Immink Fonds	124.733	83.117
	5.315.572	4.666.130
Eigen vermogen KHMW + Fondsen	10.875.343	9.546.267
Eigen vermogen St. Jan Brouwer Fonds	5.856.233	4.915.488
Bestemmingsfonds prijzen St. JBF	1.600.000	1.700.000
	7.456.233	6.615.488
Eigen vermogen Dr. Saal van Zwanenberg St.	1.127.105	1.009.152
Eigen vermogen St. Eizenga-Van Oosten Fonds	2.493.150	2.413.811
Samengesteld vermogen	21.951.831	19.584.718
Kortlopende schulden		
Belastingen, premies soc. verzekeringen	5.234	7.340
Vooruitontvangen en nog te betalen	167.527	59.657
	172.762	66.997
TOTAAL PASSIVAZIJDE	22.124.593	19.651.715

SAMENGEVOEGDE REKENING VAN BATEN EN LASTEN OVER 2021

(alle bedragen in €)

	Realisatie 2021	Begroet 2021	Realisatie 2020
OPERATIONELE BATEN EN LASTEN			
Operationele baten			
Contributies/entreegelden directeuren	51.386	52.000	49.690
Vrijwillige bijdragen leden	14.096	14.500	14.862
Prijzen en vergoedingen sponsoren			
Vergoedingen	15.966	16.650	13.434
Prijzengelden	69.500	75.500	66.500
Beschikbaar voor prijzen uit vermogen	443.861	391.650	257.850
	594.808	550.300	402.337
Operationele lasten			
<i>Organisatie:</i>			
Salarissen en sociale lasten	214.452	198.000	202.545
Kantoorlasten algemeen	21.944	23.000	12.316
Jaarverslag en publicaties	12.743	20.500	12.600
Gebruik/inrichting gebouwen	20.545	18.000	11.423
Assuranties en gem.belastingen	12.989	18.000	16.103
Accountant/sal.admin.	18.102	18.650	15.703
Overige kosten	14.737	10.500	10.898
<i>Evenementen:</i>			
Prijzen	571.111	475.150	324.350
Lasten prijsuitreikingen	65.714	86.150	77.370
Subsidies en giften	10.754	7.000	6.700
Lasten vergaderingen	54.659	66.250	28.047
	1.017.750	940.750	718.056
SALDO OPERATIONELE BATEN EN LASTEN	(422.941)	(390.450)	(315.719)
FINANCIËLE BATEN EN LASTEN			
Financiële baten			
Directe baten uit beleggingen	224.639	310.000	255.846
Realisatie koersresultaat effecten	575.235	175.000	(170.662)
Ongerealiseerd koersresultaat effecten	2.531.907	PM	PM
Bankrente en overige financiële vergoedingen	(8.319)	1.000	(2.792)
	3.323.462	486.000	82.392
Financiële lasten			
Bank-, transactie- en beheerkosten effecten	149.547	120.000	117.362
SALDO FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	3.173.915	366.000	(34.970)
SALDO	2.750.973	(24.450)	(350.689)
Saldo toegerekend aan:			
– KHMW	1.319.076	(16.118)	(186.418)
– Stichting Jan Brouwer Fonds	956.745	(4.431)	(105.173)
– Dr. Saal van Zwanenberg Stichting	117.953	4.722	(8.707)
– Stichting Eizenga-Van Oosten Fonds	357.200	(8.623)	(50.390)
	2.750.973	(24.450)	(350.689)

TOELICHTING OP DE JAARCIJFERS 2021

RUTGER SCHIMMELPENNINCK

Samengevoegde jaarrekening

De samengevoegde jaarrekening betreft de samenvoeging van de KHMW, van zeven fondsen op naam die de KHMW beheert en van drie stichtingen die de KHMW bestuurt.

De KHMW administreert de baten en lasten apart voor ieder fonds op naam en voor iedere stichting. Met ingang van 2019 geldt dat gerealiseerde en niet gerealiseerde beleggingsresultaten naar rato van het vermogen aan het begin van het boekjaar aan de fondsen op naam en de stichtingen worden toegerekend. Op dezelfde manier worden organisatiekosten en kosten van vermogensbeheer toegerekend. De niet gerealiseerde beleggingsresultaten worden met ingang van 2021 opgenomen in de rekening van baten en lasten.

Resultaat samengevoegde jaarrekening

Het jaar 2021 is afgesloten met een winst van €2.750.973 (2020 verlies van €350.689). Aan de kostenkant valt op dat in 2021 meer prijzen en beurzen zijn uitgekeerd dan in 2020, hetgeen voornamelijk wordt verklaard door de stijging van het aantal Eizenga beurzen. Een overzicht van de prijzen staat op de volgende bladzijde.

De beleggingsresultaten die het goede resultaat in 2021 bepalen zijn voor een bedrag van €2.531.907 ongerealiseerd.

Balans samengevoegde jaarrekening

Het samengevoegde balanstotaal bedraagt €22.124.593 (2020 €19.651.715) en het eigen vermogen van de KHMW inclusief de fondsen op naam bedraagt €10.875.343 (2020 €9.546.267) en exclusief deze fondsen €5.559.771 (2020 €4.88.138)

Vermogensbeheer

Het beheer van het vermogen is uitbesteed aan twee beheerders. Het beleggingsbeleid is gericht op waardeinstijging en minder op direct rendement. Het rendement bedroeg in 2021 16% (2020 1%).

Vooruitzichten

De activiteiten en de daarmee gepaard gaande inkomsten en uitgaven van de KHMW vertonen jaarlijks een vast ritme. Vooral het rendement op het vermogen zal jaarlijks bepalen of er winst of verlies wordt gemaakt. De reserves en liquiditeiten die de KHMW aanhoudt zijn voldoende om een tijd van tegenspoed door te komen.

OVERZICHT PRIJZEN TOEGEKEND IN 2021

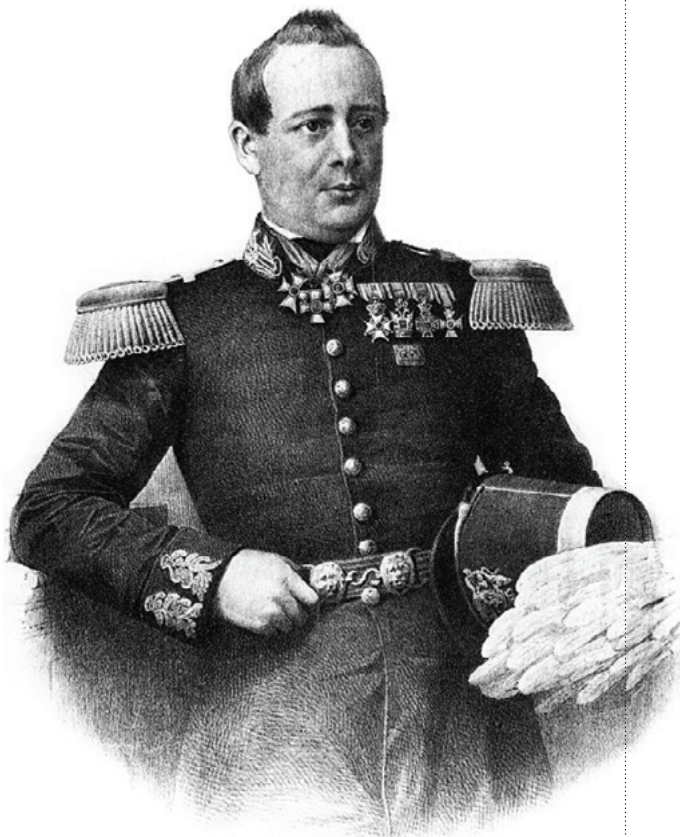
	KHMW Stichtingen/ Sponsoring Fondsen		Totaal
Irispenning voor Wetenschapscommunicatie (KHMW)	10.000		10.000
Profielwerkstukprijzen (KHMW)	1.250		1.250
Aanmoedigingsprijzen Lucht- & ruimtevaarttechniek – 2 prijzen (KHMW)	1.000		1.000
Brouwer Vertrouwensprijs (St. Jan Brouwer Fonds)	100.000		100.000
Jan Brouwer Scriptieprijs – 8 prijzen (St. Jan Brouwer Fonds)	16.000		16.000
Dr. Saal van Zwanenberg Ereprijs (Dr. Saal van Zwanenberg St.)	25.000		25.000
Dr. Saal van Zwanenberg Onderzoeksprijzen – 3 prijzen (Dr. Saal van Zwanenberg St.)	6.000		6.000
KHMW-Eizenga beurzen – 6 beurzen (St. Eizenga-Van Oosten Fonds)	259.861		259.861
Langerhuizen Oeuvreprijs (Langerhuizen Fonds)	25.000		25.000
Langerhuizen Bate (Langerhuizen Fonds)	25.000		25.000
ET Outreach Award (De Zeeuw-Van Dishoeck Fonds)	5.000		5.000
Afstudeerprijs Sterrenkunde (De Zeeuw-Van Dishoeck Fonds)	3.000		3.000
Voet Stipendia – 6 beurzen (Dr. W.J.E. Voet Fonds)	9.000		9.000
J.C. Baak Prijs – 2 prijzen (Mr. J.C. Baak Fonds)	3.000		3.000
Van der Knaap Prijs (Van der Knaap Fonds)	10.000		10.000
For Women In Science Prijzen – 3 prijzen (L'Oréal)	6.500		6.500
<i>Jong Talent Afstudeerprijzen</i>			
Informatica en Informatiekunde – 3 prijzen (KNVI/KIVI & KHMW)	3.000	2.000	5.000
Life Sciences – 3 prijzen (Pfizer)	6.000		6.000
Chemie en Procestechologie (Kon. Van Wijhe Verf)	3.000		3.000
Natuurkunde – 3 prijzen (Shell)	6.000		6.000
Theoretische Natuurkunde (Lorentzfonds)	3.000		3.000
Wiskunde (ASML)	5.000		5.000
Technology for Healthcare Solutions (Philips)	3.000		3.000
Data Science & AI in Health Care (Philips)	3.000		3.000
Plantenwetenschappen (East-West Seed)	5.000		5.000
Biologie (Enza Zaden)	3.000		3.000
<i>Jong Talent Aanmoedigingsprijzen</i>			
Informatica & technische informatica – 9 prijzen (KNVI/KIVI)	4.500		4.500
Scheikunde – 6 prijzen (Shell)	3.000		3.000
Wiskunde & technische wiskunde – 9 prijzen (ORTEC)	4.500		4.500
Farmacie of (bio)farmaceutische wetenschappen – 4 prijzen (KNMP)	2.000		2.000
Technology for Healthcare Solutions – 3 prijzen (Philips & KHMW)	1.000	500	1.500
Chemische technologie – 3 prijzen (VNCI)	1.500		1.500
Werktuigbouwkunde en materiaalkunde – 3 prijzen (Canon)	1.500		1.500
Civiele en maritieme techniek – 3 prijzen (Vaderlandsch/Dorus Rijkers Fonds)	1.500		1.500
Biologie – 7 prijzen (Enza Zaden)	3.500		3.500
	69.500	501.611	571.111
<i>Prijzengeld rechtstreeks door de sponsor betaald</i>			
Afstudeerprijs Werktuigbouwkunde en Materiaalkunde (Tata Steel)	5.000		5.000
Aanmoedigingsprijzen Natuurkunde & technische natuurkunde – 8 prijzen (St. Physica)	4.000		4.000
Boerhaave Biografie Prijs (Rijksmuseum Boerhaave)	2.500		2.500
Nederlandse Prijs voor ICT-onderzoek (IPN & NWO)	50.000		50.000
J.C. Ruigrok Prijs (J.C. Ruigrok St.)	12.500		12.500
Keetje Hodshon Prijs (J.C. Ruigrok St.)	12.500		12.500
Martinus van Marum Prijs (J.C. Ruigrok St.)	12.500		12.500
(alle bedragen in €)	99.000		99.000
			670.111

BIOGRAFISCHE SCHETS

Pieter Bleeker, buitenlands lid

GERRIT VAN DIJK

PIETER BLEEKER werd in 1819 te Zaandam geboren. Zijn ouders hadden het niet breed, er was nauwelijks voldoende geld beschikbaar om het talrijke kroost te eten te geven, laat staan om Pieter een opleiding te laten volgen. Na de lagere school moest Pieter gaan werken. Door toedoen van een vriend van zijn ouders vond hij een baan als leerling apotheker te Amsterdam. Zijn werkzaamheden bestonden voornamelijk uit het klaarmaken van recepten, een niet erg opwindende bezigheid, vond hij, hij zou graag geneeskunde studeren. Omdat daarvoor de financiële middelen ontbraken, vertrok hij naar Haarlem, werd assistent bij een apotheker, zonder salaris, maar met de belofte dat hij in ruil daarvoor lessen mocht volgen aan de in Haarlem gevestigde Klinische School, een soort hbo-opleiding geneeskunde, die van 1825 tot 1865 heeft bestaan. Die opleiding was eigenlijk onder zijn niveau, maar zij leidde in elk geval tot een beroep. Veel meer voldoening vond hij in het bezoeken van de rijke bibliotheek van Teylers Stichting en hij kreeg daardoor belangstelling voor natuurlijke historie. Na zijn artsdiploma te hebben verworven, opende hij een dokterspraktijk in Haarlem. Zijn liefde lag echter bij natuurlijke historie en daarom vertrok hij voor een halfjaar naar Parijs om daar colleges te volgen. Teruggekeerd in Nederland aanvaardde hij de functie van officier van gezondheid bij het Nederlands-Indische leger met standplaats Batavia. In zijn weinige vrije tijd spande hij zich in om in Batavia de belangstelling voor de natuurwetenschappen te bevorderen en richtte een tijdschrift op gewijd aan de natuur- en geneeskunde, waarin hij in de

beginfase ook zelf veel publiceerde. Daarnaast verschenen in de Verhandelingen van onze Maatschappij ook artikelen van hem, waarbij in het bijzonder zijn medische artikelen aandacht trokken, ze waren van zo een hoog niveau, dat zowel de Utrechtse als de Leidse Universiteit hem een eredoctoraat verleenden.

Toch is Bleeker als wetenschapper vooral bekend als ichtyoloog, kenner van vissen. Hij stelde een atlas samen van de visfauna van Nederlands-Indië. De vissen werden geleverd door lokale vissers op Java en via contactpersonen door vissers van de andere eilanden. Helaas lukte het hem niet zijn 'Atlas Ichthyologique' in druk te laten verschijnen in Nederlands-Indië, een grote teleurstelling. Daarom nam hij in 1860 ontslag en keerde terug naar Nederland, maar ook in Nederland was het in druk laten verschijnen van zijn atlas een moeizame geschiedenis, niemand wilde financieel bijdragen. Uiteindelijk kwam het ministerie van Koloniën met een subsidie over de brug. Er zijn negen delen van de Atlas verschenen, het tiende deel was persklaar toen Bleeker overleed.

Toen hij terugkwam in Nederland was hij in Leiden gaan wonen. Een van redenen van deze keuze was de aanwezigheid van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, het huidige Naturalis, waarvan ons lid C.J. Temminck toen directeur was. Aan dat museum had hij

in zijn Indische tijd wel tweeduizend vissen op sterk water geschonken. Toen hij bij een bezoek aan het Museum daarnaar vroeg, bleken de kisten met vissen nog grotendeels onuitgepakt in het magazijn te staan; de toestand van de collectie was slecht, men had verzuimd alcohol bij te schenken.

Bleeker verhuisde naar Den Haag en werd een veelgevraagd adviseur in zaken betreffende Nederlands-Indië. Hij was geen gemakkelijke man, zijn vooruitstrevende werkwijze leidde vaak tot irritatie bij zijn conservatieve achterban, soms uitmondend in hoogoplopende conflicten.

In 1855 was Bleeker benoemd tot correspondent van de KNAW en in 1862 tot lid. Zijn levensbericht voor de KNAW schreef hij tijdens zijn leven zelf, een mooi staaltje van over het graf heen regeren. Het levensbericht telt bijna honderdvijftig pagina's.

Bleeker stierf in Den Haag in 1878 op 59-jarige leeftijd. In 1853 was hij benoemd tot buitenlands lid van onze Maatschappij.

Prof. dr. G. (Gerrit) van Dijk is oud-secretaris natuurwetenschappen van de KHMW en oud-hoogleraar wiskunde aan de Universiteit Leiden. Naschrift: Gerrit van Dijk is de Maatschappij onverwacht ontvallen op 16 april 2022, net voor het ter perse gaan van dit jaarverslag. Wij zullen hem missen en zijn hem zeer dankbaar voor alles wat voor hij onze Maatschappij heeft betekend.

Jaarlijks wordt in deze rubriek door Gerrit van Dijk een portret geschetst van een historisch lid van de Hollandsche Maatschappij. De Hollandsche Maatschappij beschikt over meer dan 250 portretten van oud-leden en -directeuren. Deze portretten zijn omstreeks 1985 aangekocht met medewerking van oud-KHMW-directeur A.G. van der Steur, antiquaar te Haarlem. In 2013 is begonnen met het inlijsten van deze portretten. De galerij in het trappenhuis is in 2021 voltooid met de toevoeging van een serie portretten van buitenlandse leden. Gerrit van Dijk heeft over velen van de geportretteerden korte levensbeschrijvingen opgesteld die zijn gepubliceerd in de 9-delige reeks 'Biografische Schetsen', verkrijgbaar bij het secretariaat van de KHMW.

PERSONALIA

NIEUWE DIRECTEUREN

Benoemd bij de Winterlezing
op 6 februari 2021

Drs. M.H.J. (Marieke) Blom
hoofdeconoom ING Nederland

Drs. ing. S. (Sake) Bosch
founder & managing partner Prime Ventures

Drs. D.C. (Deborah) Cheng
lid raad van toezicht Het Groene Hart
Ziekenhuis, lid raad van bestuur Stichting
Etherreclame (STER), lid raad van toezicht
ROM Regio Utrecht, lid raad van toezicht
ARKIN

Drs. T.D.W. (Taco) Dibbitts
algemeen directeur Rijksmuseum
Amsterdam, bestuursvoorzitter Museum De
Pont

Mr. J.F.E. (Joost) Farwerck
CEO & Chairman Board of Management KPN

Drs. C.J. (Kees) Kraaijeveld
oprichter en directeur De
Argumentenfabriek

Prof. dr. M.M. (Marcel) Levi
voorzitter raad van bestuur NWO, oud-
Chief Executive of University College
London Hospitals

Drs. J.C. (Joris) Luyendijk
zelfstandig schrijver

Drs. M.B.E. (Monique) Maarsen
DGA Maarsen Groep

Drs. M.G. (Michiel) Muller
oprichter Picnic, voorzitter Stichting
Erasmus Trustfonds, commissaris FD
Mediagroep, commissaris Vermaat,
Investment Committee Innovation Quarter,
Advisory Board Erasmus Centre for
Entrepreneurship en Amsterdam Centre for
Entrepreneurship

Mr. A.J.M. (Anita) Nijboer
toezichthouder profit en non-profit sector,
ambassadeur AI Technology for People
Amsterdam, vice-voorzitter raad van
toezicht, voorzitter benoemings-
adviescommissie en lid auditcommissie
Amsterdam UMC, voorzitter audit-
commissie en lid raad van commissarissen
DPG Media, voorzitter raad van toezicht
amsterdam&partners, bestuurder
Foundation Concertgebouworkest en
Nederlandse Bachvereniging, vml. tax
partner PwC Amsterdam

Prof. mr. A.T. (Annetje) Ottow
voorzitter college van bestuur Universiteit
Leiden

Dr. S.M.W. (Sandra) Phlippen
Chief Economist ABN AMRO Bank N.V.,
universitair docent toegepaste economie
Erasmus School of Economics

Ir. J.R. (Ronald) Prins
lid Kiesraad, oprichter Hunt & Hackett B.V.

Drs. G. (Garance) Reus-Deelder
directeur Plan International Nederland,
oud-zakelijk directeur Anne Frank Stichting

Drs. M. (Marieke) van Schaik
algemeen directeur Nederlandse Rode Kruis

Mr. drs. T.S.M. (Thérèse) van Schie
directeur/eigenaar TSM van Schie
Consulting BV

Drs. B.E.M. (Bianca) Tetteroo RA
voorzitter raad van bestuur Achmea

Ir. G.M. (Geert) van de Wouw
managing director Shell Ventures
Institute

WALKING DINNER

NIEUWE LEDEN

Benoemd bij de Winterlezing
op 6 februari 2021

Prof. dr. J.C.J.H. (Jeroen) Aerts

hoogleraar klimaat en waterrisico's Vrije
Universiteit Amsterdam

Prof. dr. R.A.G. (Roberta) D'Alessandro

hoogleraar syntaxis en taalvariatie
Universiteit Utrecht

Prof. dr. N.H. (Nynke) Dekker

hoogleraar moleculaire biofysica Kavli
Institute of Nanoscience TU Delft

Prof. dr. C.K.W. (Carsten) de Dreu

hoogleraar sociale en
organisatiepsychologie Universiteit Leiden

Prof. dr. M.J.G. (Michel) van Eeten

hoogleraar cybersecurity TU Delft

Prof. dr. J.H. (Harry) Garretsen

hoogleraar internationale economie en
bedrijfskunde Rijksuniversiteit Groningen

Prof. dr. ir. J.C.M. (Jan) van Hest

hoogleraar bio-organische chemie TU
Eindhoven, wetenschappelijk directeur
Institute for Complex Molecular Systems
(ICMS)

Prof. dr. P.C.W. (Pancras) Hogendoorn

hoogleraar pathologie Universiteit Leiden,
vicevoorzitter raad van bestuur en decaan
LUMC

Prof. dr. R.K. (Rivke) Jaffe

hoogleraar stadsgeografie Universiteit van
Amsterdam

Prof. dr. N.H. (Nathalie) Katsonis

hoogleraar scheikunde Rijksuniversiteit
Groningen

Prof. dr. J.C.J.M. (Hans) de Kroon

hoogleraar plantencologie Radboud
Universiteit Nijmegen

Prof. dr. A.H.E.M. (Angela) Maas

hoogleraar cardiologie voor vrouwen
Radboud UMC

Prof. dr. S.B. (Sera) Markoff

hoogleraar theoretische hoge-energie
astrofysica Universiteit van Amsterdam

Prof. dr. T.W.G. (Tom) van der Meer

hoogleraar politicologie, in het bijzonder
legitimiteit, ongelijkheid en burgerschap
Universiteit van Amsterdam

**Prof. dr. H.L. (Heleen) Murre-
van den Berg**

hoogleraar mondiaal christendom,
decaan faculteit filosofie, theologie en
religiewetenschappen Radboud Universiteit
Nijmegen

Prof. dr. M.G. (Mihai) Netea

hoogleraar experimentele interne
geneeskunde Radboud UMC

Prof. dr. B. (Bram) Orobio de Castro

hoogleraar orthopedagogiek,
ontwikkelings- en opvoedingsproblemen
Universiteit van Amsterdam

Prof. dr. A.N.M. (Ton) Schumacher

groepsleider Nederlands Kanker Instituut
en OncoCode Instituut, hoogleraar
immuuntechnologie LUMC, venture partner
Third Rock Ventures

Prof. dr. ir. J.C. (Jaap) Seidell

hoogleraar voeding en gezondheid Vrije
Universiteit Amsterdam, lid raad van
bestuur Sarphati Amsterdam

Prof. dr. A. (Appy) Sluijs

hoogleraar paleoceanografie Universiteit
Utrecht

Prof. dr. I.E.C. (Iris) Sommer

hoogleraar psychiatrie en
neurowetenschapper UMCG

**Prof. dr. mr. M.A.H. (Maartje) van der
Woude**

hoogleraar rechtssociologie Van
Vollenhoven Institute for Law, Governance
& Society Universiteit Leiden

IN MEMORIAM

Bij de Algemene Vergadering werden door de voorzitter zoals gebruikelijk de sinds de vorige vergadering overleden directeuren en leden herdacht. In dit verslag wil het bestuur graag een enkel In Memoriam eruit lichten, zonder daarmee iemand anders tekort te willen doen.

Jhr. mr. A.A. (Aarnout) Loudon (1936-2021)

Aarnout Loudon overleed 9 september 2021 te Den Haag op 85-jarige leeftijd na een kort ziekbed.

Na een studie rechten aan de Universiteit van Utrecht en een korte loopbaan als bankier, bracht hij een groot deel van zijn carrière door bij Akzo, het latere AkzoNobel. Van 1982 tot 1994 was hij Voorzitter van de Raad van Bestuur. Een periode waarin het concern zich wereldwijd succesvol ontwikkelde op tal van terreinen. Misschien minder bekend, maar wel tekenend voor zijn visionaire kwaliteiten was dat Akzo in die tijd een van de eerste bedrijven was die met een uitgebreid milieujaarverslag uitkwam. Een thema waar hij ook later in zijn carrière veel aandacht aan bleef besteden.

Zijn bredere maatschappelijke belangstelling kwam na zijn pensionering tot uiting in zijn lidmaatschap van de Eerste Kamer, waar ik als minister het genoegen smaakte om met hem in discussies te gaan over het energie- en klimaatbeleid. Hij werd commissaris en toezichthouder bij tal van bedrijven en organisaties,

onder meer ABN AMRO, Shell, AkzoNobel, Vereniging Rembrandt, het Concertgebouw en De Nederlandsche Bank.

Aarnout als voorzitter van de raad van commissarissen van AkzoNobel leerde ik goed kennen gedurende mijn eerste jaren als CEO van AkzoNobel: altijd goed geïnformeerd, kritisch, maar met de intentie om te adviseren en steunen als het erop aan kwam. Ik zal nooit vergeten dat hij bij zijn statutair onontkoombare vertrek als voorzitter zei dat hij liever zou zijn gebleven om de transformatie van het concern verder mee te maken.

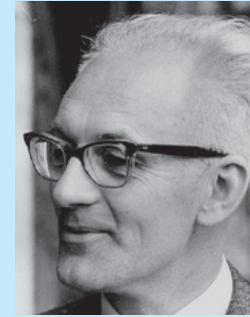
Ook na zijn vertrek bij AkzoNobel toonde hij op aandeelhoudervergaderingen en andere bijeenkomsten zijn serieuze belangstelling voor de gang van zaken in het concern. Ook nadat hij zijn vele functies geleidelijk neerlegde, bleef hij oprecht belangstellend en adviserend op tal van maatschappelijke terreinen.

Aarnout Loudon verdient het om herinnerd te worden als een voor ons land zeer belangrijke ondernemer en bestuurder met duidelijke langetermijnvisies, maar ook als een oprecht geïnteresseerd, betrokken en humoristisch mens.

Dit In Memoriam werd opgesteld door Dr. G.J. (Hans) Wijers, directeur KHMW, oud-voorzitter raad van bestuur AkzoNobel N.V. en voormalig minister van Economische Zaken.

Prof. dr. C. (Kees) de Jager (1921-2021)

Op 27 mei 2021 overleed Cornelis (Kees) de Jager, pionier van het Nederlandse en Europese ruimteonderzoek, inspirerend docent, popularisator van wetenschap en bestrijder van pseudowetenschap. Hij is ook de man die het woord 'Oerknal' aan de Nederlandse taal heeft toegevoegd.

Hij werd geboren op 29 april 1921 in Den Burg op Texel, de plaats waar hij de laatste 18 jaar weer woonde en nu is overleden. Hij bracht zijn jeugd door in het voormalige Nederlands-Indië, waar zijn vader hoofdonderwijzer was. In 1939 kwam hij naar Nederland om in Utrecht natuurkunde te studeren. De colleges sterrenkunde van Marcel Minnaert maakten zoveel indruk dat hij besloot als hoofdvak sterrenkunde te nemen. Tijdens de oorlog zette hij als onderduiker de studie voort en in 1946 studeerde hij af. In 1952 promoveerde hij cum laude op een onderzoek aan het spectrum van de Zon. Nog vorig jaar publiceerde hij met twee medewerkers een boek over de invloed van de Zon op ons klimaat.

In 1957 werd hij benoemd tot lector en in 1960 tot hoogleraar. In 1963 volgde hij Minnaert op als directeur van de Utrechtse Sterrenwacht. In 1961 richtte hij het Utrechtse Laboratorium voor Ruimteonderzoek op (thans deel van het NWO-instituut SRON), dat binnen korte tijd uitgroeide tot één van de belangrijkste laboratoria op dit gebied in Europa. In zijn laboratorium werden instrumenten voor satellieten gebouwd voor de meting van ultraviolette en röntgenstraling van hemellichamen, onder meer voor de eerste Nederlandse satelliet ANS (1974), waarmee röntgenuitbarstingen van neutronensterren werden ontdekt, explosies van kernfusie op het steroppervlak. SRON is dankzij dit pionierswerk nog steeds wereldleider in het bouwen van instrumenten voor röntgenspectroscopie, voor zowel de NASA als de ESA.

Behalve groot wetenschapper en organisator was De Jager een inspirerend docent, popularisator en wetenschapsdiplomaat. Met instemming van de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie werd hij tweemaal verkozen tot president van de wereld-ruimteonderzoek organisatie COSPAR (1972-1978 en 1982-1986), en loste hij menig internationaal ruimtepolitiek-probleem op.

Na zijn emeritaat is dankzij zijn inspanningen de vroegere Utrechtse Sterrenwacht omgevormd tot het huidige popularisatie-instituut Museum en Sterrenwacht Sonnenborgh.

Hij was ook oprichter en erevoorzitter van de stichting 'Skepsis', voor bestrijding van pseudowetenschap.

Vanaf zijn jeugd op Java was hij zeer geïnteresseerd in atletiek. Nog op zijn 75ste liep hij de marathon van New York uit.

Voor zijn wetenschappelijke werk ontving hij o.m. twee eredoctoraten en de Gold Medal van de Royal Astronomical Society, één van de hoogste internationale onderscheidingen in de sterrenkunde.

Kees de Jager was lid van de KHMW sinds 1977.

Dit In Memoriam werd opgesteld door Prof. dr. E.P.J. (Ed) van den Heuvel, lid van de KHMW, emeritus-hoogleraar sterrenkunde aan de Universiteit van Amsterdam, promovendus en goede vriend van Kees de Jager.

Prof. dr. D.M. (Dick) Schenkeveld (1934-2021)

Op 15 maart 2021 overleed, 87 jaar oud, Dr. D.M. (Dick) Schenkeveld.

Dick werd geboren in Alkmaar op 6 januari 1934. Hij studeerde klassieke talen aan de Vrije Universiteit in Amsterdam, waar de klassieke talen op dat moment de grootste opleiding aan de Faculteit der Letteren vormden (al telde zijn jaar maar vijf studenten). Hij promoveerde daar in 1964 bij Gerrit Jacob de Vries op een proefschrift over antieke retorica en stijl (leer) (*Studies in Demetrius on Style*). Na een jaar als Fellow aan Harvard's net geopende Center for Hellenic Studies in Washington DC (1966) keerde hij terug naar de VU, waar hij in 1971 benoemd werd tot hoogleraar Grieks, een positie die hij tot 1995 bekleedde. Aan de Vrije Universiteit was hij ook decaan van de Faculteit der Letteren (1972-1976), conrector (1976-1977) en Rector Magnificus (1978-1979). Hij vervulde ook talloze andere bestuurlijke functies, bijvoorbeeld die van voorzitter van het Prins Bernard Fonds en voorzitter van de Stichting Leerplan Ontwikkeling in Enschede.

Dicks onderzoek ging over antieke opvattingen over taal en literatuur: antieke retorica, antieke literatuurkritiek en antieke grammatica. Op dat laatste gebied was hij een wereldwijd erkende pionier en autoriteit, wiens werk nog steeds gebruikt wordt. Vooral van belang is zijn inzicht

in de samenhang tussen de verschillende takken van sport in de antieke taalbeschouwing: filosofie, filologie (veelal praktische Homerus-uitleg) en retorica. Zijn laatste boek *A Rhetorical Grammar: C. Iulius Romanus* verscheen in 2003 bij Brill in Leiden, vlak voor Dicks 70e verjaardag. In zijn lijst van publicaties valt op dat hij tientallen recensies heeft geschreven. Dat is een academisch genre waarmee weinig eer valt in te leggen tegenwoordig. Maar wat zijn ze nuttig! Dicks recensies waren steeds gebaseerd op zijn grote expertise en overzicht over het hele veld, onveranderlijk goed geïnformeerd, en constructief-kritisch van toon.

Dick werd gekozen tot lid van onze Maatschappij in 1984. Gedurende 18 jaar vervulde hij de rol van secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen (1986-2004) met de hem kenmerkende opgewektheid, vriendelijkheid, zorgvuldigheid en weloverwogenheid. Bij zijn afscheid werd hem de zilveren erepenning van de Maatschappij (*Optime Meritis*) toegekend. Al even kenmerkend was het dat hij niet aarzelde een dankwoord uit te spreken, hoewel hij slechts een paar maanden eerder door een hersenbloeding was getroffen die afatische klachten had veroorzaakt. Hij benoemde dat, stond er verder niet bij stil en vertelde hoeveel plezier hij beleefd had aan het werk rond de prijzen waarvoor de Maatschappij verantwoordelijk is. Hij was er verder trots op, zei hij, dat hij een belangrijke bijdrage had geleverd aan de toename van het aantal vrouwelijke leden uit de alfa/gamma sector.

In 1988 hield Dick de Haarlemse voordracht onder de titel: *Homerus (1752-1988). Visies op het gesprek tussen Hector en Andromache*. Als ik die tekst herlees hoor ik weer de stem van de boeiende en erudiete hoogleraar en geliefde mentor, die altijd bereid was genereus het werk van anderen te waarderen en te bewonderen en van anderen te leren. En die graag zijn grote kennis op een toegankelijke manier met niet-vakgenoten deelde. Vooral aan het eind van die lezing klinkt zijn plezier door in het lezen en interpreteren van die tekst waarmee zijn studie van het Grieks begon en eindigde: de *Ilias*. Onze Maatschappij en ik persoonlijk zijn hem veel dank verschuldigd.

Dit In Memoriam werd opgesteld door Prof. dr. I. (Ineke) Sluiter, lid van de KHMW, president KNAW en hoogleraar Griekse taal- en letterkunde Universiteit Leiden. Zij is bij Dick Schenkeveld gepromoveerd en steeds met hem bevriend gebleven.

**IN HET KALENDERJAAR 2021
OVERLEDEN:**

DIRECTEUREN

Mr. ir. F.C. (Ferdinand) Rauwenhoff
Mr. C.L. (Coert) baron van Harinxma thoe Slooten
Jhr. mr. A.A. (Aarnout) Loudon
Jhr. drs. P.A.C. (Pieter) Beelaerts van Blokland
Mr. W.E. (Pim) Haak
Mr. F.C.W. (Franswillem) Briët

LEDEN

Prof. dr. D.M. (Dick) Schenkeveld
Prof. dr. P.C. (Pieter) Muysken
Prof. dr. C. (Kees) de Jager
Prof. dr. J. (Hans) de Vries
Prof. dr. R.P.W. (Rob) Visser
Prof. dr. H. (Harm) Pinkster

COMMISSIES

COMMISSIE BENOEMING ALFA/ GAMMA-LEDEN

o.l.v. secretaris **Prof. dr. R.B. (Rudy) Andeweg**:
Prof. dr. J.F.T.M. (José) van Dijk,
universiteitshoogleraar media en digitale
samenleving Universiteit Utrecht, lid raad
van toezicht Rijksmuseum Amsterdam,
oud-president KNAW.
(tweede lid te benoemen in 2022)

COMMISSIE BENOEMING BËTA-LEDEN

o.l.v. secretaris **Prof. dr. A.P. (Ad) IJzerman**:
Prof. dr. C.C.A.M. (Stan) Gielen,
oud-voorzitter raad van bestuur NWO,
toezichthouder, emeritus-hoogleraar Radboud
Universiteit Nijmegen.
Prof. dr. M. (Marianne) Joëls, decaan
geneeskunde en lid raad van bestuur
UMC Groningen, oud-hoogleraar
neurowetenschappen UMC Utrecht/
Universiteit Utrecht.

COMMISSIE BENOEMING DIRECTEUREN OVERHEID EN NON-PROFIT ORGANISATIES

o.l.v. bestuurslid **Drs. I.C. (Inge) Bryan**:
Mr. B.B. (Bernt) Schneiders, directeur
VSBfonds, oud-burgemeester van Haarlem.
Mr. S. M. (Susi) Zijderveld, extern bestuurslid
Pels Rijcken, commissaris NIBC Bank N.V.,
bestuurslid Concertgebouw Fonds, bestuurslid
Nationaal Fonds 4 en 5 mei, vml. lid raad van
bestuur NS.

COMMISSIE BENOEMING DIRECTEUREN ONDERNEMINGEN EN VRIJE BEROEPEN

o.l.v. bestuurslid **Jhr. mr. A.A. (Albert) Röell**:
Dr. R.R. (René) Kuijten, managing partner
LSP-Life Sciences Partners, initiator, oprichter en
lid raad van toezicht Oncode Institute, lid raad
van advies Menzis, lid adviesraad Topsector Life
Sciences & Health, penningmeester Vereniging
Rembrandt, voorzitter Stichting Steun Emma
Kinderziekenhuis/AMC, vml. management
consultant McKinsey & Company.
Prof. dr. M.M.E. (Margriet) Schneider,
voorzitter raad van bestuur UMC Utrecht.
Jkvr. D.E. (Dorothee) van Vredenburg,
executive partner en lid management board De
Brauw Blackstone Westbroek, voorzitter bestuur
Stichting Koninklijk Concertgebouworkest.

COMMISSIE BENOEMING DIRECTEUREN KENNEMERLAND

o.l.v. bestuurslid **Drs. A.P.H.M. (Linda)
Hovius MBA**:
Jhr. mr. A.A. (Albert) Röell, bestuurslid
KHMW.

FINANCIËLE COMMISSIE

o.l.v. bestuurslid **Mr. R.J. (Rutger) graaf
Schimmelpenninck**:
Prof. dr. L.H. (Lex) Hoogduin, hoogleraar
economie Rijksuniversiteit Groningen, diverse
bestuurs- en toezichtfuncties, oud-directeur
De Nederlandsche Bank N.V.
Mr. W. (Wietze) Reehoorn, lid raad van
bestuur National Bank of Greece, Chairman
Supervisory Board MUFG Bank (Europe)
NV, lid raad van toezicht Rijksuniversiteit
Groningen en Frans Halsmuseum, oud-lid raad
van bestuur ABN AMRO Bank N.V.
A.P.M. (Ada) van der Veer-Vergeer, voorzitter
Monitoring Commissie Accountancy,
commissaris Alliander, LeasePlan Corp.,
oud-voorzitter directie Staalbankiers,
oud-hoofddirectie Achmea Bank Holding.

WETENSCHAPPELIJKE RAAD WIM DREES FONDS

Prof. dr. B.E. (Barbara) Baarsma,
hoogleraar toegepaste economie Universiteit
van Amsterdam, CEO Rabo Carbon Bank,
oud-directeur SEO Economisch Onderzoek,
oud-kroonlid SER.
Prof. dr. C.L.J. (Koen) Caminada, hoogleraar
empirische analyse van fiscale en sociale
regelgeving Universiteit Leiden, vice-decaan
faculteit Governance and Global Affairs.
Prof. dr. K.P. (Kees) Goudswaard, hoogleraar
economie en bijzonder hoogleraar sociale
zekerheid Universiteit Leiden.
Drs. J.A.G. (Joost) Clerx, directeur
Begrotingszaken ministerie van Financiën,
extern lid van de raad vanuit het ministerie van
Financiën.
Drs. P.M. (Michiel) Sweers, directeur
Innovatie & Kennis ministerie van Economische
Zaken en Klimaat, extern lid van de raad vanuit
het ministerie van EZK.

ARCHIEFCOMMISSIE

o.l.v. oud-secretaris geestes- en maatschappij-
wetenschappen **Prof. mr. A. (Arend)
Soeteman**:
Prof. dr. F.A. (Frits) Berends, emeritus-
hoogleraar theoretische natuurkunde
Universiteit Leiden.
Prof. dr. J.W. (Jan Willem) Gunning,
oud-algemeen secretaris KNAW, oud-hoogleraar
ontwikkelingseconomie Vrije Universiteit.
**Mr. dr. drs. J.C. (Arine) van der Lely-van der
Steur**, eigenaar antiquariaat A.G. van der Steur,
regisseuse Wijn op Dronk, secretaris stichting Pa
van der Steur in Nederland.
Jkvr. mr. P. (Pauline) van Lennep,
oud-bestuurslid KHMW, officier van justitie te
Haarlem.
Dr. J. (Jan) Spoelder, classicus en oud-rector
Kennemer Lyceum.

BESTUUR EN SECRETARIAAT

PROTECTOR

Z.M. Koning Willem-Alexander

ERELEDEN

Prof. dr. A.H.G. (Alexander) Rinnooy Kan
Ir. M.C. (Maarten) van Veen

BESTUUR

Prof. dr. L.J. (Louise) Gunning-Schepers, *voorzitter* (vanaf 2016)
Drs. A.P.H.M. (Linda) Hovius MBA, *ondervoorzitter* (vanaf 2019)
Mr. R.J. (Rutger) graaf Schimmelpenninck, *penningmeester* (vanaf 2016)
Drs. I.C. (Inge) Bryan (vanaf 2020)
Drs. H. (Henk) de Jong (m.i.v. 6 september 2021)
Jhr. drs. R.M.M. (René) van Rijckevorsel (t/m 8 juni 2021)
Jhr. mr. A.A. (Albert) Röell (vanaf 2017)

SECRETARIAAT

Prof. dr. R.B. (Rudy) Andeweg, *secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen*
Prof. dr. A.P. (Ad) IJzerman, *secretaris natuurwetenschappen*

Drs. S. (Saskia) van Manen, *secretaris*
S. (Saskia) de Boer, *administratief medewerker*
Drs. C. (Cecile) Heerkens, *medewerker communicatie* (t/m 13 april 2022)
Mr. N. (Nicoline) van Slingelandt, *communicatieadviseur* (m.i.v. 1 april 2022)
Drs. P.T. (Peter) Beemster RC, *financieel administrateur*

BESTUUR STICHTING JAN BROUWER FONDS

Prof. dr. L.J. (Louise) Gunning-Schepers, *voorzitter*
Mr. R.J. (Rutger) graaf Schimmelpenninck, *penningmeester*
Prof. dr. R.B. (Rudy) Andeweg, *secretaris*
Drs. I.C. (Inge) Bryan
Drs. A.P.H.M. (Linda) Hovius MBA
Prof. dr. A.P. (Ad) IJzerman
Drs. H. (Henk) de Jong
Jhr. mr. A.A. (Albert) Röell

BESTUUR DR. SAAL VAN ZWANENBERG STICHTING

Prof. dr. L.J. (Louise) Gunning-Schepers, *voorzitter*
Mr. R.J. (Rutger) graaf Schimmelpenninck, *penningmeester*
Prof. dr. A.P. (Ad) IJzerman, *secretaris*
Prof. dr. R.B. (Rudy) Andeweg
Drs. I.C. (Inge) Bryan
Drs. A.P.H.M. (Linda) Hovius MBA
Drs. H. (Henk) de Jong
Jhr. mr. A.A. (Albert) Röell

BESTUUR STICHTING EIZENGA-VAN OOSTEN FONDS

Prof. dr. L.J. (Louise) Gunning-Schepers, *voorzitter*
Drs. A.P.H.M. (Linda) Hovius MBA, *ondervoorzitter*
Mr. R.J. (Rutger) graaf Schimmelpenninck, *penningmeester*
Drs. I.C. (Inge) Bryan
Drs. H. (Henk) de Jong
Jhr. mr. A.A. (Albert) Röell

HUISMEESTER

R. (Rob) Pol

VRIJWILLIGERS

R.M. (Roelie) Offenbergh-Wiersema, *rondleidingen in het gebouw*
H.J. (Hans) Pol, C.A. (Connie) Steenkist-Pol, R.M. (Roelie) Offenbergh-Wiersema, H.J.M. (Lenie) van der Eijkhoff-van der Veldt, L.C. (Loes) Sweerts-van der Eijkhoff, C. (Corrie) Witte, *catering en andere hand- en spandiensten*

POST/BEZOEKADRES

Spaarne 17

2011 CD Haarlem
023 5321773
secretaris@khw.nl
www.khw.nl

IBAN: NL49ABNA0561115966
BIC: ABNANL2A

SPONSORS

Universiteiten
van Nederland

PHILIPS

VNCI

W&M
De Avond van Wetenschap & Maatschappij

J.C. Ruigrok Stichting

ORTEC
OPPERLANDSE WETENSCAPEN

L'ORÉAL
NEDERLAND

Nederlandsch Fonds
ter aanmoediging van s-lands zeedienst

Canon

Unesco
Nederlandse Commissie

Stichting Fonds
voor de
Geld- en Effectenhandel

IPN ICT-ONDERZOEK
PLATFORM
NEDERLAND

DRF
Dorus Rijckers Fonds
opgericht 9 april 1921

ASML

STICHTING PHYSICA
(opgericht 24 December 1948)

VAN
WIJHE
VERF
EST. 1916

KNMP

KIVI
Engineering Society

KNVI

BESTUUR EN SECRETARIAAT

PROTECTOR

Z.M. Koning Willem-Alexander

ERELEDEN

Prof. dr. A.H.G. (Alexander) Rinnooy Kan
Ir. M.C. (Maarten) van Veen

BESTUUR

Prof. dr. L.J. (Louise) Gunning-Schepers, *voorzitter*
(vanaf 2016)
Drs. A.P.H.M. (Linda) Hovius MBA, *ondervoorzitter*
(vanaf 2019)
Mr. R.J. (Rutger) graaf Schimmelpenninck,
penningmeester (vanaf 2016)
Drs. I.C. (Inge) Bryan (vanaf 2020)
Drs. H. (Henk) de Jong (m.i.v. 6 september 2021)
Jhr. drs. R.M.M. (René) van Rijckevorsel
(t/m 8 juni 2021)
Jhr. mr. A.A. (Albert) Röell (vanaf 2017)

SECRETARIAAT

Prof. dr. R.B. (Rudy) Andeweg, *secretaris geestes-
en maatschappijwetenschappen*
Prof. dr. A.P. (Ad) IJzerman, *secretaris natuur-
wetenschappen*

Drs. S. (Saskia) van Manen, *secretaris*
S. (Saskia) de Boer, *administratief medewerker*
Drs. C. (Cecile) Heerkens, *medewerker communicatie*
(t/m 13 april 2022)
Mr. N. (Nicoline) van Slingelandt,
communicatieadviseur (m.i.v. 1 april 2022)
Drs. P.T. (Peter) Beemster RC, *financieel administrateur*

BESTUUR STICHTING JAN BROUWER FONDS

Prof. dr. L.J. (Louise) Gunning-Schepers, *voorzitter*
Mr. R.J. (Rutger) graaf Schimmelpenninck,
penningmeester
Prof. dr. R.B. (Rudy) Andeweg, *secretaris*
Drs. I.C. (Inge) Bryan
Drs. A.P.H.M. (Linda) Hovius MBA
Prof. dr. A.P. (Ad) IJzerman
Drs. H. (Henk) de Jong
Jhr. mr. A.A. (Albert) Röell

BESTUUR DR. SAAL VAN ZWANENBERG STICHTING

Prof. dr. L.J. (Louise) Gunning-Schepers, *voorzitter*
Mr. R.J. (Rutger) graaf Schimmelpenninck,
penningmeester
Prof. dr. A.P. (Ad) IJzerman, *secretaris*
Prof. dr. R.B. (Rudy) Andeweg
Drs. I.C. (Inge) Bryan
Drs. A.P.H.M. (Linda) Hovius MBA
Drs. H. (Henk) de Jong
Jhr. mr. A.A. (Albert) Röell

BESTUUR STICHTING EIZENGA- VAN OOSTEN FONDS

Prof. dr. L.J. (Louise) Gunning-Schepers,
voorzitter
Drs. A.P.H.M. (Linda) Hovius MBA, *ondervoorzitter*
Mr. R.J. (Rutger) graaf Schimmelpenninck,
penningmeester
Drs. I.C. (Inge) Bryan
Drs. H. (Henk) de Jong
Jhr. mr. A.A. (Albert) Röell

HUISMEESTER

R. (Rob) Pol

VRIJWILLIGERS

R.M. (Roelie) Offenbergh-Wiersema,
rondleidingen in het gebouw
H.J. (Hans) Pol, C.A. (Connie) Steenkist-
Pol, R.M. (Roelie) Offenbergh-Wiersema,
H.J.M. (Lenie) van der Eijkhoff-
van der Veldt, L.C. (Loes) Sweerts-
van der Eijkhoff, C. (Corrie) Witte,
catering en andere hand- en spandiensten

POST/BEZOEKADRES

Spaarne 17
2011 CD Haarlem
023 5321773
secretaris@khw.nl
www.khw.nl

IBAN: NL49ABNA0561115966
BIC: ABNANL2A

COLOFON

Fotografie

Hilde de Wolf: p.18-19, p.22, p.23, p.34-35
midden, p.40, p.41, p.79, p.89
Mike Bink: omslag, p.0, p.2, p.9, p.25, p.71, p.80
Ruud Pos: p.6
Royal Schiphol Group: p.12
ESO Luís Calçada/Nick Risinger: inzet p.15
Saskia van Manen: p.21, achterflap
Elodie Burrillon: p.29
Roemer Overdiep: p.33
Rafal Kowalczyk: p.38
Julie de Bruin: p.42 links
Dirk Gillissen: p.50
Marianne van der Vaart: p.53
Janita Sassen: p.64
Hanna Burgers: p.68-69 links en midden
Lieve Molenaar: p.70
Roger Dohmen: p.82
RVD Martijn Beekman: p.88 linksboven

Interviews

Cecile Heerkens

Redactie

Henk de Jong, Saskia van Manen,
Nicoline van Slingelandt,
Cecile Heerkens, Saskia de Boer

Vormgeving

Willemse en Mulder, Coen Mulder

Druk

Wilco boeken en tijdschriften

Techniek: Netstar Audiovisueel B.V.

